

วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University Research Journal

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2562 Vol.6 No.1 January - April 2019

HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Website : <http://rdi.aru.ac.th/journal/>

ISSN 2408-0942

วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University Research Journal

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2562 Vol.6 No.1 January - April 2019

บทความวิจัย

1. กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี 1-8
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย 9-16
3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 17-24
4. คุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศในจังหวัดสุพรรณบุรี 25-32
5. ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี : กรณีศึกษาธุรกิจ SMEs ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 33-40
6. รูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 41-48
7. ปัญหากฎหมายแรงงานไทยต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 49-56
8. แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง 57-64
9. การนำเสนอแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 65-72
10. แนวทางการพัฒนานักศึกษาตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ 73-80
11. การพัฒนาหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา 81-86
12. การศึกษาพฤติกรรมกาปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 87-98

บทความวิชาการ

13. การบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อก้าวสู่ประเทศไทย 4.0 99-108

วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ARU Research Journal

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม –เมษายน 2561

ISSN 2408 - 0942

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการ ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยครอบคลุมด้านบริหารธุรกิจ ด้านการศึกษา ด้านรัฐศาสตร์ ด้านนิติศาสตร์ ด้านวัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจ และประวัติศาสตร์
2. เพื่อเป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ใหม่ ในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

นโยบายการจัดพิมพ์

วารสารเปิดรับบทความวิจัยแบบเต็มรูปแบบ (Research Article) และบทความวิชาการ (Academic Articles) จากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย โดยบทความดังกล่าวจะต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน และเป็นข้อคิดเห็นของผู้ส่งบทความเท่านั้น

เกณฑ์การพิจารณาบทความ

บทความจะผ่านการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานั้น จำนวน 2-3 ท่าน ซึ่งกองบรรณาธิการอาจให้ผู้เขียนปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และทรงไว้ซึ่งสิทธิในการตัดสินใจตีพิมพ์ให้หรือไม่ก็ได้

คำแนะนำในการจัดเตรียมต้นฉบับ

การจัดรูปแบบบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้เขียนบทความสามารถจัดรูปแบบบทความตามตัวอย่างที่แสดงใน Template ซึ่งทางวารสารได้ทำการตั้งค่าขนาดหน้ากระดาษ รูปแบบหน้าแรก รูปแบบและขนาดตัวอักษร คำอธิบายสำหรับการเขียนบทความ วิธีการเขียนเนื้อเรื่อง การเขียนอ้างอิง การเขียนสมการทางคณิตศาสตร์ การใส่ภาพและตาราง ผู้เขียนสามารถดาวน์โหลดเอกสารชุดนี้ได้จากเว็บไซต์ของวารสารหรือศึกษาจากภาคผนวกท้ายเล่มของวารสาร

ข้อมูลเผยแพร่ : <http://rdi.aru.ac.th/journal/>

กำหนดออกเผยแพร่ : ปีละ 3 ฉบับ

มกราคม – เมษายน

พฤษภาคม – สิงหาคม

กันยายน – ธันวาคม

การส่งต้นฉบับบทความ

ผู้เขียนต้องส่งต้นฉบับบทความโดยไม่ระบุชื่อ-ที่อยู่ผู้เขียนจำนวน 1 ชุด และระบุชื่อผู้เขียนจำนวน 1 ชุด โดยบทความวิจัยต้องมีความยาวไม่เกิน 8 หน้า กระดาษขนาด B5 และบทความวิชาการต้องมีความยาวไม่ต่ำกว่า 8 หน้ากระดาษ และไม่เกิน 15 หน้ากระดาษ B5 พร้อมทั้งกรอกแบบฟอร์มนำส่งบทความ โดยส่งผ่านระบบเว็บไซต์ของวารสารที่ <http://rdi.aru.ac.th/journal>

ขั้นตอนการดำเนินการของวารสาร

ที่ปรึกษา

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
รองอธิการบดี
คณบดี
ผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
ผู้อำนวยการสถาบันอยุธยาศึกษา
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูสิทธิ์

ประดับเพ็ชร

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและวิจัยและพัฒนา

กองบรรณาธิการผู้ทรงคุณวุฒิ

ศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์	สุขสำราญ	ราชบัณฑิตยสถาน
ศาสตราจารย์ ดร.เอนก	เหล่าธรรมทัศน์	มหาวิทยาลัยรังสิต
ศาสตราจารย์ ดร.รื่นฤทัย	สัจจพันธุ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ศาสตราจารย์ ดร.วัชร	งามจิตรเจริญ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์	มัลลิกะมาลย์	มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์	อดิวัฒนสิทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.สุภางค์	จันทวานิช	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์	พรหมวงศ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตกัลยา	มฤครัฐอินแปลง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ	วรรณธำ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวีณา	รัตนเสนา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา	บุญสม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศชาย	สถิตย์พนาวงศ์
ดร.สุรัชักษ์	แซ่เจีย
นายณพดล	ปรารค์ทอง

ฝ่ายจัดการ

นางสาวพรสวรรค์	คล้ายกัน
นางสาวศรินยา	โพธิ์นอก
นายอวิรุทธิ์	เจียมฮวดหลี่
นางสาวสุธีรา	มูลดี
นางสาวอัจฉรา	วงศ์หา
นางสาวพิมพ์ประภา	พลรัักษ์
นางสาววิไลวรรณ	สังฤทธิ์
นางสาวบงกช	สมหวัง
นางสาวสุนีย์	ชวนประสงค์

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
เลขที่ 96 ตำบลประตู่ชัย อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000
โทรศัพท์ 0-3532-2082 โทรสาร 0-3532-2082

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ
วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – เมษายน 2562

รศ.ดร.กาสัก เตชะชั้นหมาก
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รศ.ดร.อรุณี หรดาล
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รศ.ดร.จินณวัตร ปะโคทั้ง
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ผศ.เกศกมล สุขเกษม
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

รศ.ดร.ธานี เกสทอง
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผศ.ดร.ณัฐภูมิ โรจน์นิรุตติกุล
วิทยาลัยการบริหารและจัดการ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

รศ.รวงพร อิ่มผล
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผศ.ดร.บริบูรณ์ ชอบทำดี
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รศ.ดร.วาริรัตน์ แก้วอุไร
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ผศ.ดร.ประดินันท์ เอี่ยมสะอาด
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รศ.ดร.วีระศักดิ์ ชมภูคำ
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ผศ.ดร.ภารดี อนันต์นาวิ
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

รศ.ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์
คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผศ.ดร.อภิวัฒน์ สมานธิ
วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัยทักษิณ

รศ.ดร.สุจินดา เจียมศรีพงษ์
คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร
มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

ผศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

รศ.ดร.สุนันทา เลาหนันท์
คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ดร.ชนินทร สวมภักดี
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ดร.นรินทร์ นนทมาลย์
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ดร.น้ำแท้ มีบุญสร้าง
สำนักงานอัยการคุ้มครองสิทธิฯ
จังหวัดกาญจนบุรี

ดร.ณัฐดนัย สุภัทรากุล
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อป ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี

Online Marketing Communication Strategies via Social Media that Affecting Consumer Behavior in Buying OTOP products in Kanchanaburi

มาลินี คำเครือ¹ และ ธีระพันธ์ โชคอุดมชัย²

¹สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

²สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

¹Email : malinee_kumkrua2729@hotmail.co.th ; ²Email : teerapun@kmail.kru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี และ (2) เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าโอท็อปผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 385 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์การซื้อขายสินค้าโอท็อปในสื่อสังคมออนไลน์ และทราบถึงแหล่งสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่รู้จักเป็นครั้งแรกจาก Facebook มากที่สุด เหตุผลการเลือกซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพราะขั้นตอนการซื้อไม่ยุ่งยาก นิยมเลือกซื้อเสื้อผ้า/เครื่องแต่งกาย ความถี่ในการซื้อนาน ๆ ครั้ง แต่แต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายในการซื้อมากที่สุด คือ 500-1,000 บาท นิยมเข้าไปเลือกซื้อสินค้าโอท็อป มากที่สุด จาก Facebook และชำระค่าสินค้าโดยการโอนผ่านธนาคาร/ATM/Internet Banking ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ โดยรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่า มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: กลยุทธ์การสื่อสาร, การตลาดออนไลน์, สินค้าโอท็อป, สื่อสังคมออนไลน์

Abstract

This research aimed to: (1) study the consumer behavior in purchasing OTOP products through social media in Kanchanaburi province and (2) study the strategies of online marketing communication that affecting the consumer buying behavior in OTOP products via social media in Kanchanaburi province. The questionnaire was used to collect the data. The samples included 385 consumers in Kanchanaburi that were selected by multi-stage sampling technique. The results showed that most of the respondents received marketing communication/information of OTOP products via social media and they first recognized the sources of OTOP products through Facebook. The consumers purchased OTOP products through social media because it was not complicated and most of them bought clothing or apparel but not very frequently. The maximum purchase was around 500-1,000 baht each time. Facebook was the

most popular source of OTOP products, and the payment was mostly done by bank transfer/ ATM/ Internet Banking. The overall relationships between online marketing communication strategies in all six aspects showed that the strategies could affect the buying behavior in OTOP products through social media with statistical significance at the level of 0.05.

Keywords: Communication strategy, Online Marketing, OTOP products, Social media

วันที่รับบทความ : 21 สิงหาคม 2561

วันที่แก้ไขบทความ : 17 ตุลาคม 2561

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 29 ตุลาคม 2561

1. บทนำ

ด้วยเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างไม่มีขีดจำกัด ปฏิเสธไม่ได้ที่จะหลีกเลี่ยงการใช้งานเทคโนโลยี และต้องยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไปโดยปริยาย ผู้ประกอบการหลายรายมองเห็นช่องทางการสร้างรายได้ด้วยการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลเป็นเครื่องมือด้านการตลาดออนไลน์ ใช้เทคโนโลยีเป็นตัวกลางการสื่อสารข้อมูลผลิตภัณฑ์ผ่านเทคโนโลยีที่เรียกกันว่า การตลาดดิจิทัล (digital marketing) เป็นช่องทางการสื่อสารข้อมูลทางการตลาดไปยังลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว [1] ประกอบกับนโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (digital economy) เป็นนโยบายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเข้าสู่ความเป็นดิจิทัล มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้าน นอกจากรัฐบาลจะกำหนดให้มียุทธศาสตร์ส่งเสริมเศรษฐกิจสู่ดิจิทัลแล้ว ยังมีการวางรากฐานเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศอย่างจริงจัง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของภาคประชาชนให้สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้ ทุกกลุ่ม ทุกท้องถิ่น อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และในส่วนของภาคธุรกิจเอง ผู้ประกอบการจำเป็นต้องสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ ซึ่งจะทำให้ทุกภาคส่วนก้าวทันโลกยุคโลกาภิวัตน์ และสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ ทั้งด้านผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต การตลาดและส่งเสริมการขายต่าง ๆ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อรองรับการให้บริการของภาคธุรกิจต่าง ๆ ตลอดจนการใช้ระบบดิจิทัลรองรับการผลิตสินค้าในภาคอุตสาหกรรม ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างสร้างสรรค์ (creative economy) โดยเฉพาะการผลักดันธุรกิจเอสเอ็มอี หรือสินค้าโอท็อปให้สามารถเพิ่มช่อง

ทางการจัดจำหน่ายได้มากขึ้นเพื่อชุมชนสามารถเลี้ยงตนเองได้นำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือโครงการ “หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์” (One Tumbol One Product หรือ OTOP) เป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญแก่ชุมชนให้สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น สามารถจำหน่ายในตลาดทั้งภายในประเทศและ ต่างประเทศ โดยมีหลักการพื้นฐาน 3 ข้อ คือ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล ประชาชนมีการพึ่งพาตนเองคิดอย่างสร้างสรรค์ และการสร้างทรัพยากรมนุษย์ [2] หากชุมชนสามารถเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของตนเองให้สามารถขายได้มากขึ้นก็จะส่งผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพิงตนเองได้ ซึ่งปัจจุบันปฏิเสธไม่ได้เลยว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมาก ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การเกิดขึ้นของเครือข่ายสังคมออนไลน์ (social network) ได้ถูกนำมาเป็นสิ่งที่คนในสังคมนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารกันอย่างกว้างขวาง ทั้งการติดต่อสื่อสารเพื่อความบันเทิง ด้านธุรกิจ การซื้อขาย ด้านการศึกษา เป็นต้น การเกิดขึ้นของเครือข่ายสังคมออนไลน์ มุ่งเน้นไปที่ให้ผู้คนในสังคมออนไลน์นั้นสามารถติดต่อสื่อสารระหว่างกัน แลกเปลี่ยนข้อมูล ทำการซื้อขายสินค้าและบริการตามประโยชน์และกิจกรรมที่ตนเองสนใจ จะเห็นได้ว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นช่องทางการสื่อสารผ่านสื่อใหม่ที่เป็นที่นิยมมากจนกลายเป็นวัฒนธรรมส่วนหนึ่งของคนในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะการซื้อขายผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ [3]

จากความสำคัญของเศรษฐกิจดิจิทัล ในส่วนของภาคเอกชนและท้องถิ่น จึงจำเป็นที่จะต้องปรับตัวและผลักดันธุรกิจของตนสู่เศรษฐกิจดิจิทัลในระดับประเทศ ด้วยการตลาดออนไลน์ถือเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างการแข่งขันให้ธุรกิจก้าวสู่เศรษฐกิจในยุคดิจิทัล การใช้กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบสมัยใหม่จึงถือว่ามีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เข้าสู่เศรษฐกิจดิจิทัล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษางานวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อพฤติกรรม การซื้อสินค้าโอท็อป (OTOP) ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี ผลงานวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการทำกลยุทธ์ทางการตลาดให้กับสินค้าโอท็อป และเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขัน ประกอบกับเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนไปสู่เศรษฐกิจดิจิทัลได้ตามนโยบายของรัฐบาล อีกทั้งจะช่วยให้ชุมชนมีความรู้และเทคนิคการสื่อสารการตลาดออนไลน์สินค้าโอท็อปให้มีความโดดเด่น และเป็นการนำสินค้าโอท็อปสู่การขายผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ และมีส่วนผลักดันเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนต่อไป

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี

2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี

3. ขอบเขตของการวิจัย

การบริหารความเสี่ยงตามทฤษฎีกับกระบวนการบริหารความเสี่ยงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีความสัมพันธ์กัน

4. ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีทางการตลาด อิเล็กทรอนิกส์ 6P เพื่อมาเป็นแนวทางในการศึกษา และได้นำผลงานวิจัยของ ทศนา หงส์มา [4] นิรุจน์ จรเจริญ และคณะ [1] พชรินทร์ บุญสมรูป และณัฐธัญย์ ไคนุ่นภา [5] มาเป็นแนวทางในการศึกษา พร้อมทั้งปรับให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เมื่อทำการศึกษา

ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีทางการตลาด อิเล็กทรอนิกส์ 6P และงานวิจัยของผู้ที่ได้เสนอชื่อไว้ข้างต้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจึงได้สรุปแนวทางการศึกษาและกำหนดเป็นกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ไว้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านการให้บริการแบบเจาะจง และด้านการรักษาความปลอดภัย

ประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าโอท็อปผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ในจังหวัดกาญจนบุรี ตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าโอท็อปผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 385 คน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

4.1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

4.1.1 ตัวแปรอิสระ (independent variable)

- 1) ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ 6P

4.1.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) คือ

พฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อป (OTOP) ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

4.2 การคำนวณขนาดตัวอย่าง

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากตัวอย่างผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าโอท็อปผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ในจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งไม่ทราบจำนวนที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างได้ 5% ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้จากสูตรการคำนวณของ Yamane [6] โดยให้ค่าเปอร์เซ็นต์ที่ต้องการจะสุ่มจากประชากรทั้งหมดเป็น 50 เปอร์เซนต์ ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 385 คน

4.3 ขั้นตอนการสุ่ม

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มแบบอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลาก โดยสุ่มอำเภอในจังหวัดกาญจนบุรีมาทั้งสิ้น 7 อำเภอ จากทั้งหมด 13 อำเภอ

ขั้นที่ 2 ขั้นที่ 2 หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้อำเภอที่เป็นตัวอย่างเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการต่อโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลากด้วยเช่นเดียวกัน ในการสุ่มตำบลในแต่ละอำเภอที่เป็นตัวอย่างจากขั้นที่ 1 ในอัตราร้อยละ 50 ของตำบลในแต่ละอำเภอนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 เมื่อผู้วิจัยได้สุ่มตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้จากขั้นตอนที่ 2 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว หลังจากนั้นผู้วิจัย

ตารางที่ 1 วิธีการจัดสรรแบบเป็นสัดส่วนกับขนาดของจำนวนตำบลที่สุ่มได้ในแต่ละอำเภอ

รายชื่ออำเภอที่สุ่มได้	จำนวนตำบลในอำเภอที่สุ่มได้	จำนวนตัวอย่างจัดสรรแบบเป็นสัดส่วนกับขนาด
อำเภอเมือง	จำนวน 7 ตำบล	93
อำเภอบ่อพลอย	จำนวน 3 ตำบล	39
อำเภอพนมทวน	จำนวน 4 ตำบล	53
อำเภอไทรโยค	จำนวน 4 ตำบล	53
อำเภอห้วยกระเจา	จำนวน 2 ตำบล	27
อำเภอด่านมะขามเตี้ย	จำนวน 7 ตำบล	93
	จำนวน 2 ตำบล	27
จำนวนทั้งสิ้น 7 อำเภอ	รวมจำนวนทั้งสิ้น 29 ตำบล	จำนวนทั้งสิ้น 385 คน

4.4 การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและได้ขอความอนุเคราะห์จากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลให้บางส่วน ให้ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 385 คน ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้

4.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา ความสอดคล้องกับงานวิจัย การหาความเที่ยง (validity) โดยเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถามไปทดสอบ (pretest) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนพร้อมทั้งวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้วิธีของคอนบาค (Conbach alpha coefficient) ปรับปรุงและตัดข้อคำถามที่ไม่เหมาะสมทิ้งแล้วจัดพิมพ์ให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์ สำหรับการหาความเชื่อมั่นผู้วิจัยได้ คือ .736

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าโอท็อปผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ในตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากขั้นตอนที่ 2 รวมจำนวนทั้งสิ้น 29 ตำบล หลังจากนั้น ผู้วิจัยจัดสรรขนาดตัวอย่างนี้ไปตามแต่ละอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในขั้นที่ 1 โดยวิธีการจัดสรรแบบเป็นสัดส่วนกับขนาด (allocation proportional to size) ของจำนวนตำบลที่สุ่มได้ในแต่ละอำเภอ ได้ตัวอย่างดังแสดงในตารางที่ 1

4.6.1 การทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ระดับความเชื่อมั่น ในการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

4.6.2 สถิติพรรณนา (descriptive statistics) ใช้ค่าร้อยละ ในการอธิบายข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และพฤติกรรมในการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย ในการอธิบายข้อมูลกลยุทธ์การ

4.6.3 สถิติอนุมาน (inferential statistic) ใช้สถิติไคสแควร์ เพื่อทำการทดสอบค่าความสัมพันธ์ ซึ่งเป็นค่าสถิติที่ใช้กับข้อมูลที่มีลักษณะเป็นนามบัญญัติ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี

5. ผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี และเพื่อศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1 ข้อมูลพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์การซื้อสินค้าโอท็อปในสื่อสังคมออนไลน์ผ่านทาง Facebook มากที่สุด ทราบถึงแหล่งสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่รู้จักเป็นครั้งแรกจาก Facebook มากที่สุด เช่นเดียวกัน เหตุผลการเลือกซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์เพราะ ขั้นตอนการซื้อไม่ยุ่งยาก นิยมเลือกซื้อเสื้อผ้า/เครื่องแต่งกาย ความถนัดในการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์นาน ๆ ครั้ง แต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายในการซื้อมากที่สุด คือ 500 ถึง 1,000 บาท ต่อครั้ง และนิยมเข้าไปเลือกซื้อสินค้าโอท็อป มากที่สุด คือ Facebook โดยชำระค่าสินค้าโดยการโอนผ่านธนาคาร/ATM/ Internet Banking

5.2 กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี

ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ โดยรวมทั้ง 6 ด้าน มีผลต่อช่องทางการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์การซื้อสินค้าโอท็อปในสื่อสังคมออนไลน์ แหล่งสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภครู้จักสินค้าโอท็อปเป็นครั้งแรก เหตุผลการเลือกซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ประเภทของสินค้าโอท็อปที่นิยมเลือกซื้อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ความถนัดในการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการซื้อสินค้าโอท็อปแต่ละครั้ง ช่องทางที่นิยมเข้าไปเลือกซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และวิธีการชำระค่าสินค้าในการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ โดยรวมทั้ง 6 ด้าน กับพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี

พฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรี	กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ โดยรวม 6 ด้าน	
	PearsonChi – Square	Asymp. Sig
1. ช่องทางการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์การซื้อสินค้าโอท็อปในสื่อสังคมออนไลน์	2052.94	.000*
2. แหล่งสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภครู้จักสินค้าโอท็อปเป็นครั้งแรก	1408.29	.000*
3. เหตุผลการเลือกซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์	1642.82	.000*
4. ประเภทของสินค้าโอท็อปที่นิยมเลือกซื้อผ่านสื่อสังคมออนไลน์	1990.12	.000*
5. ความถนัดในการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์เฉลี่ยต่อเดือน	1234.08	.000*
6. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการซื้อสินค้าโอท็อปแต่ละครั้ง	1761.21	.000*
7. ช่องทางที่นิยมเข้าไปเลือกซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์	1743.27	.000*
8. วิธีการชำระค่าสินค้าในการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์	1380.37	.000*

6. การอภิปรายผล

ผลพฤติกรรมการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า ผู้บริโภคมักได้รับสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์การซื้อสินค้าโอท็อปในสื่อสังคมออนไลน์ผ่านทาง Facebook มากที่สุด และทราบถึงแหล่งสินค้าโอท็อป

ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่รู้จักเป็นครั้งแรกจาก Facebook และนิยมเข้าไปเลือกซื้อสินค้าโอท็อป มากที่สุด คือ Facebook เช่นเดียวกัน โดยนิยมเลือกซื้อเสื้อผ้า/เครื่องแต่งกาย และชำระค่าสินค้าโดยการโอนผ่านธนาคาร/ATM/Internet Banking แสดงให้เห็น

ว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่ใช้ Facebook เป็นช่องทางในการสื่อสารมากเป็นอันดับต้น ๆ ดังนั้น ผู้ประกอบการควรมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์หรือทำกลยุทธ์ทางการตลาดออนไลน์ผ่านช่องทางนี้ให้มากขึ้น เพื่อเข้าถึงผู้บริโภคได้ง่ายขึ้น และนอกจากนี้ควรใช้โฆษณาของ Facebook เพื่อเร่งประสิทธิภาพ เช่น เพิ่มปุ่มแชร์บทความบนเว็บไซต์ไปยัง Facebook ให้เด่นชัด ทำวีดีโอเพื่อดึงดูดสร้างความน่าสนใจ ใช้โฆษณาในหลากหลายรูปแบบ โดยผลที่ได้จากการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิรุตต์ จรเจริญ และคณะ [1] ที่พบว่า ผู้ซื้อส่วนใหญ่ได้รับการสื่อสารจากสื่อสังคมออนไลน์ Facebook มากที่สุด และประเภทของสินค้าที่นิยมเลือกซื้อ คือ เป็นกลุ่มเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย เครื่องนุ่งห่ม ราคาเฉลี่ยแล้วอยู่ในช่วง 100-500 บาทต่อครั้ง ช่องทางที่นิยมซื้อคือซื้อจาก Facebook ส่วนใหญ่ชำระเงินโดยโอนเงินผ่านธนาคาร ATM และ Internet Banking การซื้อสินค้าแต่ละครั้งอยู่ในช่วงราคา 500-1,000 บาทต่อครั้ง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ดังนั้น ผู้ประกอบการควรให้ความสนใจและปรับปรุงส่วนผสมทางการตลาดด้านราคา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับงานวิจัยของ สวนีย์ จินดาวงศ์ [7] ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางพัฒนาส่วนผสมการตลาดของผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” ผลงานวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการควรให้ความสนใจและปรับปรุงส่วนผสมทางการตลาดด้านราคา เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว จะส่งผลให้เกิดการมาท่องเที่ยวมากขึ้น และหน่วยงานภาครัฐและเกี่ยวข้องควรให้ความรู้และจัดโครงการในเรื่องส่วนผสมทางการตลาดให้กับผู้ประกอบการ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาส่วนผสมการตลาดของผลิตภัณฑ์ OTOP ให้เป็นไปในทิศทางที่ดีและพัฒนาอย่างเหมาะสมต่อไป

กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์สินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภคในจังหวัดกาญจนบุรีพบว่า ด้านการจัดจำหน่าย อยู่ในระดับ “มากที่สุด” และคะแนนขั้นตอนการเลือกซื้อผ่านระบบออนไลน์ รวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก ชับช้อน มีคะแนนสูงสุด แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันที่เป็นยุคแห่งการใช้เทคโนโลยีและสื่อใหม่ ทำให้ผู้บริโภคหันมาให้ความสนใจกับช่องทางการจัดจำหน่ายมากขึ้น และให้ความสำคัญกับการขายสินค้าผ่านระบบอินเทอร์เน็ตมากกว่าการตลาดแบบดั้งเดิม ที่มักใช้เกณฑ์

สภาพประชากรศาสตร์ หรือสภาพภูมิศาสตร์ เป็นช่องทางการจัดจำหน่าย และครอบคลุมได้บางพื้นที่ ส่งผลทำให้ช่องทางการจัดจำหน่ายแคบ ไม่สามารถกระจายสินค้าได้ ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์ โดยรวมทั้ง 6 ด้าน มีผลต่อช่องทางการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์การซื้อขายสินค้าโอท็อปในสื่อสังคมออนไลน์ แหล่งสื่อสังคมออนไลน์ที่ผู้บริโภครู้จักสินค้าโอท็อปเป็นครั้งแรก เหตุผลการเลือกซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ประเภทของสินค้าโอท็อปที่นิยมเลือกซื้อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ความถี่ในการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์เฉลี่ยต่อเดือน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการซื้อสินค้าโอท็อปแต่ละครั้ง ช่องทางที่นิยมเข้าไปเลือกซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และวิธีการชำระค่าสินค้าในการซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อมูลส่วนนี้แสดงให้เห็นว่า สื่อดิจิทัลมีอิทธิพลต่อการตอบสนองของผู้บริโภคในการเข้าถึงข้อมูลทางการตลาด ไม่ว่าจะเป็นช่องทางการสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ ประเภทสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา พิทยาวิรุฬห์ และณัฏฐ์ กุลสิทธ์ [8] ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สื่อดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองของผู้บริโภคในการเข้าถึงข้อมูลทางการตลาด” ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ใช้สื่อดิจิทัลประเภทโซเชียลมีเดียในการเข้าถึงข้อมูลมากที่สุด บุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการเลือกใช้สื่อดิจิทัลคือตนเอง โดยผู้บริโภคมีการรับรู้ข้อมูลผ่านสื่อดิจิทัลในระดับมาก มีรูปแบบในการดำเนินชีวิตด้านความคิดเห็นมากที่สุด ส่วนด้านความสนใจและด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมาก มีการตอบสนองต่อสื่อดิจิทัลในด้านความตั้งใจ ความสนใจ ความต้องการ และการตัดสินใจซื้อในระดับมาก โดยผู้บริโภคที่มีเพศและระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีการตอบสนองในการเข้าถึงข้อมูลทางการตลาดแตกต่างกัน ส่วนการรับรู้ข้อมูลของผู้บริโภคมีความสัมพันธ์กับการตอบสนองต่อสื่อดิจิทัลในทุกด้าน สำหรับรูปแบบการดำเนินชีวิตด้านกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลในด้านความถี่ต่อสัปดาห์มีความสัมพันธ์กับการตอบสนองต่อสื่อดิจิทัลในด้านความตั้งใจ และด้านความต้องการ นอกจากนี้การขยายช่องทางการตลาดออนไลน์สินค้าเป็นสิ่งที่คุณประกอบการควรให้ความสำคัญ ซึ่งในปัจจุบันมีช่องทางการตลาดมากมายนอกจากสื่อสังคมออนไลน์ เช่น การพัฒนาระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สินค้าโอท็อป

เพื่อเพิ่มช่องทางการขายและการตลาด ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการขาย ในทุก ๆ ช่องทาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจารุณี ภัทรวงษ์ธนา [9] ที่ได้ทำการศึกษา งานวิจัยเรื่อง การขยายช่องทางการตลาดออนไลน์สินค้า หัตถกรรมชุมชนตำบลมะขูนหวาน อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์สินค้า หัตถกรรมชุมชน ตำบลมะขูนหวาน อำเภอสันป่าตอง สามารถเป็นตัวช่วยในการขยายช่องทางการตลาดของ สินค้าหัตถกรรมชุมชนได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลินี คำเครือ และคณะ [10] ด้วยเช่นเดียวกัน โดยได้ ศึกษางานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเว็บไซต์พาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์ผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้องตี้ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเสริมสร้างศักยภาพผลิตภัณฑ์ ชุมชนสู่เศรษฐกิจดิจิทัล” ผลการศึกษาพบว่า เว็บไซต์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้องตี้ สามารถเป็นช่วยในการขยายช่องทางการตลาดของสินค้า ชุมชนได้ นอกจากกลยุทธ์ทางการตลาดแล้วหน่วยงาน ภาครัฐควรให้ความสำคัญและผลักดันสินค้าโอท็อปให้มีความโดดเด่นขึ้น ควรมีโครงการหรือนโยบายต่าง ๆ ที่ มองเห็นเป็นรูปธรรม และสามารถวัดได้เพราะจะเป็น ปัจจัยที่สำคัญในการสนับสนุนการเติบโตของสินค้าโอ ท็อป สุรางคณา วายุภาพ [11] ได้กล่าวถึงปัจจัย สนับสนุนการเติบโตของมูลค่าอีคอมเมิร์ซของไทยว่า ธุรกิจอีคอมเมิร์ซในเกือบทุกอุตสาหกรรมมีทิศทางการ เติบโตเพิ่มขึ้นต่อเนื่องทุกปี ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัย สนับสนุน 4 ประการ ได้แก่ การสนับสนุนและส่งเสริม จากภาครัฐเพื่อผลักดันธุรกิจอีคอมเมิร์ซภายในประเทศ โดยมุ่งสนับสนุนและเร่งพัฒนาผู้ประกอบการในระดับ ฐานราก ทั้งเกษตรกร ผู้ประกอบการท้องถิ่น ให้สามารถ ค่าขายออนไลน์ได้จริง รวมถึงพัฒนาผู้ประกอบการรายเดิม ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น ส่งเสริมให้เกิด ผู้ประกอบการรายใหม่เข้ามาทำธุรกิจอีคอมเมิร์ซมากขึ้น ปัจจัยที่สอง คือ การที่ผู้ประกอบการหันมาเพิ่มช่อง ทางการขายสินค้าและบริการผ่านช่องทางอีคอมเมิร์ซ มากขึ้น เนื่องจากการซื้อขายสินค้าออนไลน์ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้ประกอบการจึงต้องสร้างช่อง ทางการขายอีคอมเมิร์ซ เพื่อเพิ่มรายได้ให้ธุรกิจ และขยาย ฐานลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ อีกทั้งปัจจุบัน ช่องทางการขายออนไลน์มีความหลากหลายขึ้น จึงช่วย ผู้ประกอบการ สามารถเข้าถึงลูกค้าได้ง่ายและตรง

กลุ่มเป้าหมาย ปัจจัยต่อมา ได้แก่ การเติบโตด้านตลาดอี คอมเมิร์ซของไทยมีแนวโน้มและศักยภาพในการเติบโต เพิ่มขึ้นได้อีกมากในอนาคต เพราะพฤติกรรมการใช้ อินเทอร์เน็ตของคนไทยมีการเปลี่ยนแปลงและมีการใช้ งานเพิ่มขึ้น และปัจจัยสุดท้าย คือ การที่นักลงทุนจาก ต่างประเทศเข้ามาลงทุนในธุรกิจอีคอมเมิร์ซมากขึ้น เช่น นักลงทุนด้าน e-Marketplace, e-Logistics, e-Payment จึงช่วยสร้างบรรยากาศในการแข่งขันและ กระตุ้นให้ผู้ประกอบการไทยพัฒนาขีดความสามารถของ ตัวเอง และยังสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค

7. บทสรุป

การศึกษารังนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์มีผลต่อพฤติกรรม การซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้บริโภค ในจังหวัดกาญจนบุรี ดังนั้น หากจะทำให้ยอดขายสินค้า เพิ่มขึ้นต้องมีการพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารการตลาด ออนไลน์อยู่เสมอเพื่อตอบสนองความต้องการของ ผู้บริโภค

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

ผู้ประกอบการควรพัฒนากลยุทธ์การตลาดออนไลน์ สำหรับสินค้าโอท็อปให้มากยิ่งขึ้น โดยสร้างความน่าสนใจ และมุ่งเน้นการโฆษณาในทุกรูปแบบโดยเฉพาะใน Facebook เนื่องจากมีผู้ใช้สื่อประเภนี้เป็นจำนวนมาก

8.2 ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการเก็บข้อมูลครอบคลุมหลากหลายพื้นที่ และ เก็บข้อมูลไปถึงผู้ที่ไม่เคยซื้อสินค้าโอท็อปผ่านสื่อสังคม ออนไลน์เพื่อทำการเปรียบเทียบสาเหตุในการไม่ซื้อ สินค้าโอท็อป ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไป เป็นแนวทางในการวิเคราะห์และพัฒนากลยุทธ์ทาง การตลาดต่อไป

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] นิรุตต์ จรเจริญ และคณะ, “กลยุทธ์การสื่อสาร การตลาดออนไลน์เพื่อเสริมสร้างศักยภาพผลิตภัณฑ์ ชุมชนบ้องตี้ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี สู่เศรษฐกิจดิจิทัล,” กาญจนบุรี, มหาวิทยาลัยราช ภัฏกาญจนบุรี, 2560.

- [2] อรพรรณ บุลสถาพร, “กลยุทธ์การตลาดส้มโอขาวแตงกวาภายใต้โครงการสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดชัยนาท,” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2549.
- [3] สุธิญรัตน์ ใจจันทร์, “การศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนจ่านกร้อง จังหวัดพิษณุโลก,” การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2554.
- [4] ทศนา หงส์มา, “ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้า OTOP ที่ผลิตโดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี,” นนทบุรี, วิทยาลัยราชพฤกษ์, 2553.
- [5] พชรินทร์ บุญสมธป และณัฐดนัย ไคนุ่นภา, “การออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้องดีอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี,” กาญจนบุรี, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2560.
- [6] Yamane, T, Statistics: An Introductory Analysis, 2nd ed. New York, Harper and Row, 1967.
- [7] สวนีย์ จินดาวงศ์, “แนวทางพัฒนาส่วนผสมการตลาดของผลิตภัณฑ์ OTOP เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา,” วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2558.
- [8] วิภาดา พิทยาวิรุฬห์ และณัฏษ์ กุลิสร์, “สื่อดิจิทัลที่มีอิทธิพลต่อการตอบสนองของผู้บริโภคในการเข้าถึงข้อมูลทางการตลาด,” วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ., ปีที่ 5, ฉบับที่ 1, หน้า 80, 2557.
- [9] จารุณี ภัทรวงษ์ธนา, “การขยายช่องทางการตลาดออนไลน์สินค้าหัตถกรรมชุมชนตำบลมะขูนหวานอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่โดยใช้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์,” สำนักวิทยบริการ, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น, 2557.
- [10] มาลินี คำเครือ และคณะ, “การพัฒนาเว็บไซต์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ผลิตภัณฑ์ชุมชนบ้องดีอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อเสริมสร้างศักยภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เศรษฐกิจดิจิทัล,” กาญจนบุรี, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2560.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัย ในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย Factors Influencing Research Engagement at Thailand Institute of Scientific and Technological Research

อาภาภรณ์ พิริยะภัทรกิจ¹ และ สุรมงคล นิ่มจิตต์²

¹สาขาการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

²สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹Email : arpaporn_p@mail.rmutt.ac.th ; ²Email : Suramongkol_n@mail.rmutt.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความตั้งใจในการทำงานวิจัย ระดับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ระดับความเข้าใจนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ระดับความพอใจในงาน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ นักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญวิจัย นักวิจัยอาวุโส นักวิจัย และนักทดลองวิทยาศาสตร์วิจัย จำนวน 150 คน โดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงและความตรง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนาในการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ด้วยการทดสอบการถดถอยอย่างง่าย และการถดถอยพหุคูณ เพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า นักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยส่วนใหญ่มีระดับความตั้งใจในการทำงานวิจัย และระดับความพอใจในงานอยู่ในระดับมาก ระดับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร และระดับความเข้าใจนโยบายไทยแลนด์ 4.0 อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ด้านความมั่นคงในการทำงาน และความพอใจในงาน ด้านลักษณะงานที่ทำหายระดับสติปัญญาที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: ความตั้งใจในการทำงานวิจัย, การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร, ความเข้าใจนโยบายไทยแลนด์ 4.0, ความพอใจในงาน

Abstract

The purposes of this research were to study the levels of research engagement, perceived organizational support, understanding in Thailand 4.0 policy and job satisfaction as well as the other factors that influencing the research engagement of researchers at Thailand Institute Scientific and Technological Research (TISTR). The samples were 150 researchers of Thailand Institute Scientific and Technological Research which consisting of the research experts, senior research officers, research officers and assistant research officers. The approved questionnaire was used as research tool. Data were analyzed by the computer program for descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, as well as inferential statistics, including simple and multiple linear regressions for

determining the factors that influencing the research engagement of researchers in Thailand Institute Scientific and Technological Research. The results revealed that most of the researchers had high levels of research engagement and job satisfaction whereas their perceived organizational support and understandings in Thailand 4.0 policy were found to be at the moderate levels. In addition, the factors that related to perceived organizational support, job security and satisfaction, and mentally challenging works were found to positively influence the research engagement of researchers in Thailand Institute Scientific and Technological Research at statistical significant level of 0.05.

Keywords: Research engagement, Perceived organizational support, Understanding in Thailand 4.0 policy, Job satisfaction

วันที่รับบทความ : 24 กันยายน พ.ศ. 2561

วันที่แก้ไขบทความ : 29 ตุลาคม พ.ศ. 2561

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 30 ตุลาคม พ.ศ. 2561

1. บทนำ

ประเทศไทยมีการพัฒนาารูปแบบเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง แต่จากการประเมินรายได้ประชาชาติต่อหัว (GNI per capital) [1], [2] พบว่า ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle-income Trap) รัฐบาลปัจจุบันจึงได้กำหนดนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ภายใต้บริบทการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ขึ้น [3] เพื่อให้ประเทศไทยมีรายได้สูงขึ้นและกลายเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีขึ้น ตามหลักการพัฒนาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน [2] นอกจากนั้นรัฐบาลได้มอบหมายให้หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ในการประสานงานและดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิรูประบบการวิจัยของประเทศ ดำเนินการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยชาติ ฉบับที่ 9 ให้สอดคล้องกับทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อใช้ในปฏิรูประบบการวิจัยของประเทศ [4] เพื่อให้เป็นประเทศไทย 4.0 และการที่จะเป็นประเทศไทย 4.0 ได้นั้น สิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง คือ การดำเนินงานด้านการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้เกิดการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการปฏิรูประบบการวิจัยตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว เป็นการปฏิรูปด้านการวิจัย พัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อยกระดับขีดความสามารถด้านการวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนหลักของการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

แต่ถึงกระนั้นประเทศไทยยังคงพบปัญหาและข้อจำกัดของการวิจัยและพัฒนา อาทิเช่น จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคส่วนของเอกชนที่มีอัตราสูงขึ้นเมื่อเทียบกับภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร [5] ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาประเทศที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมถึงองค์ความรู้พื้นฐานในการทำวิจัยและพัฒนา [6] เป็นต้น จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การที่ประเทศไทยจะเป็นประเทศไทย 4.0 มีรายได้สูงขึ้นและกลายเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการพัฒนาประเทศ คือ การให้ความสำคัญกับงานด้านการวิจัยและพัฒนา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการตามภารกิจหลัก คือ การวิจัยพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และบริการ ตอบสนองการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมจากผลงานการวิจัยและพัฒนาสู่อุตสาหกรรมและวิสาหกิจชุมชน ผลักดันให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ทั้งเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม [7] ซึ่งภารกิจหลักดังกล่าวเป็นการดำเนินงานภายใต้นโยบายยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติที่ว่า “ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการวิจัยและนวัตกรรมในระดับโลก เพื่อขับเคลื่อนสังคมและเศรษฐกิจสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืน” [4] แต่จากการสำรวจข้อมูลงานวิจัยของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง

ประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 - 2560 พบว่า จำนวนงานวิจัยที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. 2555 - 2559 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในปี พ.ศ. 2560 กลับมีจำนวนลดลง [7] อาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยด้วยกันที่ทำให้จำนวนงานวิจัยที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการลดลง อาทิเช่น งบประมาณสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ แนวทางองค์ความรู้ที่ยั่งยืนน้อยไป เวลาในการทำวิจัยที่ค่อนข้างมีจำกัด ขาดที่ปรึกษาและผู้ช่วย และปัญหาด้านเจตคติต่อการทำงานวิจัยของผู้วิจัย ซึ่งบางคนทำเพียงเพื่อการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ แต่ในทางกลับกันยังมีนักวิจัยที่อยากทำงานวิจัย เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง ต้องการผลการวิจัยมาแก้ปัญหาและนำไปวางแผนพัฒนา สิ่งเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจในการทำงานวิจัย นอกจากนี้การรับรู้ถึงการได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน หรือที่เรียกว่าการสนับสนุนจากองค์กร [8] หากได้รับไม่เพียงพอ หรือไม่ได้รับการสนับสนุน ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ด้านจิตใจ และพฤติกรรมในการทำงานของบุคคล [9] ทำให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน [10] ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานอันเกิดจากความพอใจในงาน ที่ประกอบด้วยงานที่ปฏิบัติงาน ความชัดเจนในงาน สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน [11] อาจลดลงได้

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นช่องว่างของความต้องการพัฒนาประเทศด้วยการวิจัยและพัฒนา จึงให้ความสำคัญกับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เพื่อการก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ตลอดจนเป็นแนวทางในการส่งเสริมและผลักดันให้นักวิจัยเกิดการสร้างผลงานวิจัย ด้วยความเต็มใจ พยายามทุ่มเทกำลังกาย กำลังความคิดให้กับงานเขียนผลงานวิจัยพัฒนาเพื่อพัฒนาประเทศต่อไป

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1. เพื่อศึกษาระดับความตั้งใจในการทำงานวิจัย ระดับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ระดับความเข้าใจนโยบายไทยแลนด์ 4.0 และระดับความพอใจใน

งาน ของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยในการทำงานวิจัย

2.2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ นโยบายไทยแลนด์ 4.0 การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร และความพอใจในงาน ความตั้งใจในการทำงาน เพื่อนำเนื้อหาที่ได้มาทำการสร้างแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผลตามตัวแปรของการตั้งสมมติฐาน ดังนี้

1. นโยบายไทยแลนด์ 4.0

2. การรับรู้การสนับสนุนขององค์กร จากแนวคิดของ Eisenberger et al. [12] ประกอบด้วย ด้านผลตอบแทนและสวัสดิการ ด้านความรู้ในงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านจิตอาสามณ์ และด้านการปฏิบัติงาน

3. ความพอใจในงาน จากแนวคิดปัจจัยที่มีผลต่อความพอใจในงานของ Stephen, P. Robbins [13] จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะงานที่ทำท้าทายระดับสติปัญญา ความเสมอภาคในการได้รับรางวัล การให้การสนับสนุนช่วยเหลือเกี่ยวกับการทำงาน การช่วยเหลือสนับสนุนของเพื่อนร่วมงาน และบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับงาน

4. ความตั้งใจในการทำงานวิจัย ตามแนวคิดของ Schaufeli and Bakker [14] ประกอบด้วย ความขยันขันแข็ง ความทุ่มเทในการทำงาน และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับงาน

3.2 ขอบเขตด้านระยะเวลา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่เดือนเมษายน - เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2561

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ใช้วิธีการดำเนินวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้การสำรวจจากประชากรที่ทำงานด้านวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญวิจัย นักวิจัยอาวุโส นักวิจัย และนักทดลองวิทยาศาสตร์วิจัย โดยทำการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท ประกอบด้วย

1. ศึกษาข้อมูล แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ความพอใจในงาน และความตั้งใจในการทำงาน เพื่อนำมาสร้าง/ออกแบบตัวแบบในการศึกษา และสร้างแบบสอบถาม

2. สำนวความความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้วยการใช้แบบสอบถาม และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักทางสถิติ

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญวิจัย นักวิจัยอาวุโส นักวิจัย และนักทดลองวิทยาศาสตร์วิจัย จำนวน 213 คน โดยเก็บข้อมูลจากตัวอย่าง จำนวน 150 ตัวอย่าง ด้วยการเปิดตาราง Krejcie and Morgan [15] โดยทำการสุ่มตัวอย่าง 2 ชั้น ชั้นที่ 1 สุ่มตัวอย่างแบบตามลำดับขั้น ชั้นที่ 2 คือ การแจกแบบสอบถามโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยวิธีการจับฉลากตามขนาดของตัวอย่างนักวิจัยในแต่ละตำแหน่ง

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ทำการพัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้ทำการศึกษาไว้ และทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความเชื่อมั่น แบบสอบถามประกอบด้วย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และรายได้ต่อเดือน เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 เป็นลักษณะแบบทดสอบ เพื่อทดสอบถึงความรู้ ความเข้าใจของนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งคำตอบมีเพียง 2 ตัวเลือก และสามารถตอบได้เพียงตัวเลือกเดียวเท่านั้น

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรตามแนวคิดของ Eisenberger et al. [12] ประกอบด้วยด้านผลตอบแทนและสวัสดิการ ด้านความรู้ในงาน ด้านความมั่นคงในการทำงาน ด้านจิตอาารมณ์ และด้านการปฏิบัติงาน พัฒนาแบบสอบถามจากงานวิจัยของ เปรมจิตร์ คล้ายเพชร [16] เป็นแบบสอบถามวัดความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องดังกล่าว

4. ข้อมูลเกี่ยวกับความพอใจในงานจากแนวคิดปัจจัยที่มีผลต่อความพอใจในงานของ Stephen, P. Robbins

[13] จำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ ลักษณะงานที่ทำ ทายาระดับสติปัญญา ความเสมอภาคในการได้รับรางวัล การให้การสนับสนุนช่วยเหลือเกี่ยวกับการทำงาน การช่วยเหลือสนับสนุนของเพื่อนร่วมงาน และบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับงาน พัฒนาแบบสอบถามมาจากงานวิจัยของ ศศินันท์ ทิพย์โอสถ [11] เป็นแบบสอบถามวัดความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องดังกล่าว

5. ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจในการทำงานวิจัยตามแนวคิดของ Schaufeli and Bakker [14] ประกอบด้วย ความขยันขันแข็ง ความทุ่มเทในการทำงาน และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับงาน พัฒนาแบบสอบถามจากงานวิจัยของ ภรรครพร เล็กขาว [17] เป็นแบบสอบถามวัดความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องดังกล่าว

นำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จทางสถิติ โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล และระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมานในการหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย โดยใช้การทดสอบการถดถอยอย่างง่าย และการถดถอยแบบพหุคูณ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

5. ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 150 คน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 62 มีอายุอยู่ระหว่าง 36 - 46 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 46 มีสถานภาพโสด จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 48 มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโทจำนวนสูงสุด จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3 ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักวิจัยจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 42 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานอยู่ระหว่าง 1 - 5 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 24.7 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 15,000 - 30,000 บาท จำนวน 53 คนคิดเป็นร้อยละ 35.3

จากการศึกษาเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นด้านความตั้งใจในการทำงานวิจัย การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ความเข้าใจนโยบายไทยแลนด์ 4.0 และความ

พอใจในงานของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย พบว่า นักวิจัยส่วนใหญ่มีระดับความตั้งใจในการทำงานวิจัย และระดับความพอใจในงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร และระดับความเข้าใจนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย พบว่า

ความเข้าใจนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ด้านความมั่นคงในการทำงานมีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ดังสมการ ความตั้งใจในการทำงานวิจัย = $2.619 + 0.368(\text{การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรด้านความมั่นคงในงาน})$ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.482 และสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 23.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความพอใจในงาน ด้านลักษณะงานที่ทำหยากระดับสติปัญญาที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ดังสมการ ความตั้งใจในการทำงานวิจัย = $2.457 + 0.247(\text{ความพอใจในงานด้านลักษณะงานที่ทำหยากระดับสติปัญญา})$ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.494 สามารถนำมาอธิบายการเปลี่ยนแปลงได้ร้อยละ 24.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความเข้าใจนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ของนักวิจัยไม่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เพราะ ณ ปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะบอกได้ว่า

นโยบายไทยแลนด์ 4.0 มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัย

2. การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ด้านความมั่นคงในการทำงานมีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เพื่อให้พนักงานเกิดความเชื่อมั่นว่าองค์กรจะอยู่เคียงข้างและพร้อมช่วยเหลือพนักงานเสมอ [18] จนส่งผลดีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน [19] การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรจึงมีผลต่อการทำงาน [9] ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sythanonxay Xangsayasane [20] ที่พบว่า การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร มีความสัมพันธ์ทางตรงในเชิงบวกกับความมุ่งมั่นในการทำงาน ดังนั้น องค์กรจึงควรเห็นความสำคัญของการให้การสนับสนุนการทำงานแก่พนักงานในทุกระดับ มิใช่เพียงแค่นักวิจัยเพียงกลุ่มเดียว เพื่อให้เกิดผลในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และยังเป็นการแสดงถึงความผูกพันที่องค์กรมีต่อพนักงาน

3. ความพอใจในงาน ด้านลักษณะงานที่ทำหยากระดับสติปัญญาที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยจึงควรเปิดโอกาสให้พนักงานได้ใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญเฉพาะด้านอย่างเต็มที่ มีอิสระในการปฏิบัติงาน มีโอกาสในการรับรู้ถึงผลการปฏิบัติงานทำให้พนักงานเกิดความพอใจในงาน [13] ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Saimir [21] และ Brenda [22] ที่พบว่า ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการทำงานเชิงบวก ดังนั้นการที่องค์กรจะมอบหมายงานให้นักวิจัยปฏิบัติควรพิจารณาถึงคุณลักษณะของงานที่เหมาะสมนักวิจัย ตลอดจนการให้การสนับสนุน รางวัล และผลตอบแทนเพื่อทำให้เกิดความพอใจในงาน

7. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ พบว่า นักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยส่วนใหญ่มีระดับความตั้งใจในการทำงานวิจัย และระดับความพอใจในงานอยู่ในระดับมาก ระดับการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร และระดับความเข้าใจนโยบายไทยแลนด์ 4.0 อยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย คือ การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ด้านความมั่นคงในการทำงาน และความพอใจในงาน ด้านลักษณะงานที่ท้าทายระดับสติปัญญา

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัย ทำให้ทราบว่านักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย มีความตั้งใจและความพอใจในการทำงานวิจัยอยู่ระดับมาก รวมถึงปัจจัยการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ด้านความมั่นคงในการทำงาน และความพอใจในงาน ด้านลักษณะงานที่ท้าทายระดับสติปัญญาที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำงานวิจัย ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยเพื่อให้นักวิจัย ผู้บริหารในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายด้านการวิจัยและพัฒนาได้นำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ให้เกิดผลและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

1. ด้านบุคคล จากผลการวิจัยพบว่า ความพอใจในงาน ด้านลักษณะงานที่ท้าทายระดับสติปัญญาของนักวิจัยมีอิทธิพลทำให้เกิดความตั้งใจในการทำงานวิจัย ดังนั้น นักวิจัยควรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการเปิดโอกาสให้ตนเองได้ใช้ความรู้ ความสามารถ ความชำนาญเฉพาะด้านอย่างเต็มที่ เช่น

1.1 การเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้วย การใช้เครื่องมือหรือเทคนิค วิธีการใหม่ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อนหรือยังไม่เคยใช้งาน

1.2 การเข้าศึกษาดูงานในต่างประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะในด้านการทำงานใหม่ๆ

1.3 ควรแสดงศักยภาพด้านคิดงาน ข้อเสนอโครงการที่สร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ และทันต่อเหตุการณ์

2. ด้านองค์กร จากงานวิจัยพบว่า การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร ด้านความมั่นคงในการทำงานมีอิทธิพลที่ให้นักวิจัยเกิดความตั้งใจในการทำงานวิจัย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ควรสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักวิจัยในองค์กร ด้วยการแสดงให้เห็นว่านักวิจัยในองค์กรจะคงอยู่กับองค์กรตลอดจนครบเกษียณอายุ เช่น

2.1 การให้โอกาสในการก้าวหน้าในสายอาชีพ ด้วยการเปิดให้มีการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งในทุกๆ ปี มีเกณฑ์การพิจารณาจากงานที่ปฏิบัติจริง

2.2 การพิจารณาค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ (pay for performance)

2.3 การสร้างความคุ้มครองมิให้ต้องออกจากงาน และขาดรายได้โดยไร้เหตุผล

3. ด้านหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย ควรมีการติดตามผลจากการนำนโยบายมาใช้ว่าสามารถดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ และนอกจากนี้ ควรมีระเบียบที่เอื้อต่อการดำเนินงานภายใต้นโยบาย เพื่อให้งานราบรื่น เป็นต้น

8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเนื่องในอนาคต

1. จากการศึกษางานวิจัยควรมีการเพิ่มปัจจัยด้านอื่นที่มีความเกี่ยวข้อง/มีอิทธิพลต่อการทำงานวิจัยของนักวิจัยในสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยหรือองค์กรอื่นๆ ที่มีภารกิจด้านการวิจัยและพัฒนา เช่น ความสุขในการทำงาน การทำงานเป็นทีม การมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น เพื่อองค์กรจะได้สร้างแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน และผลักดันให้นักวิจัยมีกำลังใจในการทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0

2. จากผลการวิจัยควรมีการศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อให้เข้าใจถึงความต้องการของนักวิจัยยิ่งขึ้น

3. จากผลการวิจัยควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเพิ่มเติมในกลุ่มพนักงานสายงานปฏิบัติการเนื่องจากสายงานนี้เป็นสายงานที่คอยสนับสนุนการทำงานให้กับนักวิจัยในการทำงานวิจัย ดังนั้น ในแต่ละองค์กรจึงควรทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานของกลุ่มพนักงานสายงานปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมให้เกิดกำลังใจที่ดีในการทำงาน

9. เอกสารอ้างอิง

[1] เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, “โอกาสและอุปสรรคของประเทศไทยในการเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจรายได้สูง,” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ปีที่ 7, ฉบับที่ 1, หน้า 1-23, 2558.

- [2] มณฑกา ลบล้าเลิศ. (5 เมษายน 2560). ประเทศไทย กับ กับดักรายได้ปานกลาง. สืบค้นจาก <http://www.dpim.go.th/service/download?articleid=7555>.
- [3] สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2 กุมภาพันธ์ 2560). แนวคิดเกี่ยวกับประเทศไทย 4.0. สืบค้นจาก <http://www.facebook.com/drsuvitpage/posts/1396306724009387>.
- [4] (ร่าง) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2560-2564, สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2559.
- [5] จิตรลดา พิศาลสุพงศ์ และคณะ, “ภาพรวมการพัฒนาด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย,” วารสารเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ปีที่ 51, ฉบับที่ 1, หน้า 27-32, 2557.
- [6] พันธรับ ราชพงศา, “การวิจัยและพัฒนา: กุญแจแห่งความก้าวหน้าในอาเซียน,” หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ Section : ASEAN+, ปีที่ 3, ฉบับที่ 139, หน้า 1, 2557.
- [7] สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (5 เมษายน 2560). การเปิดเผยข้อมูลองค์กร. สืบค้นจาก <http://www.tistr.or.th>.
- [8] ปริญา วิรานุวัตร, “ผลของภาวะผู้นำและการรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของทีมเรือในกิจการเดินเรือ: กลไกการทำงานที่มีความผูกพันด้านจิตใจเป็นตัวแปรสื่อ,” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- [9] Rhoades Linda & Robert Eisenberger, “Perceived Organizational Support: A Review of the Literature,” *Journal of Applied Psychology*, Vol. 87, No. 4, pp. 698-714, 2002.
- [10] Homans G. C, “Social behavior as exchange,” *American Journal of Sociology*, Vol. 63, No. 6, pp. 597-606, May. 1958.
- [11] ศศินันท์ ทิพย์โอสธ, “การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรของพนักงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในภาครัฐกิจธนาคาร,” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2556.
- [12] Eisenberger R., Huntington R., Hutchison S., & Sowa D, “Does pay for performance increase or decrease perceived self-determination and intrinsic motivation,” *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol. 77, No. 5, pp. 1026-1040, 1986.
- [13] Stephen P. Robbins, *Organizational Behavior Concepts, Controversics and Applications 2nd ed*, Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall Inc, 1983.
- [14] Schaufeli W. B. & Bakker A. B, “Job demands, job resources, and their relationship with burnout and engagement: A multi-sample study,” *Journal of Organizational Behavior*, Vol. 25, No. 3, pp. 293-315, 2004.
- [15] Krejcie Rubert V. and Morgan Daryle W, “Determining Sample Size for Research Activities,” *Educational and Psychological Measurement*, Vol.30, pp. 607-610, 1970.
- [16] เปรมจิตร คล้ายเพ็ชร, “การรับรู้ การสนับสนุนจากองค์กร ความยุติธรรมองค์การที่มีผลต่อความผูกพันองค์การ และความตั้งใจลาออก,” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- [17] ภรรพร เล็กขาว, “ปัจจัยในการทำงานที่ส่งผลต่อความเครียดและความผูกพันในงานของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน,” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.
- [18] Rhoades Linda, Robert Eisenberger and Stephen Armeli, “Affective Commitment to Organization: The Contribution of Perceived Organizational Support,” *Journal of Applied Psychology*, Vol. 86, No.5, pp. 825-836, 2001.

- [19] Shore L.M. and Shore T.H., Percieved Organizational Support and Organizational Politics, Justice and Support: Managing Social Climate at work, Quorum Press, 1985.
- [20] Sythanonxay Xangsayasane, “ความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กร การรับรู้ความสามารถของตนเอง และความมุ่งมั่นในการทำงาน ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคาร ในกลุ่มธนาคารธุรกิจของรัฐ ในเขตพื้นที่ นครหลวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว,” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2560.
- [21] Saimir Suma, “Job Satisfaction and Organizational commitment: The case of SHKODRA Municipality,” European Scientific Journal, Vol. 9, No. 17, pp. 41-51, June. 2013.
- [22] Brenda G., “Job Satisfaction and Organizational Commitment of Higher Education Administrators in Maryland Universities,” Doctor of Education, East Tennessee State University, 2017.

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายในของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

A Study of Relationship between Work Motivation and Internal Quality Assurance Performance of Teachers under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2

สุคนางค์ อารยพัฒน์มงคล และ พรเทพ ฐิ์แผน

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : nansie.gtl@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) แรงจูงใจในการทำงานของครู 2) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 324 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .97 โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน มีค่าความเชื่อมั่น .93 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน มีค่าความเชื่อมั่น .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการทำงานของครู ในมิติด้านปัจจัยจูงใจที่มีอันดับสูงสุด คือ ความสำเร็จในการทำงาน รองลงมา คือ ลักษณะของงาน และอันดับต่ำสุด คือ การได้รับการยอมรับนับถือและความเจริญก้าวหน้า ส่วนมิติด้านปัจจัยค้ำจุนที่มีอันดับสูงสุด คือ การปกครองบังคับบัญชาของผู้บริหาร รองลงมา คือ เงินเดือน และอันดับต่ำสุด คือ สภาพการทำงานในโรงเรียน 2) การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีการดำเนินงานอันดับสูงสุด คือ การเตรียมการ รองลงมาคือ การดำเนินการ และอันดับต่ำสุด คือ การประเมินผล 3) แรงจูงใจในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ในระดับปานกลางทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความรับผิดชอบของครู ลักษณะของงาน สภาพการทำงานในโรงเรียน การได้รับการยอมรับนับถือ นโยบายและการบริหารงาน ความสำเร็จในการทำงาน ความเจริญก้าวหน้า ความสัมพันธ์กับผู้อื่น เงินเดือน และการปกครองบังคับบัญชาของผู้บริหาร

คำสำคัญ: แรงจูงใจในการทำงาน, การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน

Abstract

This survey research aimed to: 1) study work the motivation of the teachers, 2) their performance in internal quality assurance , and 3) relationship between their work motivation and performance in internal quality assurance. The samples were 324 teachers working under Phra Nakhon Si

Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 that were selected by stratified random sampling. The research instrument was a five-rating scale questionnaire with the reliability at .97 whereby the questionnaire about work motivation having reliability at .93 and the internal quality assurance performance at .96. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient. The results showed that: 1) for work motivation of the teachers, the highest was found in the success of their work, followed by the nature of the job, while the lowest was in the recognition and progress; also, for the supporting factors, the highest was found in the administration of the executives, followed by the salary, while the lowest was in the working conditions in their schools; 2) the overall performance in internal quality assurance was found to be at high level, whereby the highest performance was in the preparation, followed by the execution, but the lowest was in the evaluation; 3) the overall work motivation was found to be positively and moderately correlated with the teachers' performance in internal quality assurance with the level of statistical significance at .05, which could be ranking from the highest to the lowest as follows: the teachers responsibility, nature of the job, working conditions in schools, recognition, policy and administration, success of the work, progress, relationship, salary, and administration of the executives.

Keywords: work motivation, internal quality assurance performance

วันที่รับบทความ : 12 มกราคม พ.ศ. 2561

วันที่แก้ไขบทความ : 19 มีนาคม พ.ศ. 2561

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 18 เมษายน พ.ศ. 2561

1. บทนำ

กรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555-2559 ที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2552 – 2559) กล่าวถึงสภาพปัญหาจากการจัดและพัฒนา การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระยะที่ผ่านมา พบว่ายังมีปัญหาที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้าน คุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนสภาพการบริหารและจัดการศึกษา ที่ยังต้องเพิ่มเติมในด้านประสิทธิภาพ จากสภาพดังกล่าว จึงนำมาสู่การกำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ในการ ยุกระดับคุณภาพและมาตรฐานผู้เรียน ครู ณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ตามแผนพัฒนา การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559 ซึ่งได้กำหนดกลยุทธ์และแนวทางการ ดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ไว้อย่างชัดเจนโดยให้เร่งรัด พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสถานศึกษาด้วยการพัฒนา

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา [1]

ในปัจจุบันกระแสเรื่องคุณภาพได้เข้าไปเกี่ยวข้อง ในวงการศึกษาก็มีให้เห็นอย่างมาก เหตุผลสำคัญประการ หนึ่งน่าจะอยู่ตรงที่ว่า สถาบันการศึกษาได้ทำหน้าที่ใน การผลิตผู้จบการศึกษาออกไปมีคุณภาพเพียงพอต่อการ ตอบสนองให้กับสังคมได้หรือไม่ ด้วยข้อสงสัยดังกล่าวจึง เป็นที่มาของการสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคมว่า สถาบันการศึกษาจะต้องมีภาระหน้าที่ที่สำคัญในการ สร้างคนที่มีคุณภาพ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการ ประกันคุณภาพการศึกษาที่กำลังเป็นประเด็นสำคัญ สำหรับสถาบันการศึกษาทุกระดับในประเทศไทย ที่ จะต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา [2] ตาม สาระสำคัญที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรา 47 และมาตรา 48 [3]

การประกันคุณภาพภายใน จะทำให้สถานศึกษามี ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มี เป้าหมายและแผนการดำเนินการที่ชัดเจน โดยการ ดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น ก็

จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยการดำเนินการประกันคุณภาพภายในทุกขั้นตอนจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดี มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของชุมชน ผู้ปกครอง และสังคม ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลต่อการหล่อหลอมให้เด็กเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารและครูต้องร่วมกันประเมินตนเอง โดยมีเป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ผู้บริหารและครู ร่วมกันคิดและร่วมกันทำ [4]

สถานศึกษาย่อมประกอบไปด้วยแต่ละบุคคล ในแต่ละบุคคลก็มีการแสดงออกทางพฤติกรรมแตกต่างกันตามบทบาทหน้าที่ของสถาบัน ความเป็นแต่ละบุคคลมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะความสำเร็จของสถานศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องทำความเข้าใจกับปัญหา โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ เพื่อให้ครูทำงานให้ได้ตามเป้าหมายองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างของครู เช่น ความรู้ความสามารถจะอย่างไรให้ครูแสดงออกมาให้ได้ ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับความสามารถในการใช้แรงจูงใจอย่างเข้าใจ และชาญฉลาดของผู้นำทางการศึกษาเป็นสำคัญ [5]

การดำเนินงานหรือการบริหารกิจการใด ๆ ขององค์กร ผู้ปฏิบัติงานทุกคนย่อมมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ฉะนั้น แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างแรงจูงใจให้คนทำงานได้ แสดงความรู้ความสามารถ เพื่อดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงย่อมมีบทบาทสำคัญยิ่งในการบริหารงาน [6]

สำหรับหลักการในการจูงใจนั้น เกิดจากสมมติฐานที่ว่าโดยทั่วไปบุคคลมิได้ทำงานอย่างเต็มความสามารถ ดังนั้นการที่บุคคลจะทำงานอย่างเต็มความสามารถหรือไม่นั้น มักขึ้นอยู่กับว่าบุคคลมีความเต็มใจที่จะทำแค่ไหน โดยทั่วไปถ้ามีเครื่องล่อใจ หรือสิ่งจูงใจที่ดีที่ตรงกับความต้องการ สิ่งจูงใจหรือเครื่องล่อใจนั้นจะเป็นแรงกระตุ้นที่จะผลักดันให้บุคคลสนใจ เอาใจใส่ ทุ่มเทในงานที่ทำมากขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การจูงใจที่ดีที่ถูกต้องจะเป็นเครื่องดึงดูดความรู้สึก และจิตใจของบุคคลให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์กรมากขึ้นนั่นเอง [7]

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีเป้าประสงค์จะให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาเป็นองค์กรที่มีความพร้อม มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพ จึงได้กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา คือการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง เพื่อเป็นการยกระดับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประการที่ว่า สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็ง ซึ่งปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่พบมาก คือ มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน เกิดจากบางโรงเรียนไม่ทำตามเกณฑ์ ประกาศมาตรฐานของโรงเรียนและมาตรฐานเพิ่มเติมในสถานศึกษาเข้าไม่ถึงคณะกรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียน อีกทั้งครูต้องจัดการเรียนการสอน จากสภาพและปัญหาต่าง ๆ สถานศึกษาต้องทำให้ระบบการประกันคุณภาพเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานปกติของบุคลากรในสถานศึกษา มิฉะนั้น ผู้ปฏิบัติงานก็จะมองว่าการประกันคุณภาพเป็นเรื่องยุ่งยากที่จะต้องจัดเตรียมหลักฐานเอกสารมากมาย จึงนำไปสู่การปฏิบัติที่ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้าน่าจะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุง และนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2.2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ

ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 2

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 1,700 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 324 คน

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

3.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ระดับแรงจูงใจในการ
ทำงานของครู

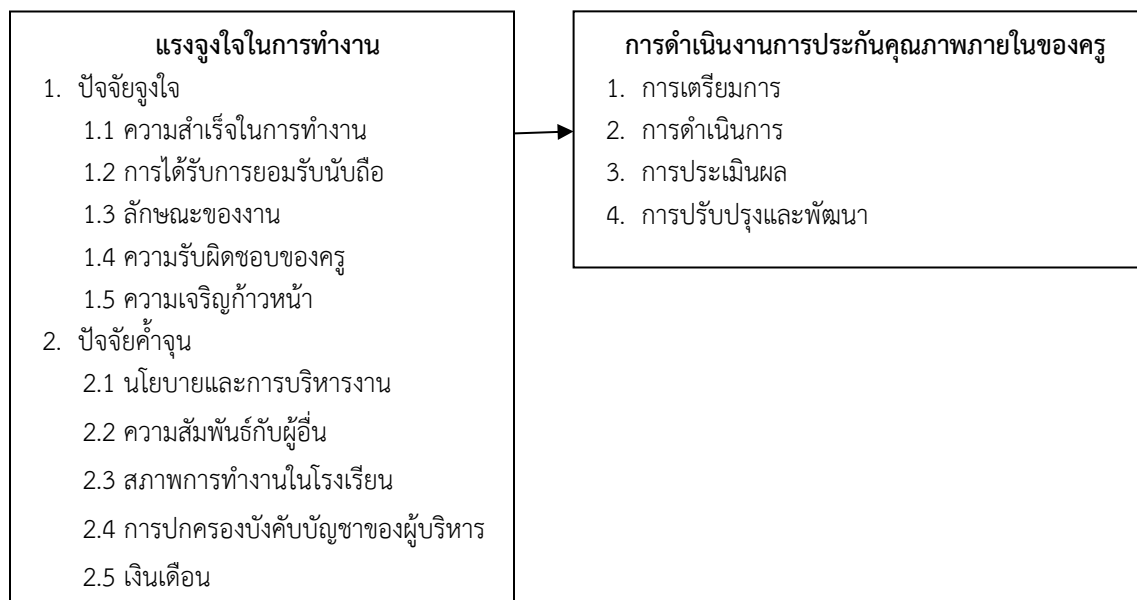
3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการดำเนินการ
ประกันคุณภาพภายในของครู

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปแนวคิดแรงจูงใจโดยยึดแนวคิด

ทฤษฎี 2 ปัจจัย ของเฟรดเดอริค เฮอิร์ซเบิร์ก
(Frederick Herzberg ; อ้างถึงใน วิเชียร วิทยอุดม [8],
วรพจน์ บุษราคัมวดี [7]) ได้แก่ 1) ปัจจัยจูงใจ
ประกอบด้วย ความสำเร็จในการทำงาน การได้รับการ
ยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบของครู
และความเจริญก้าวหน้า 2) ปัจจัยค้ำจุน ประกอบด้วย
นโยบายและการบริหารงาน ความสัมพันธ์กับผู้อื่น สภาพ
การทำงานในโรงเรียน การปกครองบังคับบัญชาของ
ผู้บริหาร และเงินเดือน

ส่วนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของครู
ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ และสรุปแนวคิดของ
รุ่ง แก้วแดง [9] ; ชีระ รุณเจริญ [10] ; กระทรวง
ศึกษาธิการ [11] ; วีระยุทธ ขาตะกาญจน์ [2] ซึ่งมี
ขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการ
2) การดำเนินการ 3) การประเมินผล 4) การปรับปรุง
และพัฒนา แสดงดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. สมมติฐานการวิจัย

แรงจูงใจในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2

6. วิธีดำเนินการวิจัย

6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 1,700 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 324 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์ยามาเน [12] ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาแรงจูงใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 40 ข้อ และศึกษาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 31 ข้อ มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0 ซึ่งมีความเชื่อมั่น .97 โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงาน มีค่าความเชื่อมั่น .93 และแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน มีค่าความเชื่อมั่น .96 แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช

6.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และส่งด้วยตนเอง จำนวน 324 ฉบับ และติดต่อ

ขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน 292 ฉบับ เป็นฉบับที่สมบูรณ์ ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 90

6.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

วิเคราะห์แรงจูงใจในการทำงานกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

7. สรุปผลการวิจัย

7.1 แรงจูงใจในการทำงานของครู ในมิติด้านปัจจัยจูงใจที่มีอันดับสูงสุด คือ ความสำเร็จในการทำงาน ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา คือ ลักษณะของงาน ($\bar{X} = 4.20$) และอันดับต่ำสุด คือ การได้รับการยอมรับนับถือและความเจริญก้าวหน้า ($\bar{X} = 4.04$) ส่วนมิติด้านปัจจัยคำจูงใจที่มีอันดับสูงสุด คือ การปกครองบังคับบัญชาของผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมา คือ เงินเดือน ($\bar{X} = 4.18$) และอันดับต่ำสุด คือ สภาพการทำงานในโรงเรียน ($\bar{X} = 4.01$)

7.2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) โดยมีการดำเนินงานอันดับสูงสุด คือ การเตรียมการ ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมาคือ การดำเนินการ ($\bar{X} = 3.87$) และอันดับต่ำสุด คือ การประเมินผล ($\bar{X} = 3.84$)

7.3 แรงจูงใจในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู ในระดับปานกลางทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ความรับผิดชอบของครู ลักษณะของงาน สภาพการทำงานในโรงเรียน การได้รับการยอมรับนับถือ นโยบายและการบริหารงาน ความสำเร็จในการทำงาน

ความเจริญก้าวหน้า ความสัมพันธ์กับผู้อื่น เงินเดือน และการปกครองบังคับบัญชาของผู้บริหาร

8. อภิปรายผล

8.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า แรงจูงใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำความรู้ความสามารถมาใช้ในการบริหารงานด้วยความยุติธรรม ปราศจากอคติลำเอียง และเปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความรู้ความสามารถ รวมถึงประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหาในงานจนประสบความสำเร็จ ทำให้ครูเกิดความพึงพอใจและความภาคภูมิใจในผลสำเร็จของงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของรังสิมันต์ เชื้อนรัมย์ [13] ที่พบว่า ข้าราชการครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเดือน กามินี [14] ที่พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูเทศบาลใน จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของดลฤดี เกตุรุ่ง [15] ที่พบว่า ครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา มีแรงจูงใจในการทำงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

8.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ตามสาระสำคัญที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรา 47 และมาตรา 48 ทำให้สถานศึกษาตื่นตัวที่จะดำเนินการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาย จินะเสนา [16] ที่พบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก โดยขั้นตอนปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การวางแผนปฏิบัติงาน รองลงมา คือ การปฏิบัติตามแผน การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน และการตรวจสอบและประเมินผล ตามลำดับ และสอดคล้องกับ

งานวิจัยของกฤษฎา การิษฐ์ [17] ที่พบว่า ระดับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

8.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า แรงจูงใจในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยแรงจูงใจในการทำงานที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในของครู อันดับสูงสุด คือ ความรับผิดชอบของครู รองลงมา คือ ลักษณะของงาน และอันดับต่ำสุด คือ การปกครองบังคับบัญชาของผู้บริหารนั้น แสดงให้เห็นว่าการดำเนินการงานการประกันคุณภาพภายในของครูจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงมีแนวโน้มมาจากความรับผิดชอบของครู ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ความรับผิดชอบเป็นคุณธรรมประการหนึ่งตามจรรยาบรรณแห่งความเป็นครู ครูจึงมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเอง มุ่งมั่นในงานเมื่อได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานและหน้าที่โดยเฉพาะแล้ว ก็จะทำให้ดีที่สุดในความสามารถของตน และผู้ที่มีความสำคัญต่อการประกันคุณภาพการศึกษาก็คือครู เพราะครูเป็นผู้นำหลักการต่าง ๆ ลงไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะหน้าที่หลักคือการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญของครูในการประกันคุณภาพภายใน ฉะนั้น การที่ครูได้ทำงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถถือว่าเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรง ครูจึงมีความกระตือรือร้น ความพยายาม และความตั้งใจในการปฏิบัติงานให้ดำเนินไปสู่เป้าหมายได้ตามที่ต้องการ ด้วยเหตุนี้การปกครองบังคับบัญชาของผู้บริหารจึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานของครูค่อนข้างน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาย จินะเสนา [16] ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีจำนวน 7 ปัจจัย ได้แก่ ระบบคุณภาพและขอบข่ายความรับผิดชอบ ภาวะผู้นำ แรงจูงใจในการทำงาน การสื่อสาร ตำแหน่งหน้าที่ เพศ และขนาดโรงเรียนที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา การิษฐ์ [17] ที่พบว่า ปัจจัยทางการบริหารระดับผู้บริหารที่มี

อิทธิพลต่อปัจจัยทางการบริหารระดับครูส่งผลต่อระดับการปฏิบัติตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กรมีอิทธิพลต่อด้านสภาพแวดล้อมองค์กร และด้านแรงจูงใจมีอิทธิพลต่อด้านสภาพแวดล้อมองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของเนตรรุ่ง อยู่เจริญ [18] ที่พบว่าอิทธิพลทางอ้อมต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้รับจากตัวแปรบรรยากาศองค์กร ผ่านเจตคติการมีส่วนร่วมและแรงจูงใจในการทำงาน มีขนาดอิทธิพลเท่ากับ .78 และ .80 ตามลำดับ

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

9.1.1 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู ด้านการเตรียมการ จะเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ถ้าสถานศึกษาควรมีการออกคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในให้ชัดเจนและสม่ำเสมอ อีกทั้งผู้บริหารควรสร้างทัศนคติให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เพราะเมื่อครูเห็นความสำคัญบวกกับการได้รับเกียรติและความไว้วางใจให้มีอำนาจตัดสินใจในการดำเนินงานได้อย่างอิสระเต็มที่ จะทำให้เกิดความพึงพอใจและรู้สึกว่ามีคุณค่า ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้ครูมีความกระตือรือร้นพร้อมจะอุทิศตนให้แก่งาน ฉะนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต้องเห็นความสำคัญถึงสิ่งนี้ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ครูปฏิบัติงานจนสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ

9.1.2 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู ด้านการดำเนินการ จะเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ก็ต่อเมื่อสถานศึกษาสถานศึกษาจัดชั่วโมงการสอนและชั่วโมงการทำงานพิเศษให้ครูอย่างเหมาะสม อีกทั้งควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ ห้องทำงานที่มีความสะอาด เป็นระเบียบ มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้จัดไว้อย่างเพียงพอพร้อมที่จะใช้ได้เสมอ มีอากาศถ่ายเทดีไม่มีเสียงรบกวนและมีแสงสว่างที่พอเหมาะ อาจมีต้นไม้เล็ก ๆ ที่ช่วยให้หยุดพักสายตา เพื่อป้องกันอาการเมื่อยล้าจากการปฏิบัติงาน ทั้งนี้การมีสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยให้

รู้สึกผ่อนคลาย ซึ่งจะทำให้ครูมีแรงจูงใจในการทำงานเพิ่มมากขึ้น

9.1.3 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู ด้านการประเมินผล จะเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาสร้างทัศนคติให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนรายงานและการรายงานผลแก่ฝ่ายงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยอาจจัดการประชุมชี้แจง สอบถามเหตุผลและความต้องการที่แท้จริง เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ดีขึ้น

9.1.4 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครู ด้านการปรับปรุงและพัฒนา จะเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ถ้าสถานศึกษาหาแนวทางในการติดตามผลการดำเนินงานที่ชัดเจนและเป็นระบบ มีการตรวจสอบสารสนเทศให้มีความสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน เพื่อนำผลมาปรับปรุงคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

9.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

9.2.1 ควรศึกษาวิจัยว่ามีตัวแปร หรือปัจจัยใดนอกจากแรงจูงใจในการทำงานที่มีความสัมพันธ์ หรือส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

9.2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

9.2.3 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

10. เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555-2559, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- [2] วีระยุทธ ขาตะกาญจน์, เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.
- [3] กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.

- [4] ญัฐพล ชุมวรฐายี, บันไดสู่การประกันคุณภาพ การศึกษา, บั๊ค พอยท์, 2545.
- [5] ธร สุนทรายุทธ, ทฤษฎีองค์กรและพฤติกรรม : หลักการ ทฤษฎี การวิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา, เนติกุลการพิมพ์, 2556.
- [6] สุรพล เพชรไกร, เทคนิคการจูงใจ, เทียนวัฒนา พรินต์ติ้ง, 2554.
- [7] วรพจน์ บุษราคัมวดี, การพัฒนาองค์การ, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2556.
- [8] วิเชียร วิทยอุดม, พฤติกรรมองค์การ, บ. ธนัธการพิมพ์ จำกัด, 2554.
- [9] รุ่ง แก้วแดง, ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ ไม่ยาก, วัฒนาพานิช, 2545.
- [10] ธีระ รุณเจริญ, ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา(ฉบับปรับปรุงเพื่อปฏิรูปตรวจสอบ และประเมินภายนอก รอบ 3, นวสานการพิมพ์, 2554.
- [11] กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 เล่มที่ 1, โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2554.
- [12] Yamane.T, Statistic : An introductory analysis, Harper and Row ,1973.
- [13] รังสิมันต์ เชื้อนรัมย์, “ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูผู้สอน โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4,” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 2553.
- [14] บุญเตือน กามินี, “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานครูเทศบาลในจังหวัดชลบุรี,” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, 2554.
- [15] ดลฤดี เกตุรุ่ง, “ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างแรงจูงใจในการทำงานกับความผูกพันองค์การของครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา,” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2556.
- [16] สุขาย จินะเสนา, “การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมุกดาหาร, 2548.
- [17] กฤษฎา การิชุม, “ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษวิทยาเขต 1,” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2554.
- [18] เนตรรุ้ง อยู่เจริญ, “ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร,” ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553.

คุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศในจังหวัดสุพรรณบุรี

Quality of Life of Transgender Adolescents in Suphanburi

นันทยา คงประพันธ์¹ จูติธนา ไตรสิทธิ์² และ พรทิพย์ ช่วยเพล³

^{1,3}สาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

²สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

¹Email : nun_boom@hotmail.com ; ²Email : m.trisiti@gmail.com ; ³E-mail : phornthip_noo@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศในจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้เป็นวัยรุ่นอายุระหว่าง 13 - 19 ปี จำนวนทั้งสิ้น 250 ราย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ดำเนินการเก็บข้อมูลช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 ถึงกันยายน พ.ศ. 2560 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายร้อยละ 64.00 และเพศหญิง ร้อยละ 36.00 มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 15.50 ปี ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และสถานภาพสมรสของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่บิดามารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน (เช่น ทำงานคนละจังหวัด) ร้อยละ 36.80 สำหรับคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศในจังหวัดสุพรรณบุรีภาพรวมมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศในจังหวัดสุพรรณบุรี มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี หากพิจารณาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม จะพบว่า ทุกด้านมีคะแนนค่อนข้างสูง ซึ่งจะถือว่าคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นแต่ละด้านค่อนข้างดี โดยเฉพาะด้านสุขภาพกายมีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 4.27) รองลงมาคือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านจิตใจ และด้านสัมพันธภาพทางสังคม (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 4.18 และ 4.12 ตามลำดับ) ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศในจังหวัดสุพรรณบุรี มีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี แต่ปัจจุบันสังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเพศสภาพของวัยรุ่นส่งผลให้วัยรุ่นมีความหลากหลายทางเพศต่างจากอดีต ดังนั้น ควรมีการศึกษาต่อไปเกี่ยวกับประเด็นคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อให้ทราบปัจจัยที่มีความสำคัญที่แท้จริง และใช้เป็นแนวทางนำไปปฏิบัติสนับสนุนความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมต่อไป

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, ความหลากหลายทางเพศ และวัยรุ่น

Abstract

This research aimed to study the quality of life of transgender adolescents living in Suphanburi. The samples in this study were 250 teenagers at the age between 13 and 19. Questionnaires were used as the major tools for collecting data, which was conducted from October 2016 to September 2017, and the obtained data were statistically analyzed for frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results showed that 64% of the respondents were male and 36% were female with the average age of 15.5 years. Most of them were in junior high schools, and their parents' marital status was mainly in separation (e.g. working in different provinces) at 36.8%. The overall quality of life of transgender adolescents living Suphanburi was shown to be at a very high level at with an average of 4.21. The results indicated that the transgender adolescents living in Suphanburi had good quality of life. When considering

the levels of life quality in 4 different aspects, such as physical health, mental health, social relationships and environment, the results showed that they were at relatively high levels, and this could be assumed that the quality of their lives was at a fairly good level, of which the highest level was in physical health with an average of 4.27, followed by the environment, mental health, and social relationships at 4.25, 4.18 and 4.12, respectively. This study showed that the transgender adolescents in Suphanburi had acceptably good quality of life; however, Thai society now had different views on transgender adolescents. Therefore, further studies on the life quality of transgender teenagers should be continued for understanding the crucial factors which can be used as guidelines for supporting the good relationships within a family and society in the future.

Keywords: Life Quality, Transgender, Adolescents

วันที่รับบทความ : 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2561

วันที่แก้ไขบทความ : 20 ตุลาคม พ.ศ. 2562

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 29 ตุลาคม พ.ศ. 2561

1. บทนำ

ปัจจุบันการแบ่งเพศของมนุษย์ไม่ถูกจำกัดแค่เพียงเพศหญิงหรือเพศชายเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีเพศที่มีลักษณะของเพศสภาพที่แตกต่างจากเพศเดิมแต่กำเนิด ทำให้สังคมไทยยุคปัจจุบันมีลักษณะเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ผู้คนในสังคมได้ปรับเปลี่ยนค่านิยม ทศนคติ รูปแบบการดำเนินชีวิตและมีการยอมรับในการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สิ่งที่ได้เห็นได้ชัดคือการมีตัวตนในสังคมของกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่มีศัพท์เรียกกันทั่วไป ได้แก่ กะเทย สาวประเภทสอง คนรักเพศเดียวกัน เพศที่สาม คนข้ามเพศ เกย์ ทอม ดี เป็นต้น [1] ซึ่งในอดีตการให้การยอมรับสำหรับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศอยู่ในระดับที่ต่ำ เนื่องจากถูกมองว่าเป็นบุคคลวิปริต มีความผิดปกติในจิตใจ สร้างปัญหาให้กับสังคม และก่อให้เกิดความอับอายต่อครอบครัวและวงศ์ตระกูล ทว่าปัจจุบันสถานการณ์ของการให้การยอมรับภายในสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี แต่ก็ยังคงมีข้อจำกัดบางประการ ส่งผลให้กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย บางรายอาจไม่ได้รับความเท่าเทียมในสังคม เช่น บุคคลที่มีเพศสภาพปกติ

ทางจิตแพทย์ทั่วโลกให้การยอมรับว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในลักษณะต่าง ๆ นั้น มิใช่สิ่งผิดปกติ มิใช่โรคภัย การที่บุคคลมีความพึงพอใจที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกันแต่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาใด ๆ ขึ้นจากพฤติกรรมนั้น ซึ่งบุคคลนั้นก็ไม

ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือพฤติกรรมดังกล่าว อย่างนี้ก็ไม่ได้ถือว่ารักร่วมเพศเป็นเรื่องที่ผิดปกติ [2] แต่ในสังคมไทยกลับมีบุคคลบางกลุ่มที่มองว่าการรักร่วมเพศเป็นพฤติกรรมที่น่ารังเกียจ ประกอบกับสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ ที่มีการนำเสนอข่าวหรือเหตุการณ์เกี่ยวกับกลุ่มรักร่วมเพศในเชิงลบ ซึ่งเป็นสิ่งตอกย้ำให้เห็นว่าบุคคลรักร่วมเพศเป็นกลุ่มที่มีความผิดปกติทางด้านร่างกายและจิตใจ

พฤติกรรมทางเพศเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว การอบรมสั่งสอนของบิดามารดา และการเลียนแบบการปฏิบัติตนระหว่างบิดากับมารดา ซึ่งการได้รับความรู้เรื่องเพศจากครอบครัว ในลักษณะใดก็จะมีค่านิยมในลักษณะที่ได้รับความรู้มา และส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ แต่หากว่าวัยรุ่นได้อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีสัมพันธภาพอันดี จะเป็นภูมิคุ้มกันให้วัยรุ่นได้อาศัยอยู่อย่างมีความสุข มีความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว [3] ทั้งนี้การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวสามารถแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย [4] สำหรับครอบครัวที่บิดามารดามีความเชื่อในบทบาททางเพศที่แตกต่างกันระหว่างหญิงและชายและมีการเลี้ยงดูบุตรชายและหญิงให้แตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อเจตคติบทบาททางเพศและพฤติกรรมทางเพศของบุตรเมื่อเติบโต [5] หากครอบครัวที่มีบิดามารดาไม่มีการแบ่งแยกบทบาทของเพศชายและเพศหญิง เด็กก็จะเรียนรู้บทบาท

ทางเพศของตนเองจากการเอาแบบอย่างจากการสังเกต และจดจำพฤติกรรมของบิดามารดา ทำให้เด็กสร้างบุคลิกภาพของตนเองจากการรับรู้ [6]

วัยรุ่นเป็นวัยที่เชื่อมต่อระหว่างวัยเด็กกับวัยผู้ใหญ่ เป็นระยะที่สำคัญที่สุดในช่วงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต [7] ที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นมากและรวดเร็วในทุก ๆ ด้านของพัฒนาการ [8] รวมทั้งเป็นวัยที่พยายามค้นหาและสร้างตัวตนที่แท้จริงของตนเอง เริ่มหาทิศทางสำหรับอนาคตเพื่อดำเนินชีวิตในวัยผู้ใหญ่ หากวัยรุ่นไม่สามารถพัฒนาตนเองหรือไม่ประสบความสำเร็จในการค้นหาความเป็นตนเองก็จะเกิดความสับสนในอัตลักษณ์แห่งตน ซึ่งอิริก สัน [9] เรียกภาวะนี้ว่า “ภาวะวิกฤติ” (Critical period) ทำให้เด็กวัยรุ่นมีแนวโน้ม เลียนแบบเป้าหมายในชีวิตผู้อื่น ที่อาจเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับตนเอง ยินยอมให้ผู้อื่นมีอิทธิพลเหนือ ความคิดของตน จนอาจทำให้สูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง เด็กวัยรุ่นที่มีภาวะเช่นนี้จะทำให้ไม่เข้าใจในการใช้ชีวิต ขาดเป้าหมายและไม่มีจุดยืนและส่งผลต่ออัตลักษณ์ทางเพศของตนเอง เด็กวัยรุ่นที่มีพัฒนาการทางเพศที่ไม่เหมาะสมมักขาดความมั่นใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองด้อยคุณค่า จากการศึกษาของ วารุณี พองแก้วและคณะ [10] พบว่า เด็กวัยรุ่นชายที่เป็นกลุ่มเพศที่สามหรือกลุ่มที่มีความหลากหลายทางเพศมีแนวโน้มในการรวมกลุ่มกันและกล้าเปิดเผยเพศวิถีของตนเองและเรียกร้องให้สังคมยอมรับมากขึ้น โดยจะแสวงหาวิธีการจัดการความงามหรือวิธีการเปลี่ยนแปลงตนเองให้ได้มาซึ่งความงามตามความ ต้องการของตนเอง หลากหลายวิธี เช่น การผ่าตัดแปลงเพศจากชายกลายเป็นหญิง การใช้ฮอร์โมนเพศหญิง เป็นต้น ซึ่งแนวโน้มของการแปลงเพศของชายจะเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดความเสี่ยงจะเกิดผลข้างเคียงที่อันตราย อาทิ อาการข้างเคียงจากการใช้ฮอร์โมนหรือการผ่าตัดศัลยกรรมที่เป็นอันตรายถึงชีวิตได้ [11]

วัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศจะประกอบด้วย 4 ลักษณะ คือ ผู้ชายทำตัวเป็นผู้หญิง ผู้หญิงทำตัวเป็นชาย ชายรักชายและหญิงรักหญิง ซึ่งระดับการยอมรับของคนในครอบครัวที่มีวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศอาศัยมีเพิ่มมากขึ้นจากอดีต เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศต่างๆที่ได้เปิดพื้นที่ให้วัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศมีตัวตน จะเห็นได้จากดารานักร้อง พิธีกร เน็ตไอดอลชั้นนำหน้าแสดงบทบาท

สื่อสารและการแต่งกายในรูปของบุคคลเพศที่สามผ่านละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์และการประกวดสาวประเภทสอง จึงทำให้คนในสังคมยอมรับพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศมากขึ้น แต่กลับพบปัญหาที่สำคัญคือ วัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศมักขาดความมั่นใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองด้อยคุณค่าและพยายามแสวงหาสิ่งยึดเหนี่ยวที่ทำให้ตนเองรู้สึกดีขึ้น เช่น การพร้อมใจให้เด็กวัยรุ่นชายทำทุกอย่างเพื่อการได้มาซึ่งความรัก [12] ส่งผลให้เกิดปัญหาการติดเชื่อทางเพศสัมพันธ์ จากการรายงานทางสถิติของสำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค ตั้งแต่ปี 2548 พบว่า การติดเชื่อรายใหม่ในกลุ่มคนอายุต่ำกว่า 21 ปี เพิ่มสูงขึ้น กลุ่มประชากรที่มีความชุกต่อการติดเชื่อ เอดส์สูงและไม่ลดลงคือ กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายหรือชายรักเพศเดียวกัน ที่สำคัญคือพบถึงร้อยละ 33 หรือ 1 ใน 3 ของผู้ติดเชื่อรายใหม่เป็นกลุ่มชายรักเพศเดียวกัน ส่งผลให้จำนวนประชากรชายลดลงและอาจส่งผลต่ออัตราการเจริญพันธุ์ของประชากรในประเทศไทยในอนาคต

นอกจากปัญหาทางสังคมแล้วกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศต้องประสบแล้วหากมองย้อนไปในช่วงเวลาตั้งแต่เกิดจนถึงเติบโตของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ จะพบว่าจะประสบปัญหาในการอยู่ร่วมภายในสังคม โดยเฉพาะในช่วงวัยรุ่นที่เป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ง่ายและส่งผลต่อชีวิตในอนาคต ดังจะเห็นได้จากการศึกษาวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศที่พบว่า กลุ่มวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศมักถูกคุกคาม ช่มแวง มีการรังแก ทั้งภายในโรงเรียน สังคม ไม่เว้นแม้แต่ภายในครอบครัวที่พ่อแม่ไม่ให้การยอมรับ ซึ่งจากการศึกษาเกี่ยวกับการรังแกด้วยเหตุแห่งเพศภาวะและเพศวิถี พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศถูกรังแกจากเพื่อนเนื่องจากสภาพความหลากหลายทางเพศของตน และร้อยละ 25 ของนักเรียนที่ไม่ได้ระบุตัวเองว่ามีความหลากหลายทางเพศถูกรังแกเนื่องจากถูกคิดว่าเป็นคนข้ามเพศหรือชอบเพศเดียวกัน ซึ่งเป็นการยืนยันงานวิจัยต่าง ๆ ที่ระบุว่า การรับรู้ถึงความชอบเพศเดียวกันและตัวตนข้ามเพศนั้นเป็นสาเหตุให้บุคคลสามารถตกเป็นเหยื่อ ของการถูกรังแกได้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากลุ่มวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศมักมีปัญหาในการดำเนินชีวิต และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น ส่งผลต่อการเจริญเติบโตเป็นวัยผู้ใหญ่ไปสู่การดำรงชีวิตได้ ดังนั้นการศึกษา

คุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศจะช่วยให้ทราบถึงระดับของคุณภาพชีวิตของกลุ่มวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศ และสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศได้อีกด้วย

2.วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศในจังหวัดสุพรรณบุรี

3. ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านสุขภาพกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม

ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่ในการศึกษา คือ กลุ่มวัยรุ่น อายุระหว่าง 13 -19 ปี ที่มีความหลากหลายทางเพศอาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้ทำการศึกษาในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ.2559 – กันยายน พ.ศ. 2560

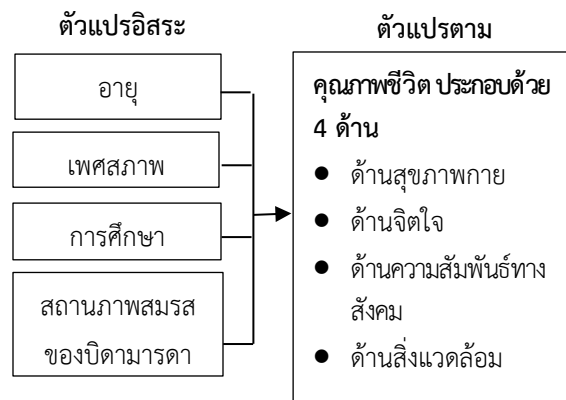
4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

4.1 เพื่อทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศในจังหวัดสุพรรณบุรี

4.2 ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง อาทิ สถานศึกษาต่างๆ สังคม ชุมชน และบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ครูและอาจารย์ รวมทั้งพ่อแม่และผู้ปกครอง เพื่อนำไปวางแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศในจังหวัดสุพรรณบุรี

5.กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลจากการทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจะพบว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งการศึกษานี้สนใจตัวแปรลักษณะทางเพศ อายุ การศึกษา และสถานะทางครอบครัว ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. วิธีการดำเนินการวิจัย

6.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ วัยรุ่นอายุระหว่าง 13 -19 ปี ที่มีความหลากหลายทางเพศอาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ วัยรุ่นอายุระหว่าง 13 -19 ปี ที่มีความหลากหลายทางเพศอาศัยอยู่ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 250 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

6.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยค้างนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นการนำเอามาตรวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL – BREF – THAI) ประกอบด้วยข้อคำถาม 26 ข้อ โดยเกณฑ์การให้คะแนนมี 5 ระดับคือ ข้อคำถามเชิงบวก 23 ข้อ ให้คะแนน ไม่เลย = 1 เล็กน้อย = 2 ปานกลาง = 3 มาก = 4 มากที่สุด = 5 ส่วนข้อคำถามเชิงลบ 3-ข้อ ให้คะแนน กลับกัน ไม่เลย = 5 เล็กน้อย = 4 ปานกลาง = 3 มาก = 2 มากที่สุด = 1

ส่วนเกณฑ์การแปลผลคะแนนคุณภาพชีวิต [13] มีดังนี้

คะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง คุณภาพชีวิตระดับมากที่สุด
 คะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง คุณภาพชีวิตระดับมาก
 คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง คุณภาพชีวิตระดับปานกลาง
 คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง คุณภาพชีวิตระดับน้อย
 คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง คุณภาพชีวิตระดับน้อยที่สุด

6.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การศึกษานี้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ 2 วิธี ได้แก่ 1) การทดสอบความมั่นคงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) :ซึ่งแบบสอบถามนี้ มีค่า IOC เท่ากับ 0.65 และ 2) การทดสอบความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยมีค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.84

6.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.สรุปผลการวิจัย

7.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ประชากรในการศึกษารั้วนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 250 คน เป็นเพศชาย (ร้อยละ 64.00) มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 36.00) มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 15.50 ปี ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคือ ร้อยละ 43.60 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย ปริญญาตรีและปวช./ปวส./อนุปริญญา (ร้อยละ 30.40 13.20 และ 12.80 ตามลำดับ) และสถานภาพสมรสของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่บิดามารดาไม่ได้อยู่ด้วยกัน (เช่น ทำงานคนละจังหวัด) ร้อยละ 36.80 รองลงมาคือ บิดามารดาหย่าร้างหรือแยกทางกัน บิดามารดาอยู่ด้วยกัน และบิดาและ/มารดาถึงแก่กรรม (ร้อยละ 28.00 22.80 และ 12.40)

7.2 ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศ

เมื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศ พบว่า ในเรื่องความพอใจเกี่ยวกับสุขภาพ ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีความพอใจเกี่ยวกับสุขภาพในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 36.80) เรื่องการเจ็บปวดทางร่างกายทำให้วัยรุ่นไม่สามารถทำในสิ่งที่วัยรุ่นอยากทำ พบว่า มากกว่าครึ่งวัยรุ่นไม่มีการเจ็บปวดทางร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้องและปวดตามตัว (ร้อยละ 57.00) เรื่องวัยรุ่นมีพลังงานเพียงพอในการดำเนินชีวิตประจำวัน พบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีพลังงานเพียงพอในการดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 49.60) เรื่อง

วัยรุ่นพอใจกับการนอนหลับ พบว่า วัยรุ่นมีความพอใจกับการนอนหลับอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 100.00) เรื่องวัยรุ่นมีความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวัน พบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 48.40) เรื่องการมีสมาธิในการทำสิ่งต่างๆ พบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีสมาธิในการทำสิ่งต่างๆอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 49.60) เรื่องความรู้สึกพอใจในตนเอง พบว่า มากกว่าครึ่งวัยรุ่นมีความรู้สึกพอใจในตนเองอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 60.80) เรื่องการยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเอง พบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีการยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนเองในระดับมาก (ร้อยละ 38.00) เรื่องความรู้สึกด้านลบ เช่น ความรู้สึกเศร้า ผิดหวัง วิตกกังวล หดหู่ ฯลฯ พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นไม่มีความรู้สึกด้านลบ (ร้อยละ 74.00) เรื่องความพอใจกับความสามารถในการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวัน พบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีความพอใจกับความสามารถในการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันในระดับมาก (ร้อยละ 35.60) เรื่องความจำเป็นต้องการบำบัดทางการแพทย์ พบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีความจำเป็นต้องการบำบัดทางการแพทย์เพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 40.80) เรื่องความพอใจกับความสามารถในการเรียนหรือทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีความพอใจความสามารถในการเรียนหรือทำงานในระดับมาก (ร้อยละ 36.40) เรื่องความพอใจกับการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่น พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นมีความพอใจกับการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นในระดับมาก (ร้อยละ 62.80) เรื่องความพอใจเกี่ยวกับการสนับสนุนที่คุณได้รับจากเพื่อนๆ พบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีพอใจเกี่ยวกับการสนับสนุนที่คุณได้รับจากเพื่อนๆ อยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 38.40) เรื่องความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตประจำวัน พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นรู้สึกว่าจะมีความปลอดภัยในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 64.00) เรื่องความพอใจเกี่ยวกับสภาพที่อยู่อาศัย พบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีความพอใจเกี่ยวกับสภาพที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 47.20) เรื่องการเงิน พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นมีเงินเพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของตนเองในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 54.00) เรื่องความพอใจที่จะสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นมีความพอใจที่จะสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 58.40) เรื่องการได้รับข้อมูลในการดำเนิน

ชีวิตประจำวัน พบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีการได้รับข้อมูลที่ตนเองต้องการในการดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 37.60) เรื่องการมีโอกาสที่จะทำกิจกรรมยามว่าง พบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีโอกาสที่จะทำกิจกรรมยามว่างในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 45.20) เรื่องความรู้สึกว่าสภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพ พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นรู้สึกว่าคุณภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพตนเองในระดับมาก (ร้อยละ 55.60) เรื่องความพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหน พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของวัยรุ่นมีความพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนในระดับมาก (ร้อยละ 52.00) เรื่องความรู้สึกว่าชีวิตของตนเองมีความหมาย พบว่า มากกว่าครึ่งของวัยรุ่นรู้สึกว่าคุณชีวิตของตนเองมีความหมายในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 50.40) เรื่องความสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเอง พบว่า วัยรุ่นทุกคนสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 100.00) เรื่องความพอใจในชีวิตทางเพศ พบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นพอใจในชีวิตทางเพศอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 38.40) และเรื่องคุณภาพชีวิตหรือชีวิตความเป็นอยู่ พบว่า ส่วนใหญ่วัยรุ่นมีคุณภาพชีวิตหรือชีวิตความเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด (ร้อยละ 42.80)

7.3 ผลการศึกษาคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศแต่ละด้านและภาพรวม

สำหรับคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศ ประกอบด้วยข้อคำถาม 26 ข้อ คณะผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านสุขภาพกาย 2) ด้านจิตใจ 3) ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และ 4) ด้านสิ่งแวดล้อม

ในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างจะมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.21) หากพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นเป็นรายด้าน จะพบว่า ทุกด้านมีคะแนนค่อนข้างสูง (ค่าเฉลี่ยเข้าใกล้คะแนนเต็ม 5 คะแนน) ซึ่งจะถือว่าคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นแต่ละด้านค่อนข้างดี โดยเฉพาะด้านสุขภาพกายมีคะแนนค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย = 4.27)

8. อภิปรายผล

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศในจังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม โดยมีคะแนนค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิต

อยู่ในระดับมากในทุกด้าน ซึ่งสามารถอธิบายเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านสุขภาพร่างกาย คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวันช่วยให้ดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรง ของร่างกาย ความรู้สึกสุขสบายไม่มีความเจ็บปวด ความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดทางร่างกายได้ ผละกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การนอนหลับและพักผ่อน การรับรู้เหล่านี้มีผลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน

2. ด้านจิตใจ (Psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่น การรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง มีความรู้สึกปลอดภัยและความพอใจในสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย การสร้างภาพลักษณ์ของตนเอง ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ความมั่นใจในตนเอง ความคิด ความจำ สมาธิ การตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน และความสามารถในการจัดการกับความเศร้าหรือความกังวล เพื่อลดความกดดันด้านจิตใจ พร้อมทั้งจะเผชิญปัญหาต่าง ๆ ที่จะเข้ามาได้อย่างมีสติและความเข้มแข็ง

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social relationship) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลอื่น สามารถใช้เวลาว่างที่มีได้อย่างมีประโยชน์ การได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย รวมทั้งการรับรู้ในเรื่องอารมณ์ทางเพศ หรือการมีเพศสัมพันธ์ รวมถึงการเดินทางเพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคคลภายนอกได้อย่างมีสัมพันธภาพอันดี

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ การคมนาคมสะดวก มีเงินทองใช้จ่าย สถานบริการ ด้านสุขภาพ และสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารหรือฝึกฝนทักษะต่าง ๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง สามารถพัฒนาตนเองศึกษาหาความรู้ได้อย่างที่ต้องการ

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุนตตรา ตะบุนพงค์ วันดี สุทธิรัชชี และพัชรียา ไชยลังกา [14] ซึ่งได้

ทำการศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชนเมืองชนบทซึ่งพบว่า ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนี้การศึกษาของรจนา คงคาธิ [15] ได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและสัมพันธภาพในครอบครัวกับคุณภาพชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จังหวัดชลบุรี พบว่า การที่นักเรียนมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีความสุขสบาย ไม่มีความเจ็บป่วย มีการออกกำลังกายและเล่นกีฬา การได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และครบ 5 หมู่ มีการนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ โดยได้กำหนดตัวบ่งชี้ในการวัด ได้แก่ การรับประทานอาหารเช้าที่เป็นประโยชน์และเพียงพอกับความต้องการของร่างกาย การออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ การพักผ่อนและนอนหลับอย่างเพียงพอ การมีความสุขกับสุขภาพร่างกาย ตลอดจนการสนใจและห่วงใยในสุขภาพของตนเอง เป็นคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพร่างกายที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพที่ดี

บทความนี้แสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่แสดงออกโดยการแต่งตัวข้ามเพศ พฤติกรรมหรือแม้กระทั่งไม่ได้แสดงออกผ่านรูปลักษณ์ภายนอก แต่มีเพศวิถีแตกต่างจากเดิมพบว่ามีระดับคุณภาพชีวิตที่ดี อาจเป็นเพราะในปัจจุบันสำหรับบุคคลทั่วไปมองว่าพฤติกรรมรักเพศเดียวกันไม่ได้เป็นปัญหาสังคมอย่างใด เพราะพฤติกรรมรักเพศเดียวกันไม่ได้ทำให้เกิดความเดือดร้อนในสังคม หากรับไม่ได้ก็เป็นเพียงเรื่องส่วนตัวไม่มีผลกระทบต่อสังคมในมุมกว้าง นอกจากนี้ปัจจุบันได้เปิดพื้นที่สาธารณะให้กับวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศได้แสดงตัวตนมากขึ้นในสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อโทรทัศน์ ภาพยนตร์และนิตยสาร เป็นต้น จึงทำให้ได้รับการยอมรับในสังคมอย่างแพร่หลายมากขึ้น

9. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

9.1 เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่ชัดเจนยิ่งขึ้นควรมีการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพมาประกอบด้วย ซึ่งจะทำให้ทราบถึงข้อมูลเชิงลึกที่สำคัญของคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นที่มีความหลากหลายทางเพศอีกหลายประเด็น รวมทั้งเพิ่มเติมแปรในการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

9.2 การศึกษาในครั้งต่อไปควรทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีความเฉพาะเจาะจงตามเพศสภาพ เช่น ชายรักชาย เกย์ ตืด กระเทย หญิงรักหญิง ทอม ดี เป็นต้น เพื่อที่จะเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นในแต่ละกลุ่มเพศสภาพมีความเหมือนหรือต่างกันหรือไม่ อย่างไร โดยใช้แบบสอบถามเดียวกัน

10. เอกสารอ้างอิง

- [1] พิมพ์พรรณ อิศรภักดี, “ต่างวัยต่างทัศนะต่อความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย,” ความหลากหลายทางประชากรและสังคมในประเทศไทย ปี 2558, หน้า45-63.
- [2] พรุ่ง วงศ์รังสกุล, “การศึกษาปัญหาของนักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ,” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต ภาควิชาจิตวิทยา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- [3] อวาทิพย์ แว, “ปัจจัยด้านครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียน ระดับอาชีวศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา,” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมสุขภาพ, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2550.
- [4] ธัญจิรา ดวงแก้ว, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สังกัดคณะกรรมการอาชีวศึกษา จังหวัดราชบุรี,” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา ,มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- [5] จิรัฐติภัทร์ บุญเพิ่ม, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเบี่ยงเบนทางเพศของวัยรุ่นชายที่มีพฤติกรรมแสดงออกคล้ายหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 1 จังหวัดกาฬสินธุ์,” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.
- [6] สรัญญา เอกธรรมสุทธิ, “การวิเคราะห์บทบาทหญิงชายในหนังสือแบบเรียนภาษาไทยในช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544,” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต สาขาวิชา

- สตรีศึกษา วิทยาลัยสหวิทยาการ, มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2549.
- [7] ศรีเรือน แก้วกังวาล,จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย,
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2553.
- [8] Santrock, John W, Adolescence, Mc Grow
Hill : Boston Burr Ridge, IL Dubuque,
St.Louis, 2001.
- [9] Erikson, Identity, Youth and Crisis, New
York : W.W. Norton Company,1968.
- [10] วารุณี ฟองแก้ว และคณะ, “ การศึกษาอัตลักษณ์
ทางเพศของเด็กวัยรุ่น,” วารสารสำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ , ปีที่39 , ฉบับที่ 1 ,
2550, หน้า 47-77.
- [11] สุกมล วิชาวิกุล, (1 พฤษภาคม 2560) รณรงค์สร้าง
จิตสำนึกให้กับกลุ่มวัยรุ่นไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย
อันควร, สืบค้นจาก <http://www.oknation.net>.
- [12] Fongkaew , W., “Gender Socialization and
Female Sexuality in Northern Thailand,” In
Manderson and Liamputtong, P.(Eds.).
Coming of Age in South and Southeast
Asia : Youth Courtship and Sexuality,
Richmond Surrey : Curzon, pp. 147-164.
- [13] ชัชวาลย์ เรื่องประพันธ์, สถิติพื้นฐาน, ขอนแก่น :
โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, 2539.
- [14] สุนุดตรา ตะบูนพงศ์, วันดี สุทธิรังษี และพัชรียา
ไชยลังกา,“การประเมินคุณสมบัติแบบวัดคุณภาพ
ชีวิตฉบับย่อขององค์การอนามัยโลก ในกลุ่ม
ผู้สูงอายุไทย,” วารสารพัฒนาวิทยาและเวชศาสตร์
ผู้สูงอายุไทย 2 (เมษายน-มิถุนายน), 2544,
หน้า 6-15.
- [15] รจนา คงคาลับ, “ ปัจจัยส่วนบุคคลและสัมพันธภาพ
ในครอบครัวกับคุณภาพชีวิตของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลายในสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาชลบุรี เขต 1 จังหวัดชลบุรี,” วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2550.

ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกับ
คุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี : กรณีศึกษาธุรกิจ SMEs
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

Relationship between Accounting Software Selection and
Accounting Information Quality: A Case Study of SMEs in
Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

จารุวรรณ จันทรรื่นเรือง และ อภิรดา สุทธิสานนท์

สาขาวิชาการบัญชีและการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
Email : jaruwan_j@mail.rmutt.ac.th ; Email : rabbit_10@windowslive.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีลักษณะของกิจการแตกต่างกัน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี : กรณีศึกษา ธุรกิจ SMEs ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะของกิจการที่แตกต่างกัน (รายได้เฉลี่ยต่อปีของกิจการ) มีผลต่อคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี : กรณีศึกษา ธุรกิจ SMEs พระนครศรีอยุธยา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง หมายถึง เมื่อธุรกิจ SMEs ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีสูง คุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีจะสูงตามไปด้วย

คำสำคัญ: ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี คุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี

Abstract

This independent study aimed to compare the accounting information quality derived from accounting software for different types of SMEs, and to study the relationship between accounting software selection and accounting information quality with a case study of SMEs in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province. The study revealed that different types of SMEs (categorized by their average annual incomes) could influence the accounting information quality at the significant level of .05. Moreover, the data analysis indicated a strongly positive relationship between the accounting software selection of SMEs in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province and the accounting information quality. This could mean that the accounting information quality would increase when the SMEs attitudes towards the accounting software selection increased.

Keywords: Small and Medium Enterprise (SMEs), accounting software, accounting information quality

วันที่รับบทความ : 9 สิงหาคม พ.ศ. 2561
วันที่แก้ไขบทความ : 28 ธันวาคม พ.ศ. 2561
วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 16 มกราคม พ.ศ. 2562

1. บทนำ

ในอดีตนักบัญชีมีการจัดทำบัญชีด้วยมือ ข้อมูลที่ได้มักเกิดข้อผิดพลาดและมีความล่าช้า ซึ่งในปัจจุบันมีการแข่งขันกันสูง ข้อมูลทางการบัญชีมีความสำคัญต่อการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร เพราะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันในการประกอบธุรกิจหน่วยงานจึงได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงโดยมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วย คือ ระบบคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาประยุกต์ใช้กับงานบัญชี ด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เข้ามาช่วยทำให้ข้อมูลที่ผู้บริหารได้รับมีความถูกต้องและเชื่อถือได้ รวมทั้งรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และนำไปใช้ในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อุไรวรรณ หงส์ชัย [1] โดยเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ต้องมีระบบข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนหลายแห่ง ได้นำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาช่วยในการจัดทำบัญชี งบการเงินและการรายงานเพื่อการบริหาร ทำให้กิจการสามารถจัดทำบัญชี งบการเงินและรายงานเพื่อการบริหารได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ และมีความถูกต้อง

ธุรกิจที่นำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้นั้นเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการทำงานเพราะโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีจะมีการประมวลผลอัตโนมัติภายใต้การสั่งการของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี โดยทั่วไปโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีจะมีการวางรูปแบบขั้นตอนทางการบัญชีเอาไว้แล้วและสามารถตรวจสอบรายการได้ ส่วนความซับซ้อนของงานที่แตกต่างกัน ในแต่ละกิจการนั้นจำเป็นต้องอาศัยความหลากหลายและความยืดหยุ่นของโปรแกรมที่แตกต่างกัน หากธุรกิจเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่รองรับงานบัญชีได้อย่างครอบคลุม และมีการพัฒนาปรับปรุงโปรแกรมอย่างต่อเนื่อง ก็นับได้ว่าเป็นการตัดสินใจที่ละเอียดรอบคอบ แต่ถ้าเลือกโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีโดยไม่มีหลักเกณฑ์ก็จะทำให้กิจการต้องเสียค่าใช้จ่ายและเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี : กรณีศึกษา ธุรกิจ SMEs ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพราะการลงทุนในการซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้ ถ้าหากเกิดผลดีจะทำให้ได้งานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อให้ได้โปรแกรมที่มีความคุ้มค่าและมีความเหมาะสมกับระบบงานของธุรกิจเป็นการพัฒนาธุรกิจของตนเองให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีลักษณะของกิจการแตกต่างกัน

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ เจ้าของธุรกิจหรือผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเงินและบัญชี ของธุรกิจ SMEs ที่เป็นธุรกิจบริการขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนธุรกิจ 144 แห่ง (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม , สสว.)

จากจำนวนประชากรที่มีทั้งหมด 144 แห่ง กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ตามแนวคิดของทาโร ยามาเน่ Yamane, Taro [2] จากสูตรดังกล่าว ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 106 ตัวอย่าง

โดยจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถเก็บแบบสอบถามได้ 84 ตัวอย่างจาก 106 ตัวอย่างคิดเป็น 79.25%

4. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ติดต่อเจ้าของธุรกิจหรือผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเงินและบัญชีของธุรกิจ SMEs เขตพระนครศรีอยุธยาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อแจกแบบสอบถามโดยการส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์หรือการเดินทางไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

2. รอการติดต่อกลับหรือส่งแบบสอบถามกลับคืนจากประชากรกลุ่มตัวอย่างของแต่ละธุรกิจหากระยะเวลาเกิน 2 สัปดาห์ ไม่มีการติดต่อกลับมา ผู้วิจัยจะติดต่อทางโทรศัพท์เพื่อสอบถามและติดตาม

3. เมื่อได้แบบสอบถามกลับมา จึงทำการตรวจนับจำนวนและความครบถ้วนของเอกสารให้เรียบร้อยแล้วจึงนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วน มีดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยลักษณะกิจการและระดับการเห็นด้วย เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และตารางโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคณิตศาสตร์

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบหาค่าความแตกต่างของตัวแปรและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ One-way ANOVA เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2.2 วิเคราะห์สถิติ Independent Samples t-test เพื่อหาค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยวิธีการของเพียร์สัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้นำมาแปลผลในรูปของความสัมพันธ์ โดยกำหนดหลักการดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ความหมาย

0.91 ถึง 1.00 มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับสูงมาก

0.71 ถึง 0.90 มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับสูง

0.51 ถึง 0.70 มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับปานกลาง

0.31 ถึง 0.50 มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับต่ำ

0.00 ถึง 0.30 มีความสัมพันธ์กัน อยู่ในระดับต่ำที่สุด

เครื่องหมาย +,- หน้าตัวเลขสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จะบอกถึงทิศทางของความสัมพันธ์โดยที่หาก

r มีเครื่องหมาย + หมายถึง การมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียวกัน (ตัวแปรหนึ่งมีค่าสูง อีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าสูงตามไปด้วย)

r มีเครื่องหมาย - หมายถึง การมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางตรงกันข้าม (ตัวแปรหนึ่งมีค่าสูง อีกตัวแปรหนึ่งจะมีค่าต่ำ)

5. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกิจการกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 84 กิจการ พบว่า

จำนวนพนักงานในกิจการ ส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงาน 1-20 คน จำนวน 47 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมาคือจำนวนพนักงาน 40 คนขึ้นไป จำนวน 26 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 31.00 และ จำนวนพนักงาน 21-40 คน จำนวน 11 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 13.10 ตามลำดับ

จำนวนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนสุทธิ ส่วนใหญ่มีมูลค่าไม่เกิน 15 ล้านบาท จำนวน 58 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 69.00 รองลงมาคือ มูลค่า 15-30 ล้านบาท จำนวน 16 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 19.00 และมูลค่า 30 ล้านบาทขึ้นไป จำนวน 10 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 11.90 ตามลำดับ

ทุนจดทะเบียน ส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1,000,000 บาท จำนวน 62 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 73.80 รองลงมาคือทุนจดทะเบียน 1,000,001-5,000,000 บาท จำนวน 20 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 23.80 ทุนจดทะเบียน 5,000,000 บาทขึ้นไป จำนวน 2 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 2.40 ตามลำดับ

รายได้เฉลี่ยของกิจการต่อปี ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000,000 บาท จำนวน 52 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 61.90 รองลงมาคือ มีรายได้ 10,000,001 บาทขึ้นไป จำนวน 32 กิจการ คิดเป็นร้อยละ 38.10 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ปัจจัยการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี	ระดับความเห็น		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1.ด้านลักษณะการทำงานของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี	4.13	0.7	มาก
2. ความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ผลิตและโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี	3.95	0.8	มาก
3. ด้านระบบรักษาความปลอดภัยของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี	4.24	0.7	มาก
4. ด้านการสนับสนุนและการให้บริการหลังการขาย	4.14	0.7	มาก
5. ด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่เกี่ยวข้องในการจัดหาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี	3.99	0.8	มาก
6. ด้านขีดความสามารถของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี	3.95	0.8	มาก

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของเจ้าของธุรกิจหรือผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเงินและบัญชีของธุรกิจ SMEs ที่มีต่อปัจจัยการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือด้านระบบรักษาความปลอดภัยของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.7) รองลงมาคือค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับคือ ด้านการสนับสนุนและการให้บริการหลังการขาย ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.7) ด้านลักษณะการทำงานของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.7) ด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่เกี่ยวข้องในการจัดหาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.8) ความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ผลิตและโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.8) และด้านขีด

ความสามารถของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.8)

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี	ระดับความเห็น		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1.ความถูกต้องเชื่อถือได้	4.28	0.7	มาก
2.ทันเวลา	4.28	0.7	มาก
3.ตรวจสอบความถูกต้องได้	4.23	0.7	มาก
4.สามารถแสดงเป็นจำนวนได้	4.14	0.7	มาก
5.สามารถเปรียบเทียบกันได้	4.07	0.8	มาก
6.ความเข้าใจได้	4.09	0.8	มาก

จากตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นของเจ้าของธุรกิจหรือผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเงินและบัญชีของธุรกิจ SMEs ที่มีต่อคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากคือด้านความถูกต้องเชื่อถือได้ ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.7) และด้านทันเวลา ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.7) รองลงมาคือค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับคือ ด้านตรวจสอบความถูกต้องได้ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.7) ด้านสามารถแสดงเป็นจำนวนได้ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.7) ความเข้าใจได้ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.8) และ ด้านสามารถเปรียบเทียบกันได้ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.8)

5.1 ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีลักษณะของกิจการแตกต่างกันมีคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีแตกต่างกัน

เปรียบเทียบคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีในลักษณะกิจการที่แตกต่างกัน โดยใช้สถิติความแปรปรวนทางเดียว (Analysis of Variance) One-Way ANOVA ในการทดสอบเมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยแล้ว พบว่ากิจการที่มีจำนวนพนักงาน จำนวนสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

จำนวนทุนจดทะเบียนแตกต่างกันมีผลต่อคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เปรียบเทียบคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีในลักษณะกิจการที่แตกต่างกัน โดยใช้สถิติ Independent Samples t-test ในการทดสอบแล้ว พบว่า กิจการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีที่แตกต่างกันมีผลต่อคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีด้านความถูกต้องเชื่อถือได้และด้านต้นทุนเวลาตามรายได้เฉลี่ยต่อปีของกิจการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2 วิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี โดยแทนค่าดังนี้

X_1 = ด้านลักษณะการทำงานของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

ตารางที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี

ค่าความสัมพันธ์ r (Pearson Correlation)						
ปัจจัยการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูป	คุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี					
	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_6
X_1 ระดับความสัมพันธ์ ทิศทาง	0.552** ปานกลาง (+)	0.714** สูง (+)	0.664** ปานกลาง (+)	0.606** ปานกลาง (+)	0.689** ปานกลาง (+)	0.678** ปานกลาง (+)
X_2 ระดับความสัมพันธ์ ทิศทาง	0.559** ปานกลาง (+)	0.685** ปานกลาง (+)	0.616** ปานกลาง (+)	0.647** ปานกลาง (+)	0.651** ปานกลาง (+)	0.675** ปานกลาง (+)
X_3 ระดับความสัมพันธ์ ทิศทาง	0.590** ปานกลาง (+)	0.714** สูง (+)	0.587** ปานกลาง (+)	0.625** ปานกลาง (+)	0.689** ปานกลาง (+)	0.662** ปานกลาง (+)
X_4 ระดับความสัมพันธ์ ทิศทาง	0.619** ปานกลาง (+)	0.574** ปานกลาง (+)	0.744** สูง (+)	0.752** สูง (+)	0.750** สูง (+)	0.779** สูง (+)
X_5 ระดับความสัมพันธ์ ทิศทาง	0.548** ปานกลาง (+)	0.665** ปานกลาง (+)	0.564** ปานกลาง (+)	0.583** ปานกลาง (+)	0.555** ปานกลาง (+)	0.597** ปานกลาง (+)
X_6 ระดับความสัมพันธ์ ทิศทาง	0.647** ปานกลาง (+)	0.715** สูง (+)	0.624** ปานกลาง (+)	0.611** ปานกลาง (+)	0.643** ปานกลาง (+)	0.631** ปานกลาง (+)

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01, (+) มีทิศทางเดียวกัน

X_2 = ด้านความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ผลิตและโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

X_3 = ด้านระบบรักษาความปลอดภัยของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

X_4 = ด้านการสนับสนุนและการให้บริการหลังการขาย

X_5 = ด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่เกี่ยวข้องในการจัดหาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

X_6 = ด้านขีดความสามารถของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

Y_1 = ความถูกต้องเชื่อถือได้

Y_2 = ทุนเวลา

Y_3 = ตรวจสอบความถูกต้องได้

Y_4 = สามารถแสดงเป็นจำนวนได้

Y_5 = สามารถเปรียบเทียบกันได้

Y_6 = ความเข้าใจได้

จากตารางที่ 3 แสดงว่าการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจ SMEs พระนครศรีอยุธยา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของปัจจัยการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี พบว่า

ด้านลักษณะการทำงานของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านต้นทุนเวลา อยู่ในระดับสูง และ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความถูกต้องเชื่อถือได้ ตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ สามารถแสดงเป็นจำนวนได้ สามารถเปรียบเทียบกันได้ ความเข้าใจได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความน่าเชื่อถือของบริษัทผู้ผลิตและโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความถูกต้องเชื่อถือได้ ต้นทุนเวลา ตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ สามารถแสดงเป็นจำนวนได้ สามารถเปรียบเทียบกันได้ ความเข้าใจได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านระบบรักษาความปลอดภัยของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านต้นทุนเวลา อยู่ในระดับสูง และ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความถูกต้องเชื่อถือได้ ตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ สามารถแสดงเป็นจำนวนได้ สามารถเปรียบเทียบกันได้ ความเข้าใจได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการสนับสนุนและการให้บริการหลังการขาย ความสัมพันธ์กับคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ สามารถแสดงเป็นจำนวนได้ สามารถเปรียบเทียบกันได้ ความเข้าใจได้ อยู่ในระดับสูง และ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความถูกต้องเชื่อถือได้ ต้นทุนเวลา อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่เกี่ยวข้องในการจัดหาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความถูกต้องเชื่อถือได้ ต้นทุนเวลา ตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ สามารถแสดงเป็นจำนวนได้ สามารถเปรียบเทียบกันได้ ความเข้าใจได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านขีดความสามารถของโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านต้นทุนเวลา อยู่ในระดับสูง และ มีความสัมพันธ์

กับคุณภาพของสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความถูกต้องเชื่อถือได้ ตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ สามารถแสดงเป็นจำนวนได้ สามารถเปรียบเทียบกันได้ ความเข้าใจได้ อยู่ในระดับปานกลาง

ภาพรวมปัจจัยการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง หมายความว่า ธุรกิจ SMEs พระนครศรีอยุธยามีทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีสูง คุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีจะสูงตามไปด้วย

6. การอภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี : กรณีศึกษา ธุรกิจ SMEs ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

6.1 ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีลักษณะของกิจการแตกต่างกันมีคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กิจการที่มีรายได้เฉลี่ยต่อปีที่แตกต่างกันมีคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งปัทมาวดี ดวงดาร [3] ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของสถานประกอบการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มาจากสถานประกอบการซึ่งมียอดขายที่แตกต่างกันให้ความสำคัญต่อปัจจัยการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และนางสาววิจิตพร วรฤทธิ์ [4] ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีความได้เปรียบทางการแข่งขันและความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ที่มีประเภทธุรกิจแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีโดยรวมแตกต่างกัน

จากการศึกษา การเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต้องมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดหาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีและขีดความสามารถ เพราะฉะนั้น

รายได้ของกิจการจึงมีผลต่อคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี เนื่องจากโปรแกรมทางการบัญชีที่มีคุณภาพตามความต้องการอาจมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง

การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีจะช่วยให้ธุรกิจ SMEs ลดความยุ่งยากในการทำงานและยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้เกิดความรวดเร็วและเกิดความผิดพลาดลดน้อยลง ทั้งนี้ ผู้ซื้อควรพิจารณาให้ละเอียดรอบคอบเพื่อให้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมีความเหมาะสมกับธุรกิจและมีคุณภาพคุ้มค่ามากที่สุด

6.2 การเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้จากโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชี : กรณีศึกษา ธุรกิจ SMEs ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีกับคุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง หมายถึง ธุรกิจ SMEs พระนครศรีอยุธยามีทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีสูง คุณภาพสารสนเทศทางการบัญชีจะสูงตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รุ่งรัศมี ดิปราศรัย [5] ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะระบบสารสนเทศทางการบัญชีกับคุณภาพกำไรของโรงงานอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะระบบสารสนเทศทางการบัญชีกับคุณภาพกำไรมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง หมายถึง โรงงานอุตสาหกรรมเขตนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบังที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะระบบสารสนเทศทางการบัญชีสูงคุณภาพกำไรของบริษัทจะสูงตามไปด้วย และ จิตติพร วรฤทธิ์ [4] ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีความได้เปรียบทางการแข่งขันและความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า (1) คุณภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความทันเวลา ด้านความสามารถในการตรวจสอบความถูกต้องได้และด้านความสามารถในการเปรียบเทียบกันได้ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันโดยรวม ด้านการสร้างความแตกต่าง ด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุน ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว และด้านการ

มุ่งตลาดเฉพาะส่วน (2) คุณภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชี ด้านความทันเวลา ด้านความสามารถในการตรวจสอบความถูกต้องได้และด้านความสามารถในการเปรียบเทียบกันได้ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน และด้านการเรียนรู้และการพัฒนา โดยสรุป คุณภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชี และความได้เปรียบทางการแข่งขันมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] อุไรวรรณ หงส์ชัย, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี และระบบการวางแผนทรัพยากรองค์กร (ERP) ในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนครจังหวัดชลบุรี,” บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554.
- [2] Yamane Taro , “Statistics : An Introductory Analysis,” New York : Harper and Row Publication., 1973.
- [3] ปัทมาวดี ดวงดาราร, “ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของสถานประกอบการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา,” วารสารวิชาการบริหารธุรกิจสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.), 2558.
- [4] จิตติพร วรฤทธิ์, “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีความได้เปรียบทางการแข่งขัน และความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย,” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, บัญชีมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- [5] นางสาวรุ่งรัศมี ดิปราศรัย , “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะระบบสารสนเทศทางการบัญชีกับคุณภาพกำไรของโรงงานอุตสาหกรรม : กรณีศึกษา นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง,” บัญชีมหาบัณฑิตคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 2558.

รูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

A Model of Integrated Development Aiming for the Excellence of Khao Din Sub-District, Bangpakong District, Chachoengsao Province

โชควีร์ อ้นถาวร ปรีชา ดิลกวุฒิสิทธิ์ และ ศิริวัฒน์ จิระเดชประไพ

สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

Email : chokthawee4708@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ: 1) ศึกษาสภาพการณ์ปัจจุบันของการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา 2) สร้างรูปแบบของการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และ 3) ประเมินรูปแบบของการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ การสัมภาษณ์เจาะลึกและการจัดสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยผู้นำและผู้อาวุโสในชุมชนจำนวนทั้งสิ้น 40 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการจัดกลุ่มสนทนาได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวน 10 คน ข้อมูลที่เก็บรวบรวมวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยเฉพาะประเด็นหลัก/แบบแผนหลัก

ผลการดำเนินการวิจัยนี้มีดังนี้ : 1. ในด้านสภาพการณ์ปัจจุบันของการพัฒนารูปแบบบูรณาการการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา นั้น ผู้วิจัยพบว่าการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศประกอบด้วย 4 ด้านหลัก ได้แก่ 1.1 สังคม : ประชาชนในตำบลเขาดินโดยภาพรวมเป็นผู้รักสันติและมีความรักกันและกัน ผู้นำชุมชนและชาวบ้านช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทุกคนในชุมชน 1.2 เทคโนโลยี : ผู้นำชุมชนและชาวบ้านโดยภาพรวมประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างเหมาะสมในขณะเดียวกันก็สงวนรักษามิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมไว้อย่างมั่นคง 1.3 เศรษฐกิจ : มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการวางแผนและการบริหารจัดการการผลิตและการตลาดเพื่อรายได้ที่ดีของชาวบ้านและตำบลเขาดินโดยรวม 1.4 การเมือง : ผู้นำชุมชนเน้นความสำคัญของการกระจายอำนาจและฉันทามติ และ 2. รูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา สร้างขึ้นจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้จากการวิจัยครั้งนี้ เน้นความร่วมมือระหว่างผู้นำชุมชน ชาวบ้าน เจ้าหน้าที่ นักวิชาการ และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความร่วมมือระหว่างเครือข่ายต่างๆ 3. รูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้รับความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง 10 คน ที่เข้าร่วมกลุ่มสนทนา

คำสำคัญ: การพัฒนาแบบบูรณาการ, ตำบลเขาดิน, ความเป็นเลิศ

Abstract

The purposes of this qualitative research were to: 1) study the present circumstances of the integrated development aiming for the excellence of Khao Din Sub-District, Bangpakong District, Chachoengsao Province, 2) create a model of integrated development aiming for the excellence of Khao Din Sub-District, Bangpakong District, Chachoengsao Province, and 3) evaluate the model of integrated development aiming for the excellence of Khao Din Sub-District, Bangpakong District, Chachoengsao Province. The tools used for data collection were a set of in-depth interviews and a focus group. The samples used for in-depth interviews were 40 community leaders and elders obtained by purposive sampling. Also, the samples for a focus group were 10 experts and other associated persons. The collected data were processed for content analysis by emphasizing on major themes/patterns. The findings were as follows: 1. According to the present circumstances of integrated development aiming for the excellence of Khao Din Sub-District, the researchers found that the integrated development was comprised of 4 major aspects, including: 1.1 Society: in overall, the people in Khao Din Sub-district were peaceful and loved each other, whereby the community leaders and villagers helped each other for developing the quality of lives in the community; 1.2 Technology : in overall, the community leaders and villagers appropriately applied the modern technologies while strongly preserved the local wisdoms and traditional ways of life; 1.3 Economy : They shared ideas in planning and managing the production and marketing for increasing the income of villagers and Khao-Din Sub-district as a whole; and 1.4 Politics: the community leaders focused on the importance of decentralization. 2. The model of integrated development aiming for the excellence of Khao Din Sub-District was created according to the data obtained from this research, which emphasizing on the collaboration among community leaders, villagers, officials, academicians, and also the other associated persons and networks. 3. The model of integrated development aiming for the excellence of Khao Din Sub-District was approved by all of 10 experts and associated persons who joined the focus group.

Keywords: integrated development, Khao-Din Sub-District, excellence

วันที่รับบทความ : 01 สิงหาคม พ.ศ.2561

วันที่แก้ไขบทความ : 15 ตุลาคม พ.ศ. 2561

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 17 ตุลาคม พ.ศ. 2561

1. บทนำ

การพัฒนาแบบกระจุกตัวเฉพาะบางพื้นที่บางชุมชนโดยไม่กระจายความเจริญไปยังพื้นที่หรือชุมชนอื่นด้วยอย่างสมดุลเกิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น ดังที่วิรัช วิรัชนิการวรรณ [1] ได้กล่าวไว้ ดังที่วิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ [2] ได้กล่าวไว้ว่าความเป็นจริงของสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชนบทซึ่งมีวิถีชีวิตที่เศรษฐกิจผสมผสานกับวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี การครอบครองเศรษฐกิจทุนนิยมลงไปในสังคมชนบทไทย จึงไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้ แต่กลับทำให้เสียสมดุลระหว่างรายได้กับ

รายจ่ายในครัวเรือนมีความรุนแรงยิ่งขึ้น การบริหารราชการแบบบูรณาการโดยการปรับปรุงแบบการทำงานให้มีลักษณะเชิงบูรณาการในการบริหารการปกครองของตำบลเขาดินเป็นไปแบบบูรณาการ บริหารโดยใช้ความสนิทชิดเชื้อแบบเครือญาติ ความรู้รักสามัคคี และการมีส่วนร่วมมาเป็นหัวใจในการบริหารการปกครองโดยทุกภาคส่วนในตำบล อย่างเช่น วัด โรงเรียน ฝายปกครองกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล กลุ่มอาชีพ อสม. ฯลฯ ล้วนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในเมื่อมีกิจกรรมที่จะต้องกระทำร่วมกันรับผิดชอบร่วมกันทำให้ภาระกิจหรืองานที่เกิดขึ้นในตำบลประสบ

ความสำเร็จลุล่วงด้วยดีเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งมักจะได้อำเภอจากตำบลพื้นที่ใกล้เคียงในเขต อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เสมอๆ ผลการวิจัยที่ได้สามารถนำผลการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาแบบการบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทราให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น ใช้เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของผู้บริหาร และผู้นำท้องถิ่นในการการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของท้องถิ่นของประเทศต่อไปในอนาคต ปัจจัยหลักและลักษณะเด่นของตำบลเขาหินที่นำไปสู่การพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศ และจากการทำงานประกอบอาชีพมาหลายพื้นที่ บางชุมชนประสบความสำเร็จ บางชุมชนไม่ประสบความสำเร็จ แต่จากการสังเกตโดยส่วนใหญ่แล้วจะไม่ค่อยจะประสบความสำเร็จมากนัก เนื่องจากสาเหตุของปัจจัยภายในด้านต่างๆ ของท้องถิ่นนั้นๆเอง ซึ่งเป็นตัวปัญหาสำคัญในการบริหารจัดการงานในองค์กรนั้นๆ ทำให้ชุมชนนั้นไม่นำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารพื้นที่ของตนเองอย่างที่มีให้เห็นเป็นส่วนใหญ่ในปัจจุบัน ประกอบกับวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษสู่คนยุคปัจจุบันบางอย่างเต็มไปด้วยคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ บางรูปแบบจะแฝงการสั่งสมภูมิปัญญาท้องถิ่น เอาไว้อย่างลึกซึ้งน่าภาคภูมิใจ ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารของชุมชนตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ตระหนักถึงรูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้จริง และเพื่อหาแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามเป้าหมายของการศึกษาในสภาพการเปลี่ยนแปลงของปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของชุมชนตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา อันจะเป็นประโยชน์ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติการ ด้านการบริหารจัดการของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพทางการปกครองโดยรวมของประเทศต่อไป

2.วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

- 1) เพื่อศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรค ของรูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
- 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
- 3) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

3. ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโสหมู่บ้าน จากตัวแทนชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้นำชุมชน จำนวน 20 คน ประกอบด้วย กำนัน จำนวน 1 คน นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 1 คน ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 7 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 6 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 คน พระสงฆ์ จำนวน 1 รูป ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 1 คน
- 2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้อาวุโสหมู่บ้าน จำนวน 20 คน ได้แก่ ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป
- 3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 10 คน ประกอบด้วย เจ้าอาวาสวัดเขาหิน นายอำเภอบางปะกง อดีตประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดฉะเชิงเทรา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาหิน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาหิน อดีตกำนันตำบลเขาหิน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเขาหิน อาสาสมัครพัฒนาชุมชนตำบลเขาหิน ผู้ทรงคุณวุฒิตำบลเขาหิน และปราชญ์ชาวบ้านในตำบลเขาหิน

4. วิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้พื้นที่ในเขตตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ใช้วิธีเลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) อันเป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิจารณาเลือก

ตัวอย่างด้วยตนเองเพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้รับจาก กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังกล่าวมาดำเนินการประมวลผลข้อมูลอันนำไปสู่ข้อค้นพบพบต่อไป

โดยผู้วิจัยได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับนำมาใช้ในการกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) อันมีหลักเกณฑ์ประการสำคัญในการพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1) กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะเป็นบุคคลที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของตำบลหรือเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในด้านการดำเนินงานการบริหาร หรือเข้าใจสภาพปัจจุบัน ปัญหาในตำบลเขาดินเป็นอย่างดี

2) กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะเป็นบุคคลที่มีการแสดงตนหรือมีการปฏิสัมพันธ์กับภาคสังคมโดยทั่วไป อันเป็นบุคคลที่ภาคสังคมโดยทั่วไปให้การยอมรับในการแสดงบทบาททางด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการการเป็นผู้นำชุมชน

3) กลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะในการเป็นผู้นำทางความคิดโดยเป็นบุคคลที่มีความสามารถหรือคุณลักษณะในการโน้มน้าวหรือชักจูงให้บุคคลอื่นๆ ที่มีความหลากหลาย มีความคิดเห็นหรือทรรศนะที่คล้อยตามการโน้มน้าวหรือชักจูงของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องเกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการในการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของตำบลรวมทั้งเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะที่สามารถเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงทางความคิด ระหว่างกลุ่มคนในสังคมได้

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและการดำเนินงานการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) หัวหน้าส่วนราชการ ผู้นำชุมชน และผู้อาวุโสหมู่บ้าน จำนวน 11 คน พบว่า ทั้ง 4 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านสังคม พบว่า มีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันในด้านอาชีพ สวัสดิการ และการดำรงชีพ กระจายอำนาจในการตัดสินใจและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น บ้าน วัด โรงเรียน (บวร)

และชุมชนมีการประสานความร่วมมือ มีความสามัคคี และเคารพกฎกติกาของชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ซึ่งประกอบด้วย การมีปฏิสัมพันธ์ วัฒนธรรมชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน 2) ด้านเทคโนโลยี พบว่าการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีเก่าและเทคโนโลยีใหม่ได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ละทิ้งวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น แบบดั้งเดิม มีการรวมกลุ่มเพื่อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การผลิตที่เป็นเทคโนโลยีใหม่เป็นส่วนร่วมเพื่อให้สมาชิกได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน เทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการดำเนินงานในหลายๆ เรื่อง ทั้งยังตอบสนองต่อการทำงานได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคสังคม ต่างนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ต่อการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาพัฒนาตนเอง การใช้เทคโนโลยี และระบบเครือข่าย 3) ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ผู้นำต้องตื่นตัวและรู้เท่าทันความเป็นไปของเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ คัดค้านกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจ ที่ทำให้ชุมชนมีเศรษฐกิจดี มีการจัดวางแผนการจัดการระบบการผลิต การจำหน่ายที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันให้สมาชิกในชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด ในรูปของการรวมกลุ่ม การแปรรูปการผลิต โดยมีระบบการผลิตที่มุ่งตอบสนองความต้องการในการดำรงชีพของชุมชนเป็นหลัก ส่งเสริมความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจขององค์กรชุมชนด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ซึ่งประกอบด้วย การประกอบอาชีพ การตลาด และทรัพยากร และสภาพแวดล้อม 4) ด้านการเมือง พบว่า การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของชุมชน ในการช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนมีการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนอาจจะแบ่งเป็นสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการ การสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนาต่อยอดการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำ การบริหารจัดการ และอุดมการณ์

5.2 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์เจาะลึก พบว่า รูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา สร้างเป็น STEP MODEL ที่ได้จากสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน ประกอบด้วย 1) ด้านสังคม (S=social) ของตำบลเขาดิน คือ (1) การมี

ปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน (2) วัฒนธรรมชุมชน ท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย (3) ความเข้มแข็งในชุมชน 2) ด้านเทคโนโลยี (T=Technology) ของตำบลเขาดิน คือ (1) การศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม (2) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (3) ระบบเครือข่ายที่ประสานกันภายในและภายนอกชุมชน 3) ด้านเศรษฐกิจ (E=Economic) ของตำบลเขาดิน คือ (1) การประกอบอาชีพหลักและอาชีพเสริม (2) ทักษะการและสภาพแวดล้อม (3) บรรลุภัณฑ์และการตลาด 4) ด้านการเมือง (P=Politics) ของตำบลเขาดิน คือ (1) ภาวะผู้นำ (2) การบริหารจัดการท้องถิ่น (3) วิสัยทัศน์ ค่านิยม อุดมการณ์ (4) การกระจายอำนาจ

5.3 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ด้านสังคม (S=social) ของตำบลเขาดินมีการปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชนแบบครอบครัวรวมอยู่อาศัยติดกันและเป็นสังคมดั้งเดิม เป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นที่เด่นในเรื่องการทำขวัญข้าว ประเพณีแข่งขันการเกี่ยวข้าว ซึ่งเป็นประเพณีดั้งเดิม ภาษาถิ่นเรียกว่าเกี่ยวทาง อันส่งผลต่อความเข้มแข็งในชุมชนเพราะทำให้ประชาชนในชุมชนมีความเข้มแข็งในการให้ความร่วมมือรู้จักสามัคคีมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เป็นอย่างดี จึงสามารถช่วยกันสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยของชุมชนได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำความรู้และความทันสมัยด้านเทคโนโลยี (T=Technology) เข้ามาพัฒนาตำบลเขาดินด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายสินค้าอย่างแพร่หลายเกิดขึ้นในพื้นที่ และต้องอาศัยเครือข่ายที่ประสานองค์กรภายนอกชุมชนมาช่วยพัฒนาท้องถิ่น หากตำบลเขาดินมีสังคมหรือชุมชนที่รวมกลุ่มอาชีพพร้อมนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เป็นช่องทางในการจำหน่ายแล้วก็จะทำให้เศรษฐกิจ (E=Economic) ของตำบลเขาดินไม่ว่าจะเป็น การแปรรูปสินค้าทางการเกษตร ซึ่งเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริมสร้างรายได้ที่มั่นคงอันส่งผลถึงทรัพยากรและสภาพแวดล้อมในพื้นที่ก็จะอุดมสมบูรณ์เนื่องจากคนในพื้นที่มีความห่วงแหนเพื่อให้มีอาชีพที่ยั่งยืนตลอดไป พร้อมทั้งการพัฒนาแบบผลิตภัณฑ์ บรรลุภัณฑ์และการตลาดก็มีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการพัฒนา ซึ่งเป็นการสอดคล้องนโยบายการบริหารท้องถิ่นด้านการเมือง (P=Politics)

ของตำบลเขาดิน ซึ่งมีผู้นำมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ครอบคลุมทุกด้านและบางท่านเป็นผู้เคยรับราชการมาก่อน และยังได้รับรางวัลกำนันยอดเยี่ยมจึงสามารถที่จะนำพาตำบลเขาดินพัฒนาไปในทิศทางที่ดี ทำให้การบริหารจัดการท้องถิ่นซึ่งเป็นตำบลที่ถูกกำหนดในการพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับโครงการ EEC จึงต้องปรับเปลี่ยนและปรับตัวในพื้นที่ให้สอดคล้องและตอบรับกับนโยบายการพัฒนาในอนาคตที่จะมาถึง ผู้บริหารท้องถิ่นที่มีวิสัยทัศน์ไกล มีอุดมการณ์ที่มุ่งมั่นสร้างความสุขให้ประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง จึงวางแผนทางในเรื่องของการกระจายอำนาจด้วยการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน ซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะแบ่งหน้าที่กันทำในกิจกรรมต่างๆ อย่างชัดเจน และมีการแบ่งหน้าที่กันทำอย่างเป็นระบบ

6. อภิปรายผล

6.1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและการดำเนินงานการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาดิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) หัวหน้าส่วนราชการ ผู้นำชุมชน และผู้อาวุโสหมู่บ้าน จำนวน 11 คน พบว่า ทั้ง 4 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านสังคม พบว่า มีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันในด้านอาชีพ สวัสดิการ และการดำรงชีพ กระจายอำนาจในการตัดสินใจและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) และชุมชนมีการประสานความร่วมมือ มีความสามัคคี และเคารพกฎกติกาของชุมชนเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ซึ่งประกอบด้วย การมีปฏิสัมพันธ์วัฒนธรรมชุมชน และการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน 2) ด้านเทคโนโลยี พบว่า การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีเก่าและเทคโนโลยีใหม่ได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ละทิ้งวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบดั้งเดิม มีการรวมกลุ่มเพื่อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การผลิตที่เป็นเทคโนโลยีใหม่เป็นของส่วนร่วมเพื่อให้สมาชิกได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน เทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการดำเนินงานในหลายๆ เรื่อง ทั้งยังตอบสนองต่อการทำงานได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคสังคมต่างนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ต่อการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาพัฒนาตนเอง การใช้เทคโนโลยี และระบบ

เครือข่าย 3) ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ผู้นำต้องตื่นตัวและรู้เท่าทันความเป็นไปของเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ คิดค้นกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจ ที่ทำให้ชุมชนมีเศรษฐกิจดี มีการจัดวางแผนการจัดการระบบการผลิต การจำหน่ายที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันให้สมาชิกในชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด ในรูปของการรวมกลุ่ม การแปรรูปการผลิต โดยมีระบบการผลิตที่มุ่งตอบสนองความต้องการในการดำรงชีพของชุมชนเป็นหลัก ส่งเสริมความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจขององค์กรชุมชนด้านสังคมและคุณภาพชีวิต ซึ่งประกอบด้วยการประกอบอาชีพ การตลาด และทรัพยากรและสภาพแวดล้อม 4) ด้านการเมือง พบว่า การสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ที่ส่งผลการดำเนินงานของชุมชน ในการช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนมีการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนอาจจะแบ่งเป็น สนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการ การสนับสนุนอุปกรณ์ เครื่องมือ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนาต่อยอดการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำ การบริหารจัดการ และอุดมการณ์ สอดคล้องกับวันชัย ธงชัย [3] ที่สรุปว่า ผู้นำที่มีภาวะผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลง จะเป็นการ กระตุ้นให้เกิดความสนใจจากผู้ร่วมงานสามารถโน้มน้าว ให้เกิดการตระหนักรู้ในด้านพันธกิจและวิสัยทัศน์ของ องค์กร โดยผู้นำระดับสูงจะยกระดับอุดมการณ์ความเชื่อ ของผู้ร่วมงานตลอดจนการพัฒนาความสามารถ ผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่มีศักยภาพสูงขึ้นมีศักยภาพมาก สอดคล้องกับของ ศุภลักษณ์ เศษะพานิช [4] ผู้บริหารสูงสุดเป็นผู้มีอิทธิพลสูงสุดในการผลักดันและขับเคลื่อนสถานศึกษาก้าวสู่ความเป็นเลิศ โดยอาศัย การทำงานที่เป็นระบบ การผลักดันความคิด วิสัยทัศน์ ไปสู่การปฏิบัติ และยังสอดคล้องกับวิทยา จันทรแดง [5] ที่สรุปว่าการมีส่วนร่วมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็งแบบไตรภาคี ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคีสนับสนุน และระบบสนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง ได้แก่ ระบบความรู้ ระบบข้อมูล ระบบความสัมพันธ์ และมีแนวทางในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง พร้อมทั้งแนวทางในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ แนวทางด้าน การฟื้นฟูชุมชน แนวทางด้านการปรับตัวของชุมชน และแนวทางด้านการดำรงอยู่ของชุมชน อีกทั้งยังสอดคล้องกับพิสิทธ์ ฌอน บัวนก [6] ที่สรุปว่าการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจากการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตชานเมือง เทศบาลเมือง จังหวัดลำปาง พบว่า สื่อมี

บทบาทและความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุสื่อเทคโนโลยีการจัดการศึกษาที่เหมาะสมต่อความต้องการของชุมชน คือ เกมการเรียนรู้และมีประสิทธิภาพ

6.2 รูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประกอบด้วย 4 ด้านตามที่แสดงในภาพ STEP MODEL ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องและส่งเสริมซึ่งกันโดยที่ด้านสังคม (S=social) ของตำบลเขาหินที่มีการปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชนแบบครอบครัวรวมอยู่อาศัยติดกันและเป็นสังคมดั้งเดิม มีวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นที่เด่นในเรื่องการทำข้าวขั่ว ประเพณีแข่งขันการเกี่ยวข้าว ซึ่งเป็นประเพณีดั้งเดิม ภาษาถิ่นเรียกว่าเกี่ยวทาง ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยั้งที่จะต้องนำความรู้และความทันสมัยด้านเทคโนโลยี (T=Technology) เข้ามาพัฒนาตำบลเขาหินด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายสินค้าอย่างแพร่หลายเกิดขึ้นในพื้นที่ และต้องอาศัยเครือข่ายที่ประสานองค์กรภายนอกชุมชนมาช่วยพัฒนาท้องถิ่น เหล่านี้จะส่งเสริมให้ด้านเศรษฐกิจ (E=Economic) ของตำบลเขาหินไม่ว่าจะเป็น การแปรรูปสินค้าทางการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริมสร้างรายได้ที่มั่นคงอันส่งผลถึงทรัพยากรและสภาพแวดล้อมในพื้นที่ก็จะอุดมสมบูรณ์เนื่องจากคนในพื้นที่มีความห่วงใยเพื่อให้มีอาชีพที่ยั่งยืนตลอดไป ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการบริหารท้องถิ่นด้านการเมือง (P=Politics) ของตำบลเขาหิน ที่มีผู้นำมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ครอบคลุมทุกด้านและบางท่านเป็นผู้เคยรับราชการมาก่อน และยังได้รับรางวัลกำนันยอดเยี่ยมจึงสามารถที่จะนำพาตำบลเขาหินพัฒนาไปในทิศทางที่ดี การบริหารจัดการท้องถิ่นซึ่งเป็นตำบลที่ถูกกำหนดในการพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับโครงการ EEC จึงต้องปรับเปลี่ยนและปรับตัวในพื้นที่ให้สอดคล้องและตอบรับกับนโยบายการพัฒนาในอนาคตที่จะมาถึงผู้บริหารท้องถิ่นจึงต้องมีวิสัยทัศน์ไกล มีอุดมการณ์ที่มุ่งมั่นสร้างความสุขให้ประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง และการแบ่งหน้าที่กันทำอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับสิริยา ท้าวหาญ [7] ที่สรุปว่า รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า 1. องค์กรประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) นักเรียน 4) แหล่งเรียนรู้ 5) การบริหารจัดการ 6) เครือข่ายร่วมพัฒนา และ 7) การพัฒนาระบบสารสนเทศ และยังสอดคล้องกับพรทิพย์ ขุนวิเศษ [8] ได้สรุปว่ารูปแบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดชัยนาท พบว่า 1) การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดชัยนาทอยู่ในระดับมาก โดยอยู่ในระดับมากทุกด้าน (ด้านลักษณะกองทุน ด้านการนำกองทุนด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการวัดวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร และด้านการจัดกระบวนการ 2) ความเป็นเลิศของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดชัยนาทอยู่ในระดับมาก โดย อยู่ในระดับมากทุกด้าน (ด้านการบริหารจัดการมี ความเป็นเลิศ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการผลลัพธ์การดำเนินงาน) 3) การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการและ ความเป็นเลิศของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดชัยนาทมีความสัมพันธ์กันในเชิงปฏิฐาน ในระดับมากที่สุด 4) รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดชัยนาท ประกอบด้วย 3 ประการ คือ (1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การมุ่งเน้นบุคลากร การนำกองทุน ลักษณะกองทุน และระบบสนับสนุน (2) ปัจจัยกระบวนการ ได้แก่ การวัดวิเคราะห์และจัดการความรู้ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดกระบวนการและการมุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ (3) ปัจจัยผลผลิต ได้แก่ ความเป็นเลิศด้านการบริหารจัดการด้านการมีส่วนร่วมและด้านผลลัพธ์การดำเนินงาน

6.3 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า รูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่นำเสนอมาดีมากสามารถนำไปใช้และขับเคลื่อนชุมชน ตำบล ไปสู่ความเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ผู้ที่ได้นำงานวิจัยชิ้นนี้ไปศึกษาจะได้นำแนวคิดการนำสิ่งที่ติดตามในท้องถิ่นสร้างให้เป็นองค์ความรู้พัฒนาเป็นต้นแบบให้คนได้ศึกษาและนำไปเป็นแบบอย่างได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับสิริยา ห้าวหาญ [7] ที่สรุปว่า รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของ

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา พบว่า 1. องค์ประกอบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ผู้บริหาร 2) ครู 3) นักเรียน 4) แหล่งเรียนรู้ 5) การบริหารจัดการ 6) เครือข่ายร่วมพัฒนา และ 7) การพัฒนาระบบสารสนเทศ

7. บทสรุป

รูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

7.1 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและการดำเนินงานการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านสังคม มีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันในด้านอาชีพ สวัสดิการ และการดำรงชีพกระจายอำนาจในการตัดสินใจและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน 2) ด้านเทคโนโลยี มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีเก่าและเทคโนโลยีใหม่ได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ละทิ้งวิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบดั้งเดิม 3) ด้านเศรษฐกิจ ผู้นำมีการตื่นตัวและรู้เท่าทันความเป็นไปของเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ คิดค้นกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจ ที่ทำให้ชุมชนมีเศรษฐกิจดี มีการจัดวางแผนการจัดการระบบการผลิต การจำหน่ายที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันให้สมาชิกในชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด 4) ด้านการเมือง มีการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของชุมชน ในการช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนมีการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

7.2 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์เจาะลึก พบว่า รูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา สร้างเป็น STEP MODEL ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านสังคม (S=social) ของตำบลเขาหิน คือ (1) การมีปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน (2) วัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย (3) ความเข้มแข็งในชุมชน 2)

ด้านเทคโนโลยี (T=Technology) ของตำบลเขาหิน คือ (1) การศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม (2) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม (3) ระบบเครือข่ายที่ประสานกันภายในและภายนอกชุมชน (3) ด้านเศรษฐกิจ (E=Economic) ของตำบลเขาหิน คือ (1) การประกอบอาชีพหลักและอาชีพเสริม (2) ทักษะและสภาพแวดล้อม (3) บรรทัดฐานและการตลาด (4) ด้านการเมือง (P=Politics) ของตำบลเขาหิน คือ (1) ภาวะผู้นำ (2) การบริหารจัดการท้องถิ่น (3) วิสัยทัศน์ ค่านิยมอุดมการณ์ (4) การกระจายอำนาจ

7.3 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในภาพรวม พบว่า รูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่นำเสนอมาดีมากสามารถนำไปใช้และขับเคลื่อนชุมชน ตำบล ไปสู่ความเลิศได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ผู้ที่ได้งานวิจัยชิ้นนี้ไปศึกษาจะได้นำแนวคิดการนำสิ่งที่ตั้งถามในท้องถิ่นสร้างให้เป็นองค์ความรู้พัฒนาเป็นต้นแบบให้คนได้ศึกษาและนำไปเป็นแบบอย่างได้เป็นอย่างดี

8. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.1 งานวิจัยนี้ ได้มีการสร้างรูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ฉะนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการนำรูปแบบไปทดลองใช้และประเมินผลการดำเนินงานเพื่อความเป็นเลิศที่แตกต่างกัน เช่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด เพื่อเป็นการกระตุ้นและเร่งรัดการพัฒนาศักยภาพการบริหารพื้นที่ในบริบทที่แตกต่างกัน

8.2 งานวิจัยนี้ ศึกษารูปแบบการพัฒนาแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของตำบลเขาหิน อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ฉะนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยพัฒนารูปแบบแบบบูรณาการเพื่อความเป็นเลิศของระดับจังหวัดเพื่อมุ่งสู่การพัฒนาที่เป็นเลิศในระดับสากล

9. เอกสารอ้างอิง

[1] วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็กสเปอร์เน็ท จำกัด, 2550.

- [2] วิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ, ปฏิรูปเกษตรกรรมเพื่อความมั่นคงทางอาหาร : บทวิเคราะห์และการปฏิรูปทางนโยบาย. สมุทรสาคร : พิมพ์ดี, 2554.
- [3] วันชัย ธงชัย, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและวัฒนธรรมโรงเรียนที่ส่งผลต่อการบริหาร งบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.
- [4] ศุภลักษณ์ เศษชะพานิช, “การพัฒนากระบวนการบริหารที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- [5] วิทยา จันทร์แดง, “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน,” วิทยานิพนธ์ (รป.ด.(รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2556.
- [6] พิสิษฐ์ วัฒน บัวนก, “การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ในเขตชานเมืองเทศบาลเมือง จังหวัดลำปาง,” งานวิจัย สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 2559.
- [7] สิริยา ห่าวหาญ, “รูปแบบการบริหารสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา,” วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2556.
- [8] พรทิพย์ ขุนวิเศษ, “รูปแบบการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดชัยนาท,” ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2558.

ปัญหากฎหมายแรงงานไทยต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

The Legal Problem of Thai Labor Law on ASEAN Economic Community

เพ็ญจิต ดันติจรัสโรตม และ บุญยกร พนมอุปการ

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

Email : bunyalovetax@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหากฎหมายแรงงานไทยต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางนิติศาสตร์ (Legal Research) ด้วยวิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการศึกษพบว่า ปัญหากฎหมายแรงงานไทยต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ปัญหาด้านกฎหมายแรงงานไทยในการเปิดเสรีแรงงาน ปัญหาแรงงานอาเซียนในการเข้ามาทำงานในประเทศไทย และปัญหาแรงงานไทยในการทำงานประเทศอาเซียน ดังนั้น บทความวิจัยนี้จึงได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขกฎหมายแรงงานของประเทศไทยให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่แท้จริง

คำสำคัญ: ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน, ประชาคมระหว่างประเทศ, กฎหมายแรงงาน

Abstract

This research aimed to analyze the problems of Thai labor law in the ASEAN Economic Community and to find the correct and appropriate solutions for such problems according to the intention of Thai law. The research tools included the legal research methodology through documents and the content analysis. This study indicated that the problems of Thai labor law in the ASEAN Economic Community were the labor liberalization, the labors from other ASEAN countries and Thai labors in the other ASEAN countries. Therefore, this research article proposed some solutions to improve Thai labor law to be truly comply with the intention for establishing the ASEAN Economic Community.

Keyword: ASEAN Economic Community, international community, Labour Law

วันที่รับบทความ : 12 กันยายน พ.ศ. 2561

วันที่แก้ไขบทความ : 14 มกราคม พ.ศ. 2562

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 18 มกราคม พ.ศ.2562

1. บทนำ

ประเทศไทยมีการพัฒนารูปแบบเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง แต่จากการประเมินรายได้ประชาชาติต่อหัว (GNI per capital) [1], [2] พบว่า ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับกับดักประเทศรายได้ปานกลาง (Middle-

income Trap) รัฐบาลปัจจุบันจึงได้กำหนดนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ภายใต้การบริหารการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 ขึ้น [3] เพื่อให้ประเทศไทยมีรายได้สูงขึ้นและกลายเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีขึ้น ตามหลักการพัฒนาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มี

ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน [2] นอกจากนั้นรัฐบาลได้มอบหมายให้หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ในการประสานงานและดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิรูประบบการวิจัยของประเทศ ดำเนินการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยชาติ ฉบับที่ 9 ให้สอดคล้องกับทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อใช้ในปฏิรูประบบการวิจัยของประเทศ [4] เพื่อให้เป็นประเทศไทย 4.0 และการที่จะเป็นประเทศไทย 4.0 ได้นั้น สิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง คือ การดำเนินงานด้านการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้เกิดการสนับสนุนการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการปฏิรูประบบการวิจัยตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว เป็นการปฏิรูปด้านการวิจัย พัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อยกระดับขีดความสามารถด้านการวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนหลักของการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

แต่ถึงกระนั้นประเทศไทยยังคงพบปัญหาและข้อจำกัดของการวิจัยและพัฒนา อาทิเช่น จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคส่วนของเอกชนที่มีอัตราสูงขึ้นเมื่อเทียบกับภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร [5] ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาประเทศที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่พัฒนาแล้ว รวมถึงองค์ความรู้พื้นฐานในการทำการวิจัยและพัฒนา [6] เป็นต้น จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การที่ประเทศไทยจะเป็นประเทศไทย 4.0 มีรายได้สูงขึ้นและกลายเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการพัฒนาประเทศ คือ การให้ความสำคัญกับงานด้านการวิจัยและพัฒนา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการตามภารกิจหลัก คือ การวิจัยพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และบริการ ตอบสนองการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมจากผลงานการวิจัยและพัฒนาสู่อุตสาหกรรมและวิสาหกิจชุมชน ผลักดันให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์ทั้งเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม [7] ซึ่งภารกิจหลักดังกล่าวเป็นการดำเนินงานภายใต้นโยบายยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติที่ว่า “ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการวิจัยและนวัตกรรมในระดับโลก เพื่อขับเคลื่อนสังคมและเศรษฐกิจ

สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืน” [4] แต่จากการสำรวจข้อมูลงานวิจัยของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 - 2560 พบว่า จำนวนงานวิจัยที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. 2555 - 2559 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในปี พ.ศ. 2560 กลับมีจำนวนลดลง [7] อาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยด้วยกันที่ทำให้จำนวนงานวิจัยที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการลดลง อาทิเช่น งบประมาณสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์ไม่เพียงพอ แนวทางองค์ความรู้ที่มียังไม่ค่อยไป เวลาในการทำวิจัยที่ค่อนข้างมีจำกัด ขาดที่ปรึกษาและผู้ช่วย และปัญหาด้านเจตคติต่อการทำงานวิจัยของผู้วิจัย ซึ่งบางคนทำเพียงเพื่อการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ แต่ในทางกลับกันยังมีนักวิจัยที่อยากทำงานวิจัย เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเอง ต้องการผลการวิจัยมาแก้ปัญหาและนำไปวางแผนพัฒนา สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความตั้งใจในการทำงานวิจัย นอกจากนี้การรับรู้ถึงการได้รับความช่วยเหลือ สนับสนุนจากผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน หรือที่เรียกว่าการสนับสนุนจากองค์กร [8] หากได้รับไม่เพียงพอ หรือไม่ได้รับการสนับสนุน ก็อาจจะส่งผลต่อความสัมพันธ์ด้านจิตใจ และพฤติกรรมในการทำงานของบุคคล [9] ทำให้มีในโลกแห่งการค้าการลงทุน อำนาจในการต่อรองของประเทศในการทำการค้ายอมเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการค้าและอุตสาหกรรมของประเทศตน ประเทศที่พัฒนาแล้วจะได้เปรียบประเทศด้อยพัฒนาที่ไม่มีความพร้อม ดังนั้นเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองกับประเทศที่มีอำนาจต่อรองมากกว่า ประเทศต่างๆ จึงรวมกลุ่มกันเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองแก่กลุ่มประเทศของตน เช่น สหภาพยุโรป อาเซียน สำหรับประเทศไทยนั้น ได้มีการรวมตัวกับประเทศในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการค้าการลงทุนและอำนาจต่อรองของกลุ่มประเทศตน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็น 1 ใน 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC)จัดตั้งขึ้นภายในปี 2558 เพื่อให้อาเซียนมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมืออย่างเสรี และต่อไปในอนาคต AEC จะเป็นอาเซียน+3 โดยจะเพิ่มประเทศ จีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น เข้ามาอยู่ด้วย และต่อไปก็จะมีการเจรจาอาเซียน+

6 จะมีประเทศ จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และ อินเดีย [3]

ยุทธศาสตร์ด้านการแข่งขันของอาเซียนในการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันนั้น มาตรการสำคัญทางด้านแรงงาน คือ การเปิดเสรีการเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือ ซึ่งจะส่งผลให้แรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียนสามารถไปทำงานในประเทศอื่นได้ง่ายขึ้น โดยสาขาอาชีพที่มีการเปิดเสรีแรงงานในปี 2558 คือ (1) วิศวกรรม (2) การสำรวจ (3) สถาปัตยกรรม (4) แพทย์ (5) ทันตแพทย์ (6) พยาบาล (7) บัญชี (8) การบริการ/การท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามแรงงานใน 8 สาขาอาชีพนั้นในการไปทำงานยังกลุ่มประเทศอาเซียนด้วยกันจะต้องมีคุณสมบัติ คือ (1) มีคุณสมบัติตามมาตรฐานวิชาชีพที่ได้มีการรับรองจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตามข้อตกลงการยอมรับคุณสมบัติของนักวิชาชีพที่สำคัญร่วมกัน Mutual Recognition Agreement (MRA) ซึ่งปัจจุบันมีการลงนามร่วมกันใน MRA 7 สาขาอาชีพ คือ วิศวกรรม การสำรวจ สถาปัตยกรรม แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล และบัญชี ส่วนการท่องเที่ยวและบริการประเทศไทยยังไม่มี การลงนาม [4] (2) มีคุณสมบัติพิเศษตามมาตรฐานวิชาชีพของประเทศอาเซียนที่จะไปทำงาน

อย่างไรก็ตาม แม้การรวมกลุ่มดังกล่าวมีประโยชน์หลายด้านก็ตาม แต่ผู้วิจัยเห็นว่าแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยจะไม่ได้ประโยชน์จากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเท่าที่ควร เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นแรงงานหลบหนีเข้าเมืองและทำงานในสาขาวิชาชีพที่ไม่ได้เปิดเสรีทางด้านแรงงาน ผู้วิจัยจึงเห็นควรศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหากฎหมายแรงงานต่างด้าวเมื่อเกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการทำงานของแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย

2.2. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาลูกจ้างแรงงานต่างด้าวเมื่อเกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3. ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยนี้ผู้วิจัยจะมุ่งศึกษาวิจัยแนวคิด ทฤษฎี กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และแรงงานต่างด้าว ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางนิติศาสตร์ (Legal Research) ด้วยวิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากตัวบทกฎหมายของประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง ทั้งศึกษาหาข้อมูลจาก เอกสารต่าง ๆ หนังสือ บทความ ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายแรงงานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนประเทศไทยและต่างประเทศ

5. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการเปิดเสรีแรงงานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการศึกษาพบว่าในปี 2550 อาเซียนได้จัดทำแผนจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) เพื่อเป้าหมายในปี 2558 [8] ยุทธศาสตร์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน การเป็นภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขัน การเป็นภูมิภาคที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และการเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาดังต่อไปนี้

1. ปัญหากฎหมายคุ้มครองแรงงาน

โดยหลักแล้ว พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ซึ่งเป็นกฎหมายที่คุ้มครองมาตรฐานแรงงานขั้นต่ำได้บัญญัติแยกสิทธิของแรงงานต่างด้าวไว้แตกต่างจากแรงงานไทย ประกอบกับบทนิยาม ลูกจ้าง ยังหมายความว่าผู้ซึ่งตกลงทำงานให้นายจ้างโดยรับค่าจ้าง ไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร ดังนั้น แรงงานต่างด้าวจึงมีสิทธิตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

อย่างไรก็ตาม สำหรับการเข้าเป็นคณะกรรมการไตรภาคี เช่น คณะกรรมการค่าจ้าง คณะกรรมการสวัสดิการแรงงานและคณะกรรมการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง ตามระเบียบกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนฝ่ายนายจ้างและผู้แทนฝ่ายลูกจ้างในคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดให้ผู้สมัครเข้าเป็นผู้แทนฝ่ายนายจ้างและลูกจ้างต้องมีสัญชาติไทย ดังนั้นแรงงานต่างด้าวจึงไม่มีสิทธิเข้าเป็นกรรมการไตรภาคีได้

2. ปัญหากฎหมายแรงงานสัมพันธ์

ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 มีการบัญญัติสิทธิของแรงงานต่างด้าวไว้แตกต่างจากแรงงานไทย โดยแม้แรงงานต่างด้าวจะมีสิทธิในการเข้าเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานที่มีการจัดตั้งแล้วได้ แต่ไม่อาจจัดตั้งสหภาพแรงงานได้ เนื่องจากตามมาตรา 88 ต้องมีสัญชาติไทย และไม่สามารถเป็นกรรมการสหภาพแรงงานได้ เนื่องจากตามมาตรา 101 (2) กรรมการและอนุกรรมการสหภาพแรงงานต้องมีสัญชาติไทยโดยการเกิดซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหา ดังนี้ คือ การที่แรงงานต่างด้าวไม่มีสิทธิจัดตั้งสหภาพแรงงานและเป็นกรรมการสหภาพแรงงานตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 เป็นการจำกัดสิทธิของแรงงานต่างด้าวที่แตกต่างจากแรงงานไทย ซึ่งขัดต่ออนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 111 ว่าด้วยการเลือกปฏิบัติในการจ้างงานและการประกอบอาชีพ และขัดกับอนุสัญญาฉบับที่ 87 สิทธิเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวกัน ค.ศ. 1948 ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมากต่อแรงงานต่างด้าว ดังนี้

1) ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อการไม่มีสิทธิจัดตั้งสหภาพแรงงาน

(1) สถานประกอบการที่จ้างงานเฉพาะแรงงานต่างด้าว หรือจ้างงานแรงงานไทยน้อยกว่าสิบคนจะไม่มีสิทธิจัดตั้งสหภาพแรงงาน

(2) สถานประกอบการที่มีลูกจ้างสองประเภทและลูกจ้างคนไทยไม่ประสงค์จัดตั้งสหภาพแรงงานจะทำให้ลูกจ้างสถานประกอบการดังกล่าวไม่มีสิทธิจัดตั้งสหภาพแรงงาน

2) ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อการไม่มีสิทธิเป็นกรรมการสหภาพแรงงาน

(1) ทำให้สหภาพแรงงานที่มีสมาชิกทั้งแรงงานต่างด้าวและแรงงานไทย แรงงานต่างด้าวไม่มีสิทธิเป็นประธานและกรรมการสหภาพแรงงาน แม้สมาชิกสหภาพที่เป็นแรงงานต่างด้าวจะมีจำนวนมากเพียงใด ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย

(2) ทำให้แรงงานต่างด้าวไม่มีสิทธิเป็นกรรมการไตรภาคี ที่เลือกจากกรรมการสหภาพแรงงาน

3. ปัญหากฎหมายการห้ามคนต่างด้าวประกอบอาชีพ

ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 ได้กำหนดงานที่

คนต่างด้าวห้ามทำไว้ทั้งสิ้น 39 ประเภท เช่น งานขับชียานยนต์ งานทำเครื่องลงหิน งานทำมิด เป็นต้น โดยเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวมุ่งสงวนคุ้มครองอาชีพที่สำคัญไว้แก่คนสัญชาติไทย โดยไม่จำแนกระดับทักษะของตำแหน่งในแต่ละอาชีพ ย่อมไม่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานของประชาคมอาเซียนได้ ซึ่งถ้าหากจะแก้ปัญหาคควรแก้ไขมาตรา 7 แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ซึ่งพระราชกำหนดนี้กำหนดให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดให้งานบางประเภทเป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำได้ ทั้งนี้จะห้ามโดยเด็ดขาดหรือห้ามโดยมีเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ โดยทำเป็นบทยกเว้นหรือกำหนดเงื่อนไขไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำเพื่อให้แรงงานบางประเภทสามารถรับใบอนุญาตเข้าเมืองให้แก่คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการจัดประเภทมาตรฐานอาชีพสากลขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Standard Classification of Occupations : ISCO 1988) ได้จัดประเภทมาตรฐานอาชีพสากล โดยนำเอาทักษะ (skill) มาพิจารณาโดยดูถึงระดับของทักษะ (skill level) และทักษะเฉพาะด้าน (skill specialization) แบ่งออกเป็น 4 ระดับ โดยใช้ระดับการศึกษาเป็นตัวแบ่ง [1] ซึ่งการกำหนดระดับดังกล่าวจะทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานอาเซียนสะดวกยิ่งขึ้น

อีกทั้งเมื่อพิจารณาพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จะเห็นว่า กฎหมายดังกล่าวไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 27 ที่ห้ามไม่ให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ ฯลฯ

4. ปัญหามาตรฐานวิชาชีพเฉพาะในแต่ละประเภท

สำหรับมาตรฐานทางวิชาชีพเฉพาะในแต่ละประเทศนั้น เนื่องจากแต่ละประเทศอาจมีระบบการศึกษา และการเข้าสู่วิชาชีพเฉพาะ เช่น วิศวกรรม สถาปัตยกรรม แพทย์ พยาบาล บัญชี กฎหมาย แตกต่างกันไป แม้ปัจจุบันนี้ประเทศสมาชิกอาเซียนได้จัดทำ Mutual Recognition Agreement (MRA) [2] เพื่ออำนวยความสะดวกในการยอมรับคุณสมบัติของนักวิชาชีพร่วมกัน 7 สาขาอาชีพ คือ วิศวกรรม [2] การสำรวจ สถาปัตยกรรม แพทย์ทันตแพทย์ พยาบาล และ

บัญชี ซึ่งการมีมาตรฐานทางวิชาชีพของแต่ละประเทศ ย่อมทำให้เกิดปัญหาแก่แรงงานบางประเภทที่มีวิชาชีพ รับรองและถือว่าเป็นอุปสรรคในการเปิดเสรีแรงงาน วิชาชีพอย่างหนึ่ง ทั้งบางสาขาวิชาชีพทั้ง 7 สาขา ดังกล่าวยังมีรูปแบบการทำงานบางประเทศที่ประเทศไทยห้ามคนต่างด้าวทำงาน

นอกจากนี้ สำหรับบางสาขาวิชาชีพทางด้าน สังคมศาสตร์ เช่น หนายความ หรือสาขาวิชาชีพที่พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่าคนต่างด้าวยังไม่ได้รับสิทธิประกอบอาชีพเช่นเดียวกับแรงงานไทย ซึ่งหากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะเปิดเสรีแรงงานทุกประเทศจะมีปัญหาว่าบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวขัดแย้งกับการเปิดเสรีแรงงาน และเป็นการกีดกันการเปิดเสรีแรงงาน

5. ปัญหามาตรการในการบริหารจัดการเกี่ยวกับแรงงานที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

การเปิดเสรีแรงงานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปัจจุบันนี้ ตามข้อตกลงของกลุ่มประเทศอาเซียน แรงงานต่างด้าวที่จะไปทำงานในประเทศอาเซียนด้วยกันนั้นยังต้องมีการเข้าเมืองโดยถูกต้องกฎหมาย และจะต้องขอใบอนุญาตทำงาน เช่นเดียวกับแรงงานนอกกลุ่มประเทศอาเซียน ดังนั้น ตามข้อตกลงของกลุ่มประเทศอาเซียนดังกล่าวจึงทำให้แม้เกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้ว ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองก็ยังคงเกิดขึ้น จึงควรศึกษาปัญหาสิทธิของแรงงานต่างด้าว รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองให้สอดคล้องกับการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

6. ปัญหาการแปลงสัญชาติจากคนประเทศนอกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อเข้ามาใช้สิทธิในฐานะคนในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ปัญหาการแปลงสัญชาติจากคนประเทศนอกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อเข้ามาใช้สิทธิในฐานะคนในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น เป็นปัญหาสำคัญเนื่องจากเมื่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเกิดขึ้นการให้สิทธิพิเศษของประชากรในอาเซียนจะสูงกว่าคนในประเทศนอกกลุ่มอาเซียน จึงอาจทำให้คนนอกกลุ่มประเทศอาเซียนแปลงสัญชาติเข้ามาเป็นคนในกลุ่มประเทศอาเซียน [9] เพื่อต้องการให้ตนได้รับสิทธิประโยชน์ในฐานะคนในประเทศอาเซียน แต่การกระทำ

ดังกล่าวนี้จะส่งผลเสียแก่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยรวมเนื่องจากผู้ประกอบการที่แปลงสัญชาติจากคนประเทศนอกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น เมื่อทำธุรกิจค้าขายแล้วจะส่งผลกำไรกลับประเทศตนเองทำให้ผลกำไรดังกล่าวไม่มีการหมุนเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจอาเซียน จึงไม่ส่งผลดีแก่เศรษฐกิจของอาเซียนอย่างแท้จริง

7. ปัญหาการผสมกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรม และปัญหาสังคม

การเปิดเสรีทางด้านแรงงานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นจะส่งผลให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียน ซึ่งการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวจำนวนมากนั้น จะก่อให้เกิดปัญหาการผสมกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรมของคนในกลุ่มประเทศอาเซียนที่มีเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน รวมทั้ง ปัญหาสังคม เช่น การค้ายาเสพติด การค้ามนุษย์มากขึ้น [6]

แนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากการศึกษาเชิงเอกสารผู้วิจัยได้แนวทางพัฒนากฎหมายแรงงานในประเทศไทยให้เหมาะสมแก่การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนี้

1. ปัญหากฎหมายคุ้มครองแรงงาน ให้มีการปรับปรุงระบบไตรภาคีดังต่อไปนี้

1.1 การให้แรงงานต่างด้าวมียสิทธิได้รับคัดเลือกเพื่อเป็นกรรมการไตรภาคีในระบบแรงงานไทย ซึ่งการมีตัวแทนแรงงานต่างด้าวในคณะ กรรมการไตรภาคีทางด้านแรงงาน นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการไตรภาคีทางด้านแรงงานของประเทศไทยทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของแรงงานต่างด้าว ดังนั้น จึงควรมีที่ปรึกษาซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าวในคณะกรรมการไตรภาคีของประเทศไทย

1.2 การกำหนดคณะกรรมการไตรภาคีในระบบแรงงานต่างด้าวควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการไตรภาคีดังนี้

1.2.1 การจัดตั้งคณะกรรมการประสานงานแรงงานต่างด้าว โดยคณะกรรมการประสานงานแรงงานต่างด้าว ควรเป็นคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่กระทรวงแรงงานเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวเพื่อให้คณะกรรมการประสานงานแรงงานต่างด้าวเข้าถึงความต้องการที่แท้จริงของแรงงานต่างด้าว

คณะกรรมการประสานงานแรงงานต่างด้าวจึงควรประกอบไปด้วยตัวแทนสามฝ่าย คือ (1) ฝ่ายรัฐบาล (2) ฝ่ายแรงงานไทยและนายจ้าง (3) ฝ่ายแรงงานต่างด้าว ซึ่งต้องประกอบด้วยตัวแทนแรงงานต่างด้าวจากชาติต่างๆ ตามสัดส่วนโดยประมาณการของแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในประเทศไทยทั้งหมด

1.2.2 การมีตัวแทนแรงงานต่างด้าวในคณะกรรมการไตรภาคีแรงงาน การมีตัวแทนแรงงานต่างด้าวในคณะกรรมการไตรภาคีแรงงาน นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการไตรภาคีของประเทศไทยทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของแรงงานต่างด้าว ดังนั้น จึงควรมีที่ตัวแทนแรงงานต่างด้าวดังนี้คือ (1) มีที่ปรึกษาซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าวในคณะกรรมการไตรภาคีของประเทศไทย (2) มีคณะกรรมการไตรภาคีเป็นแรงงานต่างด้าวร่วมด้วย

2. ปัญหากฎหมายแรงงานสัมพันธ์

ผู้วิจัยเสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ดังนี้

2.1 การให้แรงงานต่างด้าวมีสหิทธิจัดตั้งสหภาพแรงงาน

2.2 การให้แรงงานต่างด้าวมีสหิทธิเป็นกรรมการสหภาพแรงงาน

3. ปัญหากฎหมายการห้ามคนต่างด้าวประกอบอาชีพ

ผู้วิจัยเห็นว่าเพื่อลดการกีดกันการเปิดเสรีแรงงาน ดังนั้นควรทำเป็นบทยกเว้นหรือกำหนดเงื่อนไขไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 เพื่อให้แรงงานบางประเภทสามารถขอรับใบอนุญาตเข้าเมืองให้แก่คนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยจะต้องสอดคล้องกับประเภทมาตรฐานอาชีพสากลขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Standard Classification of Occupations : ISCO 1988) อีกทั้งกฎหมายดังกล่าวไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 27 ที่ห้ามไม่ให้เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ ฯลฯ

4. ปัญหามาตรฐานวิชาชีพเฉพาะในแต่ละประเภท

แนวทางแก้ไขปัญหามาตรฐานวิชาชีพเฉพาะนั้น การที่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเปิดเสรีด้านแรงงาน แต่กำหนดให้การทำงานของแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียนหากจะทำงานในประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกันยังต้องมี

การผ่านมาตรฐานวิชาชีพในประเทศที่ไปทำงานอยู่นั้น หลักการดังกล่าวจะทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพไม่อาจทำได้จริงโดยเสรี ดังนั้น เพื่อให้การเปิดเสรีทางด้านแรงงานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเกิดขึ้นอย่างแท้จริง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจึงต้องมีการกำหนดสถาบันรับรองวิชาชีพอาเซียนขึ้น ซึ่งพัฒนาจากข้อตกลงยอมรับร่วมกันของสมาคมวิชาชีพอาเซียนเพื่อสร้างสถาบันที่จะกำหนดมาตรฐานวิชาชีพกลางสำหรับทุกประเทศในกลุ่มอาเซียน และออกใบรับรองมาตรฐานวิชาชีพแก่แรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียนโดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1 ต้องมีการพัฒนาสถาบันวิชาชีพอาเซียนโดยสถาบันวิชาชีพอาเซียนจะต้องมีลักษณะ ดังนี้

1) สถาบันวิชาชีพอาเซียนจะต้องประกอบด้วยสมาชิกเป็นสมาคมวิชาชีพที่จะรับรองจากทุกประเทศในกลุ่มอาเซียน

2) สถาบันวิชาชีพอาเซียนจะต้องประกาศมาตรฐานวิชาชีพที่รับรองอย่างชัดเจน

3) สถาบันวิชาชีพอาเซียนจะต้องดำเนินการทดสอบความรู้และออกใบรับรองความรู้ให้แก่นักวิชาชีพ ซึ่งวิธีการทดสอบอาจใช้การทดสอบผ่านอินเทอร์เน็ตได้ เช่นเดียวกับการสอบ TOEFL (The Test of English as a Foreign Language)

4.2 การจัดทำมาตรฐานวิชาชีพและการศึกษาของอาเซียน

การจัดทำมาตรฐานวิชาชีพและการศึกษาของอาเซียนให้อันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนในอาเซียนมีระดับมาตรฐานการศึกษาที่เท่าเทียมกันและสามารถไปทำงานหรือดำรงตำแหน่งในสาขาวิชาชีพได้ทุกประเทศ

5. ปัญหามาตรการในการบริหารจัดการเกี่ยวกับแรงงานที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

ประเทศไทยพบปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างด้าวในแต่ละปีจำนวนมาก ซึ่งเมื่อศึกษาประเทศเพื่อนบ้านก็พบว่ามีปัญหาในลักษณะเดียวกัน เช่น ในประเทศเวียดนามมีความพยายามส่งออกแรงงานไปยังต่างประเทศเพื่อนำรายได้เข้าสู่ประเทศแต่เกิดปัญหาในการส่งออกแรงงานได้เฉพาะแรงงานที่มีหนังสือแรงงานเท่านั้น จึงมีความพยายามที่จะหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเสมอ [5]

หากมีการแก้ไขปัญหาระงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองนั้น ในกรณีที่เกิดประชาคมอาเซียนเต็มรูปแบบ มีการเปิดเสรีทางด้านแรงงานเต็มรูปแบบกับแรงงานทุกประเภทรวมทั้งเปิดให้การเข้าเมืองระหว่างประชากรอาเซียนสามารถกระทำได้โดยอิสระนั้น จะทำให้ปัญหาแรงงานหลบหนีเข้าเมืองเพื่อมาทำงานในประเทศไทยหมดไป เนื่องจากแรงงานประเทศอาเซียนจะโยกย้ายไปทำงานในแต่ละประเทศได้โดยอิสระ จึงไม่มีการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเพื่อทำงานอีกต่อไป

กรณีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่สามารถเปิดเสรีทางด้านแรงงานได้ทุกอาชีพ หากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไม่สามารถเปิดเสรีทางด้านแรงงานได้ทุกอาชีพ การแก้ไขปัญหาระงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองนั้น จะต้องดำเนินการควบคู่ระหว่างนโยบายของรัฐบาลควบคู่ไปกับการเปิดเสรีทางด้านแรงงาน

ทั้งนี้ ประเทศไทยได้ปรับเปลี่ยนวิธีนำเข้าแรงงานต่างด้าวจากวิธีการออกใบอนุญาตทำงานแบบการพิสูจน์สัญชาติมาเป็นแบบรัฐต่อรัฐหรือจีทูจี (government to government) ซึ่งแม้ว่าวิธีดังกล่าวจะสะดวกและมีมาตรฐานตามที่รัฐบาลไทยและรัฐบาลประเทศเพื่อนบ้านกำหนด แต่อาจจะส่งผลให้อาจมีแรงงานต่างด้าวที่ใบอนุญาตทำงานหรือใบอนุญาตการทำงานหมดอายุตกค้างในประเทศไทยและลักลอบทำงานจำนวนมาก รวมทั้งอาจมีแรงงานที่ไม่เข้าสู่ระบบจีทูจีหลบหนีเข้าเมืองมากยิ่งขึ้น ซึ่งแนวทางแก้ไขในอนาคตประเทศไทยอาจต้องเปิดให้มีการพิสูจน์สัญชาติเพื่อออกใบอนุญาตทำงานหรือใบอนุญาตการทำงานอีกครั้ง

6. ปัญหาการแปลงสัญชาติจากคนประเทศนอกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อเข้ามาใช้สิทธิในฐานะคนในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

กรณีปัญหาการแปลงสัญชาติจากคนประเทศนอกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อเข้ามาใช้สิทธิในฐานะคนในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ประชาคมอาเซียนจะต้องออกกฎระเบียบว่า บุคคลที่แปลงสัญชาติในประเทศไทยในระยะเวลาใดจึงจะมีสิทธิในฐานะของคนในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งระยะเวลาอาจพิจารณาได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลกระทบการให้สิทธิบุคคลแปลงสัญชาติ

ระยะเวลาการให้สิทธิ	ผลกระทบการให้สิทธิ
สิทธิเฉพาะบุคคลที่มีสัญชาติโดยการเกิด	หลักเกณฑ์การให้สิทธิเฉพาะบุคคลที่มีสัญชาติโดยการเกิดในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลต่างด้าวที่แปลงสัญชาติมากเกินไปจนสมควร จึงไม่ควรใช้หลักเกณฑ์นี้
การให้สิทธิบุคคลที่แปลงสัญชาติทันที	หลักเกณฑ์การให้สิทธิบุคคลที่แปลงสัญชาติเป็นคนในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนทันทีอาจส่งผลให้มีแรงงานนอกประเทศอาเซียนแปลงสัญชาติเป็นคนในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจำนวนมาก ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาคมอาเซียนอย่างแท้จริง เพราะบุคคลดังกล่าวแปลงสัญชาติมาเพื่อต้องการสิทธิประโยชน์เท่านั้น หากได้มีความต้องการพัฒนาประชาคมอาเซียนอย่างแท้จริง และเมื่อได้กำไรจากการทำกิจการในอาเซียนก็มักจะโอนกำไรออกไปให้ประเทศต้นกำเนิดของตน
การให้สิทธิบุคคลที่แปลงสัญชาติครบระยะเวลา 5 ปี	หลักเกณฑ์การให้สิทธิบุคคลที่แปลงสัญชาติครบระยะเวลา 5 ปี นั้น บุคคลที่แปลงสัญชาติมาครบห้าปีจะมี ความมั่นคงในสัญชาติที่ตนแปลงมา โดยอาจถือว่าเป็นประชากรประชาคมอาเซียนได้อย่างแท้จริง ดังนั้น การให้สิทธิแก่บุคคลดังกล่าวจะเป็นการสมควร

7. ปัญหาการผสมกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรม และ ปัญหาสังคม

การเปิดเสรีทางด้านแรงงานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้แรงงานจำนวนมากหลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทยซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาการผสมกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรม และ ปัญหาสังคมได้ ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ มีดังนี้

7.1 การแก้ไขปัญหาการผสมกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรม เช่น ลดความเป็นชาตินิยม ส่งเสริมให้ประชาชนยอมรับวัฒนธรรมอื่นที่หลากหลาย เป็นต้น

7.2 การแก้ไขปัญหาสังคม

การแก้ไขปัญหาสังคมที่จะติดตามแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ประเทศไทยนั้น สามารถกระทำได้โดยการเพิ่มการตรวจสอบในช่วงการตรวจคนเข้าเมือง การตรวจตราการนำเงินเข้าออกราชอาณาจักร การตรวจสอบการฟอกเงิน รวมทั้งในการทำงานของแรงงานต่างด้าว นายจ้างจะต้องให้ความร่วมมือแก่ภาครัฐในการตรวจสอบสารเสพติด และการตรวจสอบการกระทำผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว เช่น การเล่นการพนัน การปล่อยเงินกู้ในระบบ และการรวมกลุ่มกันกระทำผิดกฎหมายอื่น

ทั้งนี้การแก้ปัญหาดังกล่าว สอดคล้องกับอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination- ICERD) ซึ่งรัฐจะต้องพยายามมีมาตรการในการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมต่อไป [7]

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

6.1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ผู้วิจัยขอเสนอให้หน่วยงานของรัฐผู้มีหน้าที่รับผิดชอบสามารถนำข้อเสนอของงานวิจัยชิ้นนี้ไปแก้ไขปรับปรุงกฎหมายแรงงานที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย

6.2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาโดยร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่หลากหลาย

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] การจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ, กรมการจัดหางาน, (มปป.)
- [2] คนไทยไปอย่างไรในอาเซียน. (21 กรกฎาคม 2561). สืบค้นจาก http://www.pim.ac.th/mba/re/application_form/AEC2.pdf.
- [3] ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. (20 สิงหาคม 2561). สืบค้นจาก <http://www.thai-aec.com>.

- [4] มาตรฐานวิชาชีพที่ได้มีการรับรองจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. (21 สิงหาคม 2561). สืบค้นจาก http://www.cmemployment.org/newtopic/pohots.asp?po_noticeidpk=90.
- [5] วชิร ศรีคำ, “แรงงานย้ายถิ่นเวียดนามในเขตเทศบาลเมืองอุบลราชธานี,” วารสารลุ่มน้ำโขง, ปีที่ 10 ฉบับที่ 1, หน้า 139-162, 2557.
- [6] สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. AEC เปิดเสรี ไทยได้เปรียบเสียเปรียบอย่างไร. (10 กันยายน 2561). สืบค้นจาก http://www.oae.go.th/zone10/index.php?option=com_content&view=article&id=1133:aec-5-&catid=32:news&Itemid=89
- [7] อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติในทุกรูปแบบ (International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination-ICERD), กระทรวงการต่างประเทศ. (ม.ป.ป.).

แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง

Guidelines for Implementing the Quality Cycle into Management Standards of Child Development Centers in Angthong Province

ชมกิตา พ่วงดี และ วีรภัทร ภัทรกุล

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : karorob2012@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และ 2) ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง วิธีดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 สร้างแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และขั้นที่ 2 ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 42 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 4 คน คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา/นักวิชาการศึกษา และ ครู รวมทั้งสิ้น 168 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย 3 ด้าน 15 องค์ประกอบ มีจำนวนแนวทางปฏิบัติทั้งสิ้น 95 แนวทาง ดังนี้ 1.1 ด้านการบริหารงาน มี 5 องค์ประกอบ 35 แนวทางปฏิบัติ เช่น สำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ มี 5 องค์ประกอบ 31 แนวทางปฏิบัติ เช่น มีการกำหนดรายการค่าใช้จ่ายต่างๆ และจัดทำแผนการจัดหางบประมาณ และ 1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล มี 5 องค์ประกอบ 29 แนวทางปฏิบัติ เช่น มีการปฐมนิเทศบุคลากร รวมทั้งการอบรมและศึกษาทำงาน เป็นต้น 2) แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 3 ด้าน 15 องค์ประกอบ และ 95 แนวทางปฏิบัติ มีค่าความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.92$) และมีค่าความเป็นไปได้ในการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.61$) ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 4.00

คำสำคัญ: วงจรคุณภาพ, มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The purposes of this research were to: 1) construct the guidelines for implementing the quality cycle into management standards of child development centers; and 2) study the suitability and

possibility of the guidelines for implementing the quality cycle into management standards of child development centers in Angthong province. This research had 2 steps: step 1 construct the guidelines for implementing the quality cycle into management standards of child development centers by using the samples which were 5 purposively selected experts for answering the three-rating scale questionnaire, and the data were then analyzed by IOC, and step 2, study the suitability and possibility of the guidelines for implementing the quality cycle into management standards of child development centers by using the population 168 officers from 42 provincial administrative organizations (4 persons from each organization), including chief executives of the provincial administrative organizations, chief administrator of the provincial administrative organizations, educational directors/academic service officer, and teachers for answering the five-rating scale questionnaire with the reliability of .99, and the data were then analyzed by mean and standard deviation. The results indicated that: 1) guidelines for implementing the quality cycle into the management standards of child development centers had 3 strategies with 15 components and 95 instructions as follows: 1.1 administration which had 5 components with 25 instructions, such as explore the needs of the community in setting up a child development center; 1.2 budget management which had 5 components with 31 instructions, such as defining the expenses and making a budget plan; 1.3 human resources management which had 5 components with 29 instructions, such as orientation and training; and 2) guidelines for implementing the quality cycle into the management standards of child development centers which had 3 strategies with 15 components and 95 instructions were found to have overall suitability at a high level ($\mu = 4.92$) and overall possibility also at a high level ($\mu = 4.61$) with were higher than the threshold set at 4.00.

Keyword: Quality cycle ,The management standards of child development centers

วันที่รับบทความ : 08 มกราคม พ.ศ. 2561

วันที่แก้ไขบทความ : 06 เมษายน พ.ศ. 2561

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 18 เมษายน พ.ศ. 2561

1. ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเองนั้น ถือว่าเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ซึ่งการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น ด้านการบริหารงบประมาณ เป็นมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินการงบประมาณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จากงบประมาณเงินรายได้ของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น และด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การสรรหา/เลือกสรร และการปรับสถานภาพ การคัดเลือกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การกำหนดค่าตอบแทนสิทธิ สวัสดิการ เป็นต้น [1]

แต่อย่างไรก็ตามยังพบปัญหาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปัญหามูลค่าการขาดประสิทธิภาพ ระดับการศึกษาค่อนข้างต่ำ งบประมาณไม่เพียงพอ การเบิกจ่ายงบประมาณไม่คล่องตัว อาคารสถานที่ไม่ได้มาตรฐาน อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ไม่มีการกำหนดนโยบายและแผนที่จะพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนน้อย ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดประสิทธิภาพและการประเมินผลพัฒนาการ

บุคลากรได้รับการพัฒนาโดยการให้ทุนการศึกษาต่อแต่ยังไม่ครบทุกคน ไม่มีบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เข้าไปนิเทศการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน [2] นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการบริหารงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละประเภทไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรรที่กรมส่งเสริมการปกครอง ปัญหารองลงมาคือการจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องไม่เป็นไปตามขั้นตอน และหลักเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด [3]

สำหรับสภาพปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง จากการที่ผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สรุปได้ว่า ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ยังไม่มีความพร้อมทางด้านบุคลากรงบประมาณในการจัดการศึกษาไม่เพียงพอ การเบิกจ่ายงบประมาณไม่คล่องตัว อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น และต้องมีการประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีคณะกรรมการบริหารศูนย์เพื่อช่วยในการดำเนินการบริหารจัดการศูนย์ ผู้บริหารท้องถิ่นควรให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการกำหนดนโยบายในการบริหารอย่างชัดเจน [4] บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีไม่เพียงพอต่อการดูแลเด็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้ดำเนินงานตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ เช่น ขาดการวางแผน การประชุมปรึกษาหารือ การแก้ไขปัญหาร่วมกันในการดำเนินงาน [5]

ตามคู่มือการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติ ด้านมาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้กำหนดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแผนพัฒนาตามกรอบนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดหรือนโยบายของรัฐที่ร่วมกันชี้แนะ และป้องกันปัญหาของสังคมตามกาลเวลา เช่น มติคณะรัฐมนตรี เรื่องการยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชนโดยมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบตามวงจรคุณภาพ (PDCA) [6] เนื่องจากวงจรเดมมิ่งหรือวงจร PDCA เป็นการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องเป็นหลักที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพ

เพื่อให้เกิดสิ่งที่ดีขึ้นในผลงานขององค์กร ผู้วิจัยจึงยึดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ

จากความเป็นมาและเหตุผลดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างชัดเจน ผู้วิจัยในฐานะผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีความสนใจในการสร้างแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้เป็นคู่มือในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดอ่างทอง ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อสร้างแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง

2.2 เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาทางการศึกษา และมีประสบการณ์ในหน่วยงานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ประชากร ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 42 แห่ง โดยมี ผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 4 คน คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา/นักวิชาการศึกษา และครูรวมทั้งสิ้น จำนวน 168 คน

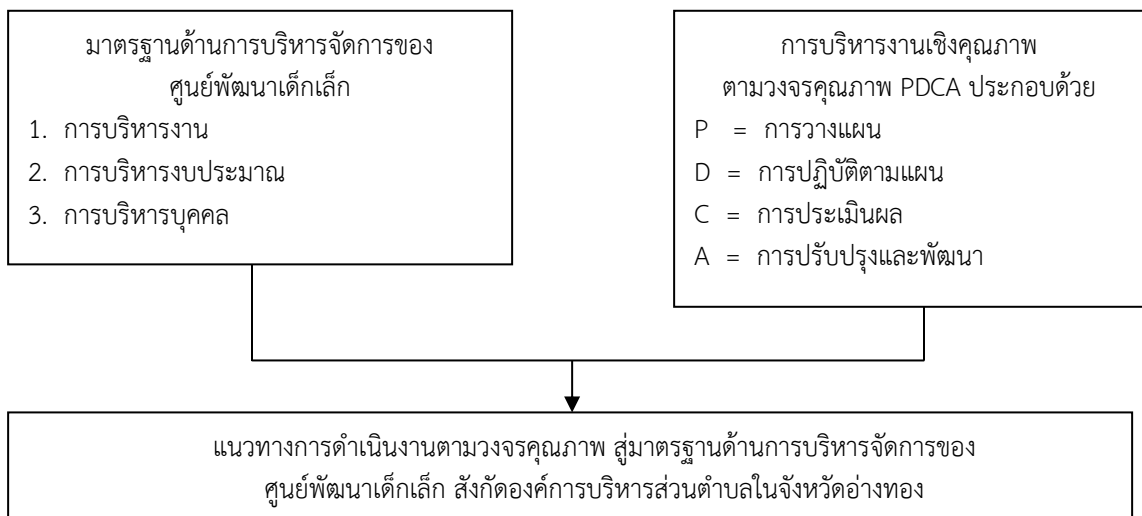
3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

3.2.1 แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2.2 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [1] และแนวคิดการบริหารงานเชิงคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA ของแอตวาร์ดเดมมิง [7] แล้วนำมาสังเคราะห์และบูรณาการ สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแสดงดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 ขั้นตอนที่ 1 สร้างแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.1.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ คือ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก สาขาการ

บริหารการศึกษา หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และมีประสบการณ์ในหน่วยงานทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) [8]

5.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความตรงของเนื้อหา ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็น

ของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชา ของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย 3 ด้าน จำนวน 95 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 3 ระดับ โดยพิจารณา และแสดงความคิดเห็นว่า “ตรง” “ไม่แน่ใจ” หรือ “ไม่ตรง” และข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตเพิ่มเติม

5.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม และหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิให้พิจารณา แสดงความคิดเห็นความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้าง ด้วยตนเองและรอรückกลับ 5 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.1.4 วิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจำนวน 5 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนตามเนื้อหา และ นำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยนำรายการที่ได้ค่าความสอดคล้อง 0.8 - 1.0 มาใช้พร้อมทั้งปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ สู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 ด้าน จำนวน 95 รายการปฏิบัติ จำแนกเป็นด้านการบริหารงาน จำนวน 35 รายการปฏิบัติ ด้านการบริหรงบประมาณ จำนวน 31 รายการปฏิบัติ และด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 29 รายการปฏิบัติ

5.2 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นายกองคการบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา/นักวิชาการศึกษา และครู ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบ วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.99

ประชากร ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 42 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลแต่ละ 4 คน คือ นายกองคการบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ผู้อำนวยการกองการศึกษา/นักวิชาการศึกษา และ ครู รวมทั้งสิ้น จำนวน 168 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย 3 ด้าน จำนวน 95 ข้อ ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม และหนังสือเชิญในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้ประชากรด้วยตนเองจนครบ 168 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนความคิดเห็น จำแนกเป็นรายองค์ประกอบ และโดยภาพรวม โดยค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.00 ขึ้นไป จึงถือว่าเป็นแนวทางที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

6. สรุปผลการวิจัย

แนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ผู้วิจัยสร้าง มีความตรงเชิงเนื้อหา มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้ง 3 ด้าน 15 องค์ประกอบ 95 แนวทางปฏิบัติ ได้แก่

6.1 ด้านการบริหารงาน มี 5 องค์ประกอบ 35 แนวทางปฏิบัติ เช่น การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในชั้นการวางแผนการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และโครงสร้างส่วนราชการรวมทั้งบุคลากรที่รับผิดชอบและมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำ

โครงการและแผนจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น มีการจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำแผนดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขั้นการประเมินผล องค์การบริหารส่วนตำบลประเมินความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคและรายงานผลการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ และในขั้นการปรับปรุงและพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการปรับปรุงและพัฒนาในการดำเนินการครั้งต่อไป

6.2 ด้านการบริหารงบประมาณ มี 5 องค์ประกอบ 31 แนวทางปฏิบัติ เช่น การบริหารงบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในขั้นการวางแผน องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการกำหนดรายการค่าใช้จ่ายต่างๆ และจัดทำแผนการจัดหางบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย แผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระยะ 3 ปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ แผนการจัดหาพัสดุ และพัสดुरายปี ขั้นการปฏิบัติตามแผน องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ มีการจัดทำสมุดคุมงบประมาณรายจ่ายในหมวดรายจ่ายต่าง ๆ เพื่อการรายงานและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ขั้นการประเมินผล การบริหารงบประมาณเงินรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานตามขั้นตอนมีการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบฯ ที่กำหนด และในขั้นการปรับปรุงและพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนำงบประมาณที่ได้รับไปใช้จ่ายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณรายการต่าง ๆ เป็นไปตามขั้นตอนรวมถึงมีการปรับปรุงพัฒนาแก้ไขในด้านของการบริหารงบประมาณ

6.3 ด้านการบริหารงานบุคคล มี 5 องค์ประกอบ 29 แนวทางปฏิบัติ เช่น การพัฒนาบุคลากร ในขั้นการวางแผน องค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีการวางแผน กำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การปฏิบัติตามแผน องค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฐมนิเทศบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งการอบรมและศึกษาดูงาน ให้การส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยการให้ทุนการศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะอย่างต่อเนื่อง ขั้นการประเมินผล องค์การบริหารส่วนตำบลมีการนิเทศติดตามการดำเนินงาน

และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างสม่ำเสมอ และในขั้นการปรับปรุงและพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลต้องวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการพัฒนาบุคลากรและมีการดำเนินการพัฒนาปรับปรุงในครั้งต่อไป

7. อภิปรายผล

7.1 จากการศึกษาความเหมาะสมของแนวทางผลการศึกษาพบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา/นักวิชาการศึกษา และครู จำนวน 168 คน เห็นว่าแนวทางที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการบริหารงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องประกอบด้วยขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ ขั้นตอนการวางแผนคือองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อม ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และโครงสร้างส่วนราชการรวมทั้งบุคลากรที่รับผิดชอบ และมีการจัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำโครงการและแผนจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น มีการจัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดทำแผนดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และจัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขั้นตอนการประเมินผล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลประเมินความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคและรายงานผลการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ และขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการปรับปรุง และพัฒนาในการดำเนินการครั้งต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานเชิงคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA ของเดมมิ่ง และสอดคล้องกับ โฉมฉาย กาศโอสถ [9] ได้กล่าวไว้ว่าการวางแผนเป็นกระบวนการในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การหรือคณะทำงานที่สำคัญเริ่มจากภารกิจ

จุดหมายและแผน ซึ่งเป็นหรือค่าชดใช้ต่าง ๆ การตัดสินใจถึงสิ่งที่จะทำในอนาคตด้วยวิธีทางที่ดีที่สุด และยังเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าของผู้บริหารว่าจะทำอะไร เมื่อไหร่และใครเป็นผู้ทำโดยกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการ และวิธีการปฏิบัติงานเพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแนวทางในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ สามารถดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรยึดแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ ใช้กระบวนการบริหารงานเชิงคุณภาพและให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารงาน การบริหารงานอย่างเป็นระบบต้องใช้กระบวนการบริหารงานเชิงคุณภาพ PDCA เพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างเต็มที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

จากการศึกษาความเป็นไปได้ของแนวทางผลการศึกษพบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา/ นักวิชาการศึกษา และครู จำนวน 168 คน เห็นว่าแนวทางที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเป็นไปได้ที่จะนำมาใช้กับบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารงาน การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องประกอบด้วยขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้ ขั้นตอนการวางแผน คือ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเวทีประชุมเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับเพื่อให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น เมื่อสภาท้องถิ่นอนุมัติองค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยจัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขั้นตอนการประเมินผล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลประเมินความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และรายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ และขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลวิเคราะห์ผลการดำเนินการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเตรียมข้อมูลสำหรับการ

ปรับปรุงและพัฒนาในการดำเนินการครั้งต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ภัคจิรา อาลัยญาติ [10] ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติในระดับมาก ปัญหาการบริหารงานวิชาการภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ข้อเสนอแนะ การแก้ไขปัญหการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านหลักสูตร ควรติดตามปัญหาอย่างต่อเนื่องเพื่อนำผลมาปรับปรุง กำหนดผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลควบคุมและดำเนินการ ตามแผนที่กำหนดทุกขั้นตอน และจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในการประเมินผลการจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านการนิเทศการศึกษาควรนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงพัฒนา มีการนิเทศ การจัดประสบการณ์ และกำหนดให้ผู้บริหารดำเนินการนิเทศเป็นระยะ ด้านการวัดและประเมินผล ควรดำเนินงานตามขั้นตอนที่หลักสูตรกำหนด มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนต่อไป

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรยึดแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ ดังนี้ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ เพื่อจะได้มีข้อมูลที่เพียงพอต่อการวิเคราะห์ในการวางแผน การวางแผนเพื่อเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ การดำเนินการตามแผนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ การตรวจสอบประเมินผล เพื่อให้ทราบถึงจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุงสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเชื่อว่าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยึดแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพดังกล่าวข้างต้นไปใช้จะเป็นส่วนช่วยให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบความสำเร็จ นำไปสู่การมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแน่นอน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

8.1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรศึกษาและทำความเข้าใจในการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan) โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการดำเนินงาน วิธีการ และขั้นตอนที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ ขั้นที่ 2 การปฏิบัติตามแผน (Do) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ ขั้นที่ 3 การประเมินผล (Check) และขั้นที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนา (Act) เพื่อให้ทราบถึงจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุงสำหรับนำมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการที่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และนำแนวทางที่ได้จากการศึกษาไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8.1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอ่างทอง ควรนำผลการศึกษาที่ได้ไปปฏิบัติจริง โดยปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดมีการดำเนินงานที่ได้มาตรฐานด้านการบริหารจัดการตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดไว้

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในด้านอื่นๆ เช่น ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

8.2.2 ควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาล หรือในจังหวัดอื่น

8.2.3 ควรศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพสู่มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ

9. เอกสารอ้างอิง

[1] มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สำนักประสานและ

พัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553.

- [2] จรรยา ชินสี, “แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่,” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.
- [3] ไสรดา จิตรฉาย, “การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2555.
- [4] เสวย หลายศรี, “สัมภาษณ์ 10 มิถุนายน,” นายกองค์การบริหารส่วนตำบล. องค์การบริหารส่วนตำบลคำหยาด, 2556.
- [5] อัมพร คงแป้น, “สัมภาษณ์ 10 มิถุนายน,” ครู. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลองค์กรักษ์, 2556.
- [6] มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ:คู่มือการดำเนินงานตามมาตรฐาน, สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและพิทักษ์เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ, 2555.
- [7] จันทรเพ็ญ แดงใหญ่, “การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2555.
- [8] บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 8 สุวีริยาสาส์น, 2553.
- [9] โฉมฉาย กาศโอสถ, “รูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,” วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2554.
- [10] ภัคจิรา อาลัยญาติ, “การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2556.

การนำเสนอแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของ
โรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

A Proposed Guideline for Administration of Information and
Communication Technology for World-Class Standard
Schools Under Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational
Service Area Office 3 in Phranakhon Si Ayutthaya Province

ภิญญาพัชญ์ แหวนนาค และ พรเทพ รุ่งแผน

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : pinyapat1617@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอน คือ 1) สร้างแนวทางทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และ 2) ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ คือ โรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 5 โรง โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1.1 ด้านการวางแผน มีแนวปฏิบัติ 7 รายการ 1.2 ด้านการดำเนินการ มีแนวปฏิบัติ 20 รายการ 1.3 ด้านการตรวจสอบ มีแนวปฏิบัติ 8 รายการ และ 1.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา มีแนวปฏิบัติ 5 รายการ 2) แนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, โรงเรียนมาตรฐานสากล

Abstract

The aims of this research were to propose the guidelines for administration of information and communication technology for world-class standard schools under primary education service area office 3 in Phranakhon Si Ayutthaya province. This research was divided into 2 steps: 1) constructing the guidelines for administration of information and communication technology for world-class standard schools by using 5 experts as samples and the questionnaire as research instrument; and 2) study the suitability and

possibility of the guidelines for administration of information and communication technology in world-class standard schools. The samples were selected from 5 schools under Phranakhon Si Ayutthaya primary education service area office 3, of which consisting of 100 school administrators and teachers responsible for information and communication technology. The research instrument was five-rating scale questionnaire. The statistical tools used for data analysis were mean and standard deviation. The results indicated that 1) the guidelines for administration of information and communication technology for world-class standard schools consisted of 4 elements, including 1.1 plan, which containing 7 instructions, 1.2 do, containing 20 instructions, 1.3 check, containing 8 instructions, and 1.4 act and development containing 5 instructions; and 2) the overall guidelines for administration of information and communication technology were found to have high levels of suitability and possibility.

Keyword: Information and communication technology, world-class standard schools

วันที่รับบทความ : 07 มีนาคม พ.ศ. 2561

วันที่แก้ไขบทความ : 20 เมษายน พ.ศ. 2561

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 03 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

1. ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

โรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นโรงเรียนที่มีการพัฒนาหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับเดียวกับมาตรฐานสากลหรือมาตรฐานของประเทศชั้นนำที่มีคุณภาพการศึกษาสูง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพเยาวชนสำหรับยุคศตวรรษที่ 21 ตามปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาขององค์การยูเนสโก (UNESCO) ทั้ง 4 ด้าน คือ การเรียน เพื่อให้ความรู้ในสิ่งต่างๆ (Learning to know) การเรียนเพื่อการปฏิบัติหรือลงมือทำ (Learning to do) การเรียนรู้เพื่อการดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับคนอื่น (Learning to live together) และ การเรียนรู้เพื่อให้รู้จักตัวเองอย่างถ่องแท้ (Learning to be) โดยการทำงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลจะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีการพัฒนาหลายมิติไปพร้อมกัน โดยจะต้องดำเนินการทั้งระบบ คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการ มิใช่เป็นการจัดการศึกษาเพียงบางส่วนของโรงเรียน หรือเพียงจัดเป็นแผนการเรียนมาตรฐานสากล การจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากลจะต้องมีจุดมุ่งหมายและทิศทางที่ชัดเจน [1]

จากภารกิจดังกล่าวการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีความสำคัญที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการศึกษา เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและรวดเร็วที่สุดในยุคนี้ คือ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งเข้ามาเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกเกือบทุกอย่าง และที่สำคัญ คือ การสื่อสาร (Communication) ทำให้มีการบริหารจัดการและการตัดสินใจที่ดี คือ การตัดสินใจอยู่บนฐานข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันและเพียงพอซึ่งจะถือว่าการตัดสินใจที่ถูกต้องหรือเป็นการตัดสินใจที่ผิดพลาดน้อยที่สุด จึงจำเป็นที่จะต้องแสวงหาข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อการตัดสินใจในการพัฒนาระบบการต่าง ๆ ของระบบสื่อสาร (Communication system) เพื่อให้ได้มาซึ่งอินฟอร์เมชัน (Information) มากมาย และมีประสิทธิภาพสูง [2]

การที่จะได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ จะต้องมาจากการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพเช่นกัน ซึ่งกิตติพงศ์ โรจน์จึงประเสริฐ [3] กล่าวว่า การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะถูกขับเคลื่อนผ่านกลไกในการทำงานที่เรียกกันว่า วงจร PDCA โดยวงจร PDCA สำหรับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะประกอบด้วย 1) การวางแผน (plan) 2) การลงมือทำ (do) จะเป็นการดำเนินงานของแต่ละกระบวนการตามที่ได้กำหนดขึ้นมา 3) การตรวจสอบ (check) และ 4) การปรับปรุง (act) ซึ่งกระบวนการทำงานเชิงระบบ (PDCA)

ถือเป็นวงจรบริหารงานคุณภาพ ซึ่งในการบริหารได้นำวงจรการทำงานเชิงระบบ (PDCA) นี้มาประยุกต์ใช้เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ทุกครั้งที่วงจรหมุนครบรอบก็จะเป็นแรงส่งให้หมุนในรอบต่อไป วิธีการใหม่ๆที่ทำให้เกิดการปรับปรุงก็จะถูกจัดทำเป็นมาตรฐานการทำงานซึ่งจะทำให้การทำงานมีการพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุด [4]

จากความสำคัญของการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ของโรงเรียนมาตรฐานสากล ดังกล่าวนั้นแล้ว ถ้ามีการนำวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ในการบริหารจะทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาจนได้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสำหรับการนำไปใช้ในการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งยังไม่มีแนวทางที่มีความเหมาะสม ผู้วิจัยถึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อสร้างแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 เพื่อศึกษาความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาทางการศึกษา และมีประสบการณ์ในหน่วยงานทางการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 5 โรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 5 คน จำนวน 25 คน ผู้รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 15 คน จำนวน 75 คน รวม 100 คน

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

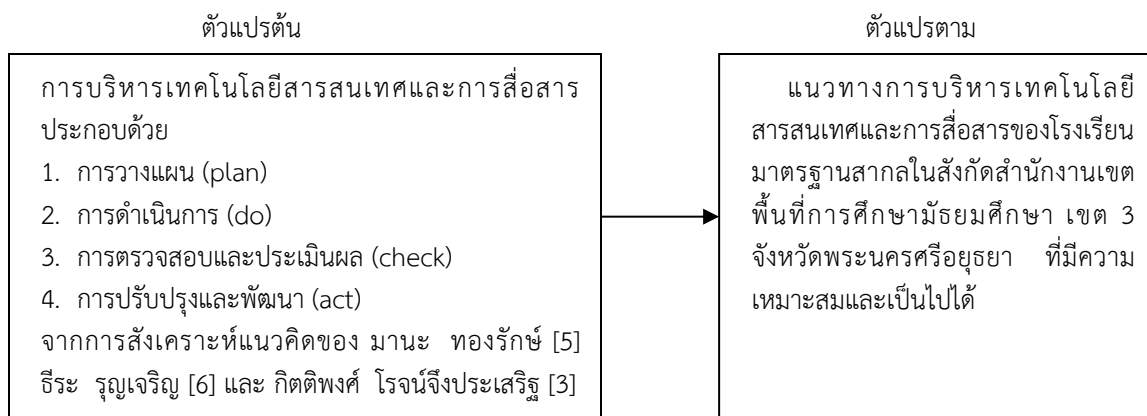
3.2.1 แนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.2.2 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประกอบด้วย 1) การวางแผน (plan) 2) การดำเนินการ (do) 3) การตรวจสอบและประเมินผล (check) และ 4) การปรับปรุงและพัฒนา (act) จากแนวคิดของ มานะ ทองรักษุ์ [5]

ธีระ รุญเจริญ [6] และ กิตติพงศ์ โรจน์จึงประเสริฐ [3]
แสดงดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือการสร้างแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยการสังเคราะห์แนวทางจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและการประเมินแนวทางโดยศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ขั้นตอนที่ 1 สร้างแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล

5.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขาวิชาทางการศึกษา และมีประสบการณ์ในหน่วยงานทางการศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่อาศัยทฤษฎีความน่าจะเป็น ด้วยการเลือกแบบเจาะจงจากผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกที่มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษา ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็น

ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง และหลักวิชาของแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นแบบสอบถาม

5.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม และหนังสือแจ้งความประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแสดงความเห็นความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้าง ด้วยตนเอง และรอรับกลับ 5 ฉบับ คิดเป็นร้อยละร้อย

5.1.4 วิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจำนวน 5 ฉบับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนตามเนื้อหา และนำผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ค่า IOC มีค่าเท่ากับ 1 ทุกข้อคำถาม พร้อมทั้งปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้แนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 4 องค์ประกอบ 40 รายการปฏิบัติ

5.2 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล

5.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 5 โรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 5 คน จำนวน 25 คน ผู้รับผิดชอบด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 15 คน จำนวน 75 คน รวม 100 คน

5.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 40 รายการปฏิบัติ ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

5.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม และหนังสือแจ้งความประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จนครบ 100 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100.00

5.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ว่าระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติไปได้ต้องมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50 หรืออยู่ในระดับมากขึ้นไป

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 แนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้างเท่ากับ 1 ทุกแนวปฏิบัติ 40 รายการ ดังนี้

6.1.1 การวางแผน มีแนวปฏิบัติ 7 รายการ ดังนี้

1) สถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการเกี่ยวกับการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสู่

ความสำเร็จ 2) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 3) จัดประชุมคณะกรรมการคัดเลือกที่แต่งตั้งมา 4) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 5) วางแผนจัดการทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยี 6) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการจัดทำระบบข้อมูลของแต่ละกลุ่มงานตามแผนปฏิบัติการ และ 7) จัดทำปฏิทินการดำเนินงาน

6.1.2 ด้านการดำเนินการ มีแนวปฏิบัติ 20

รายการ ดังนี้ 1) จัดประชุมชี้แจง ให้ความรู้ เกี่ยวกับการดำเนินงาน การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศกับผู้รับผิดชอบของแต่ละกลุ่มงาน 2) มอบหมายครูที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีดูแลรักษาอุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และระบบเครือข่าย 3) จัดหาอุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ ที่ทันสมัยและได้มาตรฐาน 4) สนับสนุนการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่มีลิขสิทธิ์และสามารถประยุกต์ใช้กับโปรแกรมอื่น ๆ ได้ 5) ครูแต่ละกลุ่มงานจัดทำเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของแต่ละกลุ่มงาน 6) กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานบุคคลรับผิดชอบรวบรวม รายงาน ข้อมูลและสารสนเทศของนักเรียนรายบุคคล (DMC) 7) กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานบุคคลรับผิดชอบรวบรวม รายงาน ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับครูและบุคลากรทางการศึกษา (EMIS) 8) กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานบุคคลรับผิดชอบรวบรวม รายงาน ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียนยากจน (CCT) 9) กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานวิชาการผู้รับผิดชอบรวบรวม รายงาน ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผลการเรียนนักเรียนรายบุคคล (SGS) 10) กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานวิชาการผู้รับผิดชอบรวบรวม รายงาน ข้อมูลและสารสนเทศโรงเรียนเรียนรวม (SET) 11) กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานวิชาการผู้รับผิดชอบรวบรวม รายงาน ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับแบบสอบถามการศึกษาเพื่อปวงชน (EFA) 12) กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานวิชาการผู้รับผิดชอบรวบรวม รายงาน ข้อมูลและสารสนเทศด้านผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก 13) กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานวิชาการผู้รับผิดชอบรวบรวม รายงาน การทำ Benchmarking และการศึกษา Best Practices จากโรงเรียน/สถาบันคู่เทียบเคียง 14) กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานทั่วไปรับผิดชอบรวบรวม รายงาน ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับอาคารเรียนและสิ่งก่อสร้าง (B-OBEC) 15)

กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานทั่วไปรับผิดชอบรวบรวม รายงาน ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับความต้องการจากผู้รับบริการ 16) กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานทั่วไปรับผิดชอบรวบรวม รายงาน ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับความพึงพอใจจากผู้รับบริการ 17) กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานทั่วไปรับผิดชอบรวบรวม รายงาน ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการร้องเรียนจากผู้รับบริการ 18) กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานด้านงบประมาณ รายงาน ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับครุภัณฑ์สถานศึกษา (M-OBEC) 19) กำหนดให้กลุ่มงานบริหารงานด้านงบประมาณ รายงานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผลการใช้งบประมาณ และ 20) มอบหมายครูที่มีความเชี่ยวชาญการประชาสัมพันธ์เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านระบบเครือข่าย

6.1.3 ด้านการตรวจสอบและประเมินผลมีแนวปฏิบัติ 8 รายการ ดังนี้ 1) สถานศึกษาตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) สถานศึกษาตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เครื่องมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของแต่ละกลุ่มงาน 3) สถานศึกษาตรวจสอบ และประเมินผลวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ทันต่อระบบการวัดผลการดำเนินการ 4) สถานศึกษาตรวจสอบ และประเมินผลระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นไปตามปฏิทินการปฏิบัติงาน 5)

สถานศึกษาตรวจสอบ และประเมินผลเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เชื่อถือได้ 6) สถานศึกษาตรวจสอบ และประเมินผลการเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศผ่านระบบเครือข่าย 7) สถานศึกษาตรวจสอบ และประเมินผลการใช้งบประมาณในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ และ 8) สถานศึกษากำกับ นิเทศ ติดตาม และตรวจสอบแผนการวัดผลการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

6.1.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา มีแนวปฏิบัติ 5 รายการ ดังนี้ 1) สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน 2) สถานศึกษาจัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหา อุปสรรคที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนา 3) สถานศึกษานำผลการจัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหา อุปสรรคที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนา มาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีต่อไป 4) สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาตามแผนปฏิบัติการ และ 5) สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี

6.2 แนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยรวม

องค์ประกอบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1. ด้านการวางแผน	4.44	0.37	มาก	4.41	0.31	มาก
2. ด้านการดำเนินงาน	4.47	0.33	มาก	4.44	0.30	มาก
3. ด้านการตรวจสอบ	4.48	0.35	มาก	4.48	0.35	มาก
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา	4.52	0.40	มากที่สุด	4.51	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า แนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สูงกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.50 ที่ตั้งไว้ทั้ง 4 ด้าน

โดยมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปรับปรุงและพัฒนา รองลงมา คือ ด้านการตรวจสอบ ด้านการดำเนินการ และด้านการวางแผน ตามลำดับ ส่วนความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุด คือ ด้านการปรับปรุงและพัฒนา รองลงมา คือ ด้านการตรวจสอบ ด้านการดำเนินการ และด้านการวางแผน ตามลำดับ

7. อภิปรายผล

7.1 แนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ มีแนวปฏิบัติ 40 รายการ สอดคล้องกับแนวคิดของ กิตติพงศ์ โรจน์จึงประเสริฐ (2551) ซึ่งกล่าวว่า วงจร PDCA สำหรับการบริหารงานบริการ IT จะประกอบด้วย 1) การวางแผน (plan) จะเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ และกระบวนการที่จำเป็น เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการส่งมอบงานบริการทางด้าน IT มีความสอดคล้องตามความต้องการทั้งของลูกค้า และนโยบายขององค์กร 2) การลงมือทำ (do) จะเป็นการดำเนินงานของแต่ละกระบวนการตามที่ได้กำหนดขึ้นมา 3) การตรวจสอบ (check) จะเป็นการดำเนินการติดตาม และวัดกระบวนการต่าง ๆ รวมถึงทำการวัดเทียบกับนโยบายวัตถุประสงค์และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ รวมถึงการรายงานผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นด้วย และ 4) การปรับปรุง (act) จะเป็นการดำเนินการเพื่อปรับปรุงผลการดำเนินงานของกระบวนการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักทดสอบทางการศึกษา [4] ที่กล่าวว่า กระบวนการทำงานเชิงระบบ (PDCA) ถือเป็นวงจรบริหารงานคุณภาพ ซึ่งในการบริหารได้นับว่าวงจรการทำงานเชิงระบบ (PDCA) นี้มาประยุกต์ใช้เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ทุกครั้งที่วงจรหมุนครบรอบก็จะเป็นแรงส่งให้หมุนในรอบต่อไป วิธีการใหม่ ๆ ที่ทำให้เกิดการปรับปรุงก็จะถูกจัดทำเป็นมาตรฐานการทำงานซึ่งจะทำให้การทำงานมีการพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุด ทั้งนี้จะเริ่มด้วยการปรับปรุงเล็ก ๆ น้อย ๆ ก่อนที่จะก้าวไปสู่การปรับปรุงที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลควรมีแนวทางที่มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลจะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีการพัฒนาหลายมิติไปพร้อมกัน โดยจะต้องดำเนินการทั้งระบบ คือ ด้าน

หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการมิใช่เป็นการจัดการศึกษาเพียงบางส่วนของโรงเรียน หรือเพียงจัดเป็นแผนการเรียนมาตรฐานสากล การจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากลจะต้องมีจุดมุ่งหมายและทิศทางที่ชัดเจน ดังนี้ 1) เพื่อยกระดับการจัดการเรียนการสอนให้เทียบเคียงมาตรฐานสากลหรือมาตรฐานของประเทศชั้นนำที่มีคุณภาพการศึกษาสูง ได้แก่ ประเทศที่ประสบความสำเร็จสูงในการเข้าร่วมโครงการ PISA หรือ TIMSS โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนทางด้านสติปัญญา ความสามารถ และความถนัด มีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในการเพิ่มพูนศักยภาพของผู้เรียน ส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน บนพื้นฐานของความเข้าใจและรู้ใจ มีการใช้กระบวนการคัดกรองในระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้สามารถพัฒนาไปสู่จุดสูงสุดแห่งศักยภาพ และ 2) เพื่อยกระดับการบริหารจัดการของโรงเรียนให้มีการบริหารด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนดำเนินไปตามมาตรฐานสากลหรือมาตรฐานของประเทศชั้นนำที่มีคุณภาพการศึกษาสูงทั้งหลาย จากการดำเนินงานดังกล่าวถ้ามีแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีความเหมาะสม จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานในทุกด้านให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.2 แนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้สูงกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.50 ที่ตั้งไว้ทั้ง 4 ด้าน โดยมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปรับปรุงและพัฒนา รองลงมา คือ ด้านการตรวจสอบ ด้านการดำเนินการ และด้านการวางแผนตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจาก แนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีการสร้าง

ตามขั้นตอนตามหลักวิชาการโดยมีการตรวจสอบความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกที่มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาแล้วเป็นเวลา 10 ปีขึ้นไป และไม่รับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้ให้ข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยตรง

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาซึ่งพบว่าแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ มีแนวปฏิบัติ 40 รายการ มีความเหมาะสม และความเป็นไป ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรนำแนวทางการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 4 องค์ประกอบ 40 รายการ ไปปฏิบัติจริงในโรงเรียน และปรับให้เหมาะสมกับโรงเรียนแต่ละแห่ง

9.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

พื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษาเขต 3,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2558.

- [3] กิตติพงศ์ โรจน์จึงประเสริฐ, “มาตรฐานการบริหารงานบริการด้าน IT,” Quality, ปีที่ 14, ฉบับที่ 123, หน้า 110 - 113.
- [4] สำนักทดสอบทางการศึกษา, การจัดระบบบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษา, ผู้แต่ง, 2553.
- [5] มานะ ทองรักษ์, การบริหารจัดการโรงเรียนเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ, ชารอักษร, 2549.
- [6] อีระ รุญเจริญ, การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา, เอ็กซ์เปอร์เน็ท, 2550.

10. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, “โรงเรียนมาตรฐานสากล”, ผู้แต่ง, 2555.
- [2] วรณวิมล ชูวงศ์, “การศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับสถานศึกษาชั้น

**แนวทางการพัฒนานักศึกษาตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะ
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ**
**Guideline of Student Development as Standard
Competency Framework of Information Technology
Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi**

มณีนีโชติรส เกิดปัญญา และ สานนท์ ฉิมมณี

สาขาวิชาการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต

Email : sandlormoon@gmail.com ; Email : sanon.s@rsu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาผลการทดสอบสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ 2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนานักศึกษาตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 อาจารย์ผู้สอนวิชา 400-13-01 Integrated Information Technology กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารหรืออาจารย์ประจำคณะ กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ และ กลุ่มที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอก การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาผลการทดสอบสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษา จากข้อมูลปฐมภูมิของนักศึกษา ปีการศึกษา 2559 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนานักศึกษาตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า 1. พัฒนาเนื้อหารายวิชา จัดทำใบงานให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาตามหน่วยเรียนและการทดสอบสมรรถนะ 2. พัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาด้วยกิจกรรมในชั้นเรียน โดยส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศผ่านการเรียนรู้ระบบ e-learning 3. ส่งเสริมสนับสนุนทางการศึกษา พัฒนาระบบเครือข่ายให้ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัยฯ รวมถึงระบบเครือข่ายภายใน (Intranet) เพื่อให้ นักศึกษาสามารถค้นคว้าข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4. พัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาให้สอดคล้องกับเทคโนโลยี 4.0 ภายใต้วรรณมมือของทุกหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้อง จัดอบรมหลักสูตรการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านต่าง ๆ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนานักศึกษา, สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ, การสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ, เทคโนโลยีสารสนเทศ (ไอที)

Abstract

The objectives of this research are, 1. to study the Information Technology competency result from the students in Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, 2. to study student development guideline using standard competency framework in Information Technology from the students in Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi.

This paper is a qualitative research by using the in-depth interview from 12 experts. The experts are categorized into 4 groups. The first group is from the lecturers teaching Integrated Information

Technology subject. The second group is from the executives or the faculty members of the department. The third group is from the executives from the Office of Academic Resources and Information Technology. The last group is from the experts from the external organizations. The procedures in this research started by studying the Information Technology competency results from the students using primary data from the students in the year 2016 and studying the student development guideline using standard competency framework in Information Technology by interviewing from the experts. The results after interviewing from the experts are discovered as follows. First, improve the content of the subject and create the worksheets that comply with the content according to the study unit and competency examination. Second, improve the students' competency using in-class activities by supporting the Information Technology skills through e-learning system. Third, the educational support and improve the network system to cover throughout the university including the intranet that allows the students to search for information efficiently. Finally, improve the students' competency in Information Technology to comply with technology 4.0 with the co-operation from every related department and have training courses on the use of information technology in various fields.

Keywords: Guideline of student development, Information technology performance, Information Technology Exam, Information Technology (IT)

วันที่รับบทความ : 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

วันที่แก้ไขบทความ : 12 มีนาคม พ.ศ. 2562

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 15 มีนาคม พ.ศ. 2562

1. บทนำ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ เป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติ เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และเทคโนโลยี ดังวิสัยทัศน์ที่กำหนดว่า “มหาวิทยาลัยชั้นนำด้านวิชาชีพและเทคโนโลยีชั้นสูง” มหาวิทยาลัยฯ มีแผนการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต ทั้งที่อยู่ในรูปแบบของโครงการ และรายวิชาพื้นฐานที่บรรจุลงในทุกหลักสูตร ปริญญาตรีทุกสาขา การเรียนการสอนที่เกี่ยวกับพื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (ไอที) ได้มีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชา 400-13-01 Integrated Information Technology (ไอทีบูรณาการ) เป็นวิชาศึกษาทั่วไปที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกคนวิชาต้องเรียน เนื้อหาวิชาว่าด้วย การใช้งานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศที่จำเป็นในปัจจุบัน เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณลักษณะตามเป้าประสงค์ของมหาวิทยาลัยฯ ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ พ.ศ. 2557 – 2560 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2558) และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะ สถาบัน/สำนัก พ.ศ.2558 – 2560 ตามยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

มาตรฐานในระดับชาติและนานาชาติ เกณฑ์กำหนดไว้ตามตัวชี้วัดที่ 1.1.2 คือ ร้อยละของนักศึกษาปีสุดท้าย สอบผ่านเกณฑ์การทดสอบความรู้ความสามารถด้านไอที ค่าเป้าหมาย คือ ร้อยละ 70 นักศึกษาปีสุดท้ายต้องผ่านการทดสอบสมรรถนะทางด้านไอที ตามแผนการพัฒนาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ [1] เกณฑ์การประเมินผลการสอบสมรรถนะการผ่านเกณฑ์สอบวัดสมรรถนะจากข้อมูลปฐมภูมิ มีดังนี้ 1. กรณีที่นักศึกษาสามารถทำคะแนนในสมรรถนะใดสมรรถนะหนึ่ง โดยได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป ถือว่านักศึกษาสอบผ่านในสมรรถนะนั้น 2. นักศึกษาจะต้องสอบให้ผ่านในสมรรถนะหลักทั้ง 2 สมรรถนะ คือ สมรรถนะที่ 6 และ 7 3. นักศึกษาจะต้องสอบให้ผ่านในสมรรถนะรอง (1-5) อย่างน้อยอีก 2 สมรรถนะ จึงจะถือว่า ผ่านเกณฑ์การสอบวัดสมรรถนะด้านไอที

ในการวิจัยนี้อาศัยข้อมูลปฐมภูมิผลการสอบสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ของนักศึกษาปีการศึกษา 2559 ซึ่งเป็นนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย จำนวน 2,571 คน จากสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิมาวิเคราะห์ผล

7 สมรรถนะ ของนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์และไม่ผ่านเกณฑ์ในแต่ละคณะ เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการพัฒนานักศึกษาตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิต่อไป

ดังนั้น ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิในงานวิจัยฉบับนี้ จะช่วยให้ทราบถึงทักษะทางด้านไอทีที่นักศึกษายังควรต้องปรับปรุงในด้านใดบ้าง เพื่อเป็นพื้นฐานรองรับนโยบาย Industry 4.0 [2] และ Internet of things (IOT) สำหรับ Thailand 4.0 [3] และเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางในการพัฒนานักศึกษาตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะด้านไอที มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาผลการทดสอบสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ขั้นตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากผลการทดสอบสมรรถนะทางด้านไอทีของนักศึกษา ปีการศึกษา 2559 ทุกคณะและสาขาวิชา

3.2 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพการศึกษาแบบกรณีศึกษา [4] เป็นวิธีการวิจัยอีกแบบหนึ่งที่มีความสำคัญในการศึกษาคำตอบที่มีลักษณะเฉพาะตัว

3.3 ขั้นตอนที่ 3 การสร้างเครื่องมือวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Form) เพื่อทำให้เกิดความยืดหยุ่นในการสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างให้กับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในการวิจัย โดยใช้สูตร IOC ซึ่งเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และ

จัดเตรียมสมุดจดบันทึก เครื่องบันทึกเสียง เพื่อบันทึกรายละเอียดการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละครั้ง

3.4 ขั้นตอนที่ 4 สัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้บริหารหรืออาจารย์ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ และผู้เชี่ยวชาญภายนอก ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านไอที และมีความรอบรู้ในบริบทของการเรียนการสอนในรายวิชาด้านไอที โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ คือ การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) สัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์สรุปผลเพื่อหาแนวทางพัฒนาสมรรถนะทางด้านไอที มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ผู้เชี่ยวชาญนี้มี 4 กลุ่ม จำนวน 12 คน ได้แก่

3.4.1 กลุ่มที่ 1 อาจารย์ผู้สอนวิชา 400-13-01 Integrated Information Technology จำนวน 2 คน

3.4.2 กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารหรืออาจารย์ประจำคณะ ทั้ง 6 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม (คอ.), คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร (ทอ.), คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ (บท.), คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.), คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ (วส.), คณะศิลปศาสตร์ (ศป.) จำนวน 6 คน (ตัวแทนคณะวิชาละ 1 คน)

3.4.3 กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 1 คน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการสารสนเทศ จำนวน 1 คน

3.4.4 กลุ่มที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภายนอก ที่เกี่ยวข้องกับจำนวน 2 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่ประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนทางด้านไอที

3.5 ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิจากผลการทดสอบสมรรถนะทางด้านไอที ของนักศึกษา ปีการศึกษา 2559 ทุกคณะวิชาและสาขาวิชา ในมิติต่าง ๆ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์แบบ Content Analysis [5] ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ เน้นการหาความหมายการตีความข้อมูลอย่างลึกซึ้ง เป็นการวิเคราะห์ด้วยตนเอง และใช้การอ่านทบทวนหลายครั้ง เพื่อการตีความ ให้แน่ใจว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยวิเคราะห์และสังเคราะห์นั้นถูกต้อง

3.6 ขั้นตอนที่ 6 การหาแนวทางการพัฒนานักศึกษา
ตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะด้านไอที ของนักศึกษาใน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

4. ผลการศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษาแต่ละคณะวิชาที่เข้าสอบสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร (ทอ.)	223	9
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม (คอ.)	264	10
บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ (บท.)	1,435	56
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วท.)	183	7
วิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ (วส.)	292	11
ศิลปศาสตร์ (ศป.)	174	7
รวม	2,571	100

ตารางที่ 2 แสดงร้อยละของแต่ละคณะวิชาที่สอบผ่านและไม่ผ่านทั้ง 7 สมรรถนะ

คณะ วิชา	สมรรถนะ ที่ 1		สมรรถนะ ที่ 2		สมรรถนะ ที่ 3		สมรรถนะ ที่ 4		สมรรถนะ ที่ 5		สมรรถนะ ที่ 6		สมรรถนะ ที่ 7	
	ผ่าน	ไม่ ผ่าน	ผ่าน	ไม่ ผ่าน	ผ่าน	ไม่ ผ่าน	ผ่าน	ไม่ ผ่าน	ผ่าน	ไม่ ผ่าน	ผ่าน	ไม่ ผ่าน	ผ่าน	ไม่ ผ่าน
ทอ.	36	64	73	27	24	76	26	74	70	30	37	63	51	49
คอ.	57	43	83	17	35	65	42	58	79	21	50	50	60	40
บท.	53	47	86	14	41	59	41	59	83	17	60	40	68	32
วท.	75	25	97	3	72	28	63	37	97	3	66	34	85	15
วส.	65	35	89	11	53	47	51	49	89	11	55	45	73	27
ศป.	55	45	85	15	42	58	36	64	84	16	57	43	72	28

ตารางที่ 3 แสดงสัดส่วนของคณะวิชาที่สอบผ่านและไม่ผ่าน

คณะ	สมรรถนะที่							สรุปผลรวม	
	1	2	3	4	5	6	7	ผ่าน	ไม่ผ่าน
เทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร	✗	✓	✗	✗	✓	✗	✗	2	5
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	✗	✓	✗	✗	✓	✗	✗	2	5
บริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ	✗	✓	✗	✗	✓	✗	✗	2	5
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	✓	✓	✓	✗	✓	✗	✓	5	2
วิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์	✗	✓	✗	✗	✓	✗	✓	3	4
ศิลปศาสตร์	✗	✓	✗	✗	✓	✗	✓	3	4

* เมื่อ ✓ หมายถึง มีจำนวนผู้สอบผ่านตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป

✗ หมายถึง มีจำนวนผู้สอบผ่านไม่ถึงร้อยละ 70

สมรรถนะที่ 1 การจัดการ เชื่อมต่อเครือข่าย การสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต, สมรรถนะที่ 2 การเลือกใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์, สมรรถนะที่ 3 การใช้งานระบบปฏิบัติการ, สมรรถนะที่ 4 การใช้งานโปรแกรมมัลแวร์ ประโยชน์และอุปกรณ์บันทึกข้อมูล, สมรรถนะที่ 5 การใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ , สมรรถนะที่ 6 ทักษะในการใช้งานโปรแกรมสำนักงาน (สมรรถนะหลัก), สมรรถนะที่ 7 การใช้งานเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (สมรรถนะหลัก)

จากตารางที่ 2 และ 3 สัดส่วนของผู้ที่สอบผ่านและไม่ผ่านแต่ละคณะ พบว่า สมรรถนะที่ 1 และ 3 มีคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพียงคณะวิชาเดียวที่ผ่านเกณฑ์ฯ เนื่องจากคณะคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีนักศึกษาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ผ่านเกณฑ์ฯ ส่วนสมรรถนะที่ 4 และ 6 โดยเฉพาะสมรรถนะ 6 ซึ่งเป็นสมรรถนะหลัก ไม่มีนักศึกษาคณะวิชาใดสอบผ่านเกณฑ์ เนื่องจากความรู้ที่ได้จากรายวิชา 400-13-01 Integrated Information ไม่เพียงพอต่อการสอบวัดผล และในสมรรถนะที่ 7 มีจำนวน 3 คณะวิชาที่ไม่ผ่าน ได้แก่ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ แสดงให้เห็นว่าความรู้พื้นฐานด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตใน 3 คณะวิชานี้ควรมีการปรับปรุงและสอดคล้องไปในรายวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.1 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ใช้การวิเคราะห์แบบ Content Analysis [5]

จัดระเบียบข้อมูล แสดงข้อมูล หาข้อสรุป การตีความ และตรวจสอบความถูกต้องตรงประเด็น ดังนี้

4.1.1 อาจารย์ผู้สอนในรายวิชา 400 - 13 -01 Integrated Information Technology พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะรายวิชาให้สอดคล้องกับอุปกรณ์และครุภัณฑ์ห้องปฏิบัติการในบางหน่วยเรียนที่ยังขาดแคลน พัฒนาใบงานสำหรับภาคปฏิบัติให้มีความชัดเจนและมีลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ที่เหมาะสม

4.1.2 ผู้บริหารหรืออาจารย์ประจำคณะ

1) แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะทางด้านไอทีให้แก่นักศึกษา โดยสอดแทรกในชั้นเรียน พบว่า ควรมีรายวิชาไอทีบูรณาการ ลงในหลักสูตรทุกหลักสูตรในมหาวิทยาลัย ในรูปแบบวิชาศึกษาทั่วไป นำความรู้และข้อมูลของนวัตกรรมทางด้านไอทีมาบรรยายและจัดให้มีการอภิปรายกลุ่มและค้นคว้าเพิ่มเติม

2) แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะทางด้าน ไอทีให้แก่ศึกษาในรูปแบบของสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา พบว่า ควรสนับสนุนวัสดุ/ครุภัณฑ์ ในการเรียนรู้เพื่อให้ก้าวสู่ไอทีในยุค 4.0, ส่งเสริมให้นักศึกษาทดสอบสมรรถนะทางเทคโนโลยีเพื่อขอรับใบประกาศนียบัตร (Certificate) สนับสนุนให้นักศึกษาสร้างผลงานนำเสนอในงานประชุมวิชาการ ส่งเสริมทักษะการใช้ไอทีผ่านการเรียนรู้ระบบ e-learning หรือสนับสนุนให้นักศึกษาใช้ไอทีที่นิยมในปัจจุบัน

3) แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะทางด้านไอทีให้แก่ศึกษาในรูปแบบกิจกรรมหรือโครงการนักศึกษา พบว่า ควรตั้งศูนย์ทดสอบสมรรถนะร่วมกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนใช้ไอทีแสวงหาความรู้ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนใช้โปรแกรมสร้างโมทัศน์ เพื่อรวบรวมยอดความคิดของผู้เรียน สร้างระบบแหล่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

4.1.3 ผู้บริหารสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ พบว่า นำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้งานในส่วนต่าง ๆ ให้มากขึ้น ปลุกฝังให้นักศึกษาได้ใช้ไอทีเพิ่มขึ้น และทำระบบรองรับการศึกษารวมถึงการสอบสมรรถนะด้านไอที

4.1.4 ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกหน่วยงาน พบว่า ควรมีการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาภายใต้ความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะด้านไอทีให้แก่ศึกษา แลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักศึกษา และสถาบันการศึกษา สร้างแรงจูงใจกระตุ้นนักศึกษาให้เห็นถึงความสำคัญของการสอบสมรรถนะด้านไอที

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์การสอบสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของนักศึกษา ตามวัตถุประสงค์ที่ 1

คณะวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาผ่านเกณฑ์ ตั้งแต่ร้อยละ 70 ของจำนวนนักศึกษานั้น ๆ มี 2 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะที่ 2 การเลือกใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และสมรรถนะที่ 5 การใช้คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงต่าง ๆ ส่วนสมรรถนะที่มีจำนวนผู้สอบผ่านน้อยที่สุดหรือไม่ถึงร้อยละ 50 มี 2 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะที่ 3 การใช้งานระบบปฏิบัติการ และสมรรถนะที่ 4 การใช้งานโปรแกรมรรถประโยชน์และอุปกรณ์บันทึกข้อมูล คณะวิชาที่สอบผ่านของทั้ง 6 คณะ ได้แก่ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร คิดเป็นร้อยละ 30 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 50 คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ คิดเป็นร้อยละ 64 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 80 คณะวิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 66 และคณะศิลปศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 63

5.2 สรุปแนวทางการพัฒนานักศึกษาให้ตรงตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะด้านไอที ตามวัตถุประสงค์ที่ 2

5.2.1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านไอทีของนักศึกษา คือ ปรับปรุงใบงานและวัสดุครุภัณฑ์ห้องปฏิบัติการให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับการสอบวัดสมรรถนะด้านไอทีและใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบันร่วมกับการเรียนการสอนควรสนับสนุนการจัดอบรมหลักสูตรการใช้ไอทีอย่างสม่ำเสมอ โดยการประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยฯ ให้ชัดเจนและกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญต่อทักษะทางด้านไอทีและพัฒนาเครือข่ายภายนอกมหาวิทยาลัยฯ ให้มีประสิทธิภาพต่อการใช้งานที่ทันสมัย เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาสามารถค้นคว้าข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2 สำหรับแนวทางการพัฒนานักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่ได้คะแนนสอบน้อยที่สุด ควรจะมีการจัดทำนิทรรศการ หรือจัดสัมมนาด้านเกษตรกรไทยยุค THAILAND 4.0, Smart

Farming เช่น “แนวทางการประยุกต์ใช้ Internet of Things (IoT) กับ Smart Agriculture 4.0” [6] นอกจากนี้ควรมีการจัดสัมมนา นิทรรศการหรือเผยแพร่ข่าวสารด้านตลาดแรงงานที่ต้องการไอทีเชิงประยุกต์กับในหลาย ๆ สาขาวิชา เพื่อให้นักศึกษาในทุกคณะมีการตื่นตัวและสนใจที่จะใฝ่รู้ในด้านไอทีมากขึ้น

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนานักศึกษาตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะด้านไอที มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญได้ข้อสรุปในประเด็นการพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาดังนี้ 1. การพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาด้วยวิชาเรียน หรือหลักสูตรเสริม ซึ่งสอดคล้องกับ พิษณุวรดิษฐ์ และ คณะ [7] กล่าวว่า นักศึกษามีทักษะการรู้สารสนเทศสูงกว่าหลังการใช้หลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านไอที เนื่องจากนักศึกษามีการกระตุ้นและไตร่ตรองทางเลือกที่เหมาะสม มีความต่อเนื่องในการกำหนดปัญหา การค้นหา ประเมินสารสนเทศ และการนำเสนออย่างมีจริยธรรมและชอบด้วยกฎหมาย 2. การพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาด้วยกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยะนุช ชูโต และ คณะ [8] กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานมีผลที่ดีขึ้น ช่วยให้นักศึกษามีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผ่านกระบวนการความรู้ที่อาจารย์สอนในชั้นเรียน และการเรียนรู้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 3. การพัฒนาสมรรถนะของนักศึกษาด้วยสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา เช่น วัสดุครุภัณฑ์ ตลอดจนกิจกรรมหรือโครงการพัฒนานักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ญัญญา ผิวมา และคณะ [9] กล่าวว่า ควรพัฒนาระบบเครือข่ายให้สามารถใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพทั่วทั้งมหาวิทยาลัยให้มีความเสถียรมากขึ้น มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้นักศึกษาได้ใช้งานอย่างเพียงพอ ข้อสรุปที่ 4. เป็นข้อสรุปของผู้วิจัย แนวทางการพัฒนานักศึกษาตามกรอบสมรรถนะด้านไอที คือ อาศัยความ

ร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งสอดคล้องกับ ญัตติฯ ผนวก [9] ที่กล่าวว่า ต้องอาศัยความร่วมมือจาก มหาวิทยาลัย หลักสูตรต่าง ๆ และอาจารย์ผู้สอนวิชาใดที่

นักศึกษาทุกคณะวิชาค่อนข้างขาดทักษะในสมรรถนะ ที่ 1, 3, 4, 6 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ณรงค์ ลำดี่ [10] “การศึกษาทักษะการใช้งานโปรแกรมค้นหาของ นักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์” และ เกวลิณ จริยารัตนกุล [11] “การใช้สารสนเทศของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” พบว่า นักศึกษาขาดทักษะ ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้น สถาบันศึกษาวรร ให้มีความสำคัญในการสอดแทรกทักษะหรือพัฒนารูปแบบ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในเรื่องเหล่านี้เข้าไปใน รายวิชาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ นทีธิ รัตน์ ระพีพันธุ์ [12] “การพัฒนารูปแบบการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา” พบว่า ผลที่ผู้เรียนจะได้รับ คือ การพัฒนาทักษะด้าน สารสนเทศ ทักษะด้านสื่อ ทักษะด้านไอทีและการสื่อสาร

จากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าควรพัฒนานักศึกษา ภายใต้อาสาสมัครของทุกหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้อง กับการพัฒนาสมรรถนะด้านไอทีให้แก่ศึกษาทุกชั้นปี ทั้งกิจกรรมเสริมความรู้และทักษะการใช้ไอที จัดโครงการ พัฒนานักศึกษาให้เหมาะกับแต่ละคณะวิชา จากข้อมูล ปฐมภูมิ พบว่า นักศึกษาในคณะวิชาต่าง ๆ ยกเว้นคณะ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควรจะต้องมีความตระหนัก ถึงการประยุกต์ใช้ไอที ในสาขาวิชาของตนเองให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มตลาดแรงงานที่ขาดแคลน บุคลากรทางด้านไอที และบุคลากรในสาขาอื่น ๆ ที่ ต้องการนำไอทีมาประยุกต์ใช้ เช่น Smart Farming [13], Smart City [14] ซึ่งได้นำเทคโนโลยี Internet of Things (IoT) มาประยุกต์ใช้ [3]

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแนวทางการ พัฒนานักศึกษาตามกรอบมาตรฐานสมรรถนะด้าน

เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้กับอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษา ในการพัฒนาการเรียนการสอน กับรายวิชาที่เกี่ยวข้อง และการจัดทำโครงการพัฒนา นักศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสามารถผ่าน เกณฑ์การทดสอบความรู้ความสามารถทางด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าเป้าหมาย คือ ร้อยละ 70 ตาม แผนการพัฒนาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ [1] ซึ่งในปัจจุบันนี้ ทักษะทางด้านไอทีเป็นสิ่งที่ จำเป็นในการประยุกต์ไปใช้ในการทำงานทุกสาขา วิชาชีพ และตลาดแรงงานยังขาดแคลนบุคลากรเหล่านี้ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เพื่อรองรับนโยบาย Industry 4.0 และ Thailand 4.0 มีความจำเป็นที่สถาบันการศึกษา จะต้องส่งเสริมทักษะทางด้านไอทีให้กับนักศึกษาให้มี ประสิทธิภาพในการทำงานจริง ดังนั้น งานวิจัยที่น่าสนใจ ในอนาคต คือ การสำรวจข้อมูลว่านักศึกษาส่วนใหญ่ของ ประเทศไทยยังขาดทักษะด้านไอทีในด้านใดบ้าง เพื่อใช้ ในการหาแนวทางปรับปรุงหลักสูตรในภาพรวมต่อไป

8. เอกสารอ้างอิง

- [1] แผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลสุวรรณภูมิ พ.ศ. 2557-พ.ศ. 2560, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ 2560.
- [2] INDUSTRY 4.0 (The Fourth Industrial Revolution), สำนักงานที่ปรึกษาด้านอุตสาหกรรม ประจำญี่ปุ่น สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม, 2558.
- [3] คณะทำงานสนับสนุนงานด้านวิชาการของ เลขาธิการ กสพท. (10 สิงหาคม 2561). เทคโนโลยี Internet of Things และนโยบาย Thailand 4.0. บทความพิเศษ ไตรมาสที่ 3 2560. สืบค้นจาก <https://bit.ly/2QUQGx3>
- [4] ยาใจ พงษ์บริบูรณ์, “การศึกษาแบบกรณีศึกษา,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่ 33, หน้า 42-50, 2553.
- [5] อมาวสี อัมพันศิริรัตน์, “มโนทัศน์ของการวิจัยเชิง คุณภาพ,” วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและ

- สาธารณสุขภาคใต้, ปีที่ 1, ฉบับที่ 2, หน้า 68-80, 2557.
- [6] จูติพงษ์ รักชากริณ. (5 สิงหาคม 2561). แนวทางการประยุกต์ใช้ Internet of Things (IoT) กับ Smart Agriculture 4.0. สืบค้น จาก <http://www.dpu.ac.th/bigdata/iot-smart-agriculture.html>
- [7] พิษณุ วรดิษฐ์ และ คณะ, “การพัฒนาหลักสูตรเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษา สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ,” วารสารวิชาการ Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, ปีที่ 8, ฉบับที่ 3, หน้า 676-690, 2558.
- [8] ปิยะนุช ชูโต และ คณะ, “ผลของการจัดการเรียนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,” วารสารการพยาบาลและการศึกษา, ปีที่ 7, ฉบับที่ 3, หน้า 156-167, 2557.
- [9] ณัฏฐา ผิวมา และ คณะ, “แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต,” วารสารปัญญาภิวัฒน์, ปีที่ 8, ฉบับพิเศษ, หน้า 234-247, 2559.
- [10] ณรงค์ ลำดี, “การศึกษาทักษะการใช้งานโปรแกรมค้นหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชพฤกษ์,” วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร, ปีที่ 8 ฉบับที่ 2, หน้า 38-48, 2556.
- [11] เกวลิน จริยารัตนกุล และ คณะ, “การใช้สารสนเทศของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,” วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์, ปีที่ 16, ฉบับที่ 1, หน้า 101-114, 2557.
- [12] นัทธีรัตน์ พิระพันธุ์, “การพัฒนารูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา,” วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, ปีที่ 25 ฉบับที่ 3, หน้า 19-34, 2557.
- [13] จักรกฤษณ์ หมั่นวิชา, “เทคโนโลยีฟาร์มอัจฉริยะ,” วารสารหาดใหญ่วิชาการ ปีที่ 14, ฉบับที่ 2, หน้า 201-210, 2558.
- [14] นันทวัน วงศ์จรกิตติ, “นโยบายการให้บริการจังหวัดอัจฉริยะของประเทศไทย,” วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ปีที่ 11, ฉบับที่ 3, หน้า 365-377, 2559.

การพัฒนาหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

Development of the Curriculum on Garbage and Hazardous Waste Management Suitable for Secondary School Students

ธัญญา รุ่งเรือง¹ กิตติวงศ์ สาสวด² ศิริวัฒน์ จิระเดชประไพ³ และ พรพรรณ วีระปรียากร⁴

^{1,2,3} สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

⁴ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

¹Email : jpr.service999@gmail.com ; ²Email : kitiwong-8@hotmail.com ; ³Email : Siriwat_jira@gmail.com ;

⁴Email : Dr_namfon@yahoo.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และ 2) ประเมินผลการใช้หลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งกระบวนการจัดทำหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายสำหรับนักเรียนระดับมัศึกษาดำเนินการในกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 305 คน ศึกษาข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถาม จากนั้นจึงนำหลักสูตรที่พัฒนาได้ไปใช้ในห้องเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวน 18 คน แล้วจึงประเมินผลการใช้หลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดทำหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เน้นองค์ประกอบ 6 ด้าน คือ (1) การวิเคราะห์ความจำเป็นของเนื้อหา (2) กำหนดจุดมุ่งหมาย (3) วิเคราะห์คุณลักษณะผู้เรียน (4) เทคนิคการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน (5) การเลือกวิธีและสื่อการสอน และ (6) การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร และเมื่อนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาแล้วนั้นไปใช้ในห้องเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยเน้นกระบวนการและการฝึกอบรมในบริบทและสถานการณ์จริง และเมื่อวิเคราะห์ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยภาพรวมพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร, ขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย, นักเรียนระดับมัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this study were to: 1) design and develop the curriculum on garbage and hazardous waste management suitable for the secondary school students and 2) evaluate the application of this curriculum on garbage and hazardous waste management in the classroom of secondary school student's. The development of a curriculum on garbage and hazardous waste management was performed by using the questionnaires for collecting data from the samples, including 305 administrators and teachers involved in the Office of Secondary Education Service Area 3. The obtained curriculum was then applied in the secondary school's classroom. The data collection was

conducted by in-depth and focus group interviews which involving 18 experts and other associated persons and the obtained data were then evaluated. The overall investigations showed that the developed curriculum on garbage and hazardous waste management for secondary school students consisted of six aspects, including 1) analysis of the content necessity, 2) determination of purposes, 3) analysis of student characteristics, 4) techniques of learning and teaching management, 5) methodology and media selection, and 6) curriculum achievement evaluation. After that, the obtained curriculum on garbage and hazardous waste management in secondary school classroom was applied by focusing on the process and training in the real context and situations. The result showed that the suitability of the curriculum was at a high level.

Keywords: Curriculum development, Garbage and hazardous waste management, Secondary school student

วันที่รับบทความ : 28 สิงหาคม พ.ศ. 2561

วันที่แก้ไขบทความ : 29 ตุลาคม พ.ศ. 2561

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 30 ตุลาคม พ.ศ. 2561

1. บทนำ

จากรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ.2557-2560 โดยเฉพาะปริมาณขยะมูลฝอย ในปี พ.ศ.2560 เกิดขึ้นประมาณ 27 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.15 เนื่องจากจำนวนประชากรเพิ่มขึ้น การขยายตัวของเมือง การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ไปเป็นชุมชนเมืองในหลายพื้นที่ แม้ว่าขยะมูลฝอยจะเพิ่มขึ้นแต่การจัดการขยะมูลฝอยมีแนวโน้มดีขึ้นในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา พ.ศ. 2557-2560 [1]

จากจุดเริ่มต้นของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทำให้สถานศึกษาระดับต่าง ๆ มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะแก่ผู้เรียน ตลอดจนบุคลากรทางการศึกษา และชุมชนรอบข้างมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามความรู้และทักษะเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้นควรบรรจุไว้ในหลักสูตรของสถานศึกษา โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการขยะที่นำมาสู่การจัดทำหลักสูตรการเรียนสอน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาและต้องเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินการและร่างหลักสูตร 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การค้นหาความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนวิชาที่ต้องการสอน 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในเนื้อหาที่ต้องการสอน 3) การวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้เรียน 4) เทคนิคการเรียนการสอนของผู้สอน 5) การส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับ

ผู้เรียน และ6) การประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรจากผู้เรียน [2]

ด้วยเหตุนี้การให้ความรู้และการปลูกฝังทักษะการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา อันเป็นช่วงวัยที่สำคัญต่อการเสริมสร้างความรู้เชิงรูปธรรมนั้น ยังขาดระบบการจัดการที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านั้นแม้รัฐบาลจะให้ความสำคัญกับประเด็นนี้แต่ไม่พบการบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาได้ ประกอบกับสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาหลายแห่งมุ่งเน้นเพียงกิจกรรมเสริมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยภายในโรงเรียน หรือสร้างการเรียนรู้เฉพาะพื้นที่ทิ้งขยะมูลฝอยที่จำกัด แต่ยังไม่มีความตระหนักหรือข้อกำหนดที่ชัดเจนสำหรับการดำเนินการเพื่อสานต่อนโยบายทั้งในระดับชาติ ระดับชุมชน ขณะเดียวกันหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายยังขาดแรงจูงใจในการบริหารจัดการ รวมทั้งวิธีการจัดการไม่เป็นไปตามหลักการ เช่น การคัดแยกขยะก่อนทิ้ง การนำกลับมาใช้ซ้ำ รวมทั้งอุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวก เช่น ถังขยะที่ยังไม่มีการ แยกประเภทสำหรับขยะแต่ละประเภท นับดังกล่าวจึงเป็นความสำคัญส่วนหนึ่งที่สะท้อนสภาพปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ที่ยังต้องการแก้ไขปรับปรุงจากหน่วยงานที่

เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพสูงสุด [3]

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยมุ่งเน้นในการจัดการเรียนการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานปี พ.ศ. 2551 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและจัดทำข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการจัดการขยะ ส่งผลให้นักเรียนมีจิตสำนึก มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นคุณค่าของการจัดการขยะมูลฝอย และโอกาสในการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง โดยเฉพาะเรื่องการลดปริมาณขยะ และจัดการให้ขยะเป็นศูนย์ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ กระบวนการสำรวจค้นหา คำตอบที่เกิดจากสาเหตุของการเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมจากประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับผลกระทบต่อนตนเอง คนในครอบครัว ชุมชนที่อยู่อาศัย สังคม สภาพแวดล้อม และประเทศชาติ และทราบถึงประโยชน์ของขยะ เช่น การนำขยะบางชนิดกลับมาใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ยังได้ทราบเกี่ยวกับลักษณะของขยะอันตรายรวมทั้งการกำจัดอย่างถูกวิธี ซึ่งเป็นการปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย รู้หน้าที่ของตนเอง และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขอย่างยั่งยืน

2.วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อจัดทำและพัฒนาหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.2 เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาในการจัดทำเนื้อหาหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาที่มีความครอบคลุมและเกี่ยวข้องกับ การศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย สถานการณ์ด้านการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย นโยบายการบริหาร

จัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวคิดเกี่ยวกับ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ พื้นที่ที่ทำการศึกษ แนวทางการพัฒนาการจัดทำเนื้อหา หลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ผู้วิจัยได้กำหนดให้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 (นนทบุรี-พระนครศรีอยุธยา) เฉพาะสถานศึกษาที่อยู่ใน พื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่ที่ต้องการศึกษา เท่านั้น ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษา รวม 29 โรงเรียน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ/ใหญ่ จำนวน 2 โรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 15 โรงเรียน และขนาดเล็ก จำนวน 12 โรงเรียน

3.3 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 (พระนครศรีอยุธยา) จำนวน 29 โรงเรียน จำแนก ออกเป็นครู 1,222 คน ผู้บริหาร จำนวน 63 คน รวม ประชากรในระยะที่ 1 จำนวน 1,285 คน [4] และกลุ่ม ตัวอย่างในระยะที่ 1 จำนวน 305 คน ที่มาจากการใช้ สูตรการคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ [5]

ระยะที่ 2 ประชากร คือ บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย สังกัด กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม จำนวน 2 คน และบุคลากรที่มีความ เชี่ยวชาญด้านการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนที่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 (นนทบุรี - พระนครศรีอยุธยา) จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 8 คน กำหนดวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) [6] และสัมภาษณ์เชิงลึก ครูผู้สอนจำนวน 10 คนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 (นนทบุรี-พระนครศรีอยุธยา) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

ระยะที่ 3 ประชากร คือ ครูและนักเรียนที่อยู่ใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 3 (นนทบุรี-พระนครศรีอยุธยา) ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 (ปี 2554 - 2558)

และได้นำหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 และประเมินผลการใช้หลักสูตรจากครูจำนวน 6 คนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนอยุธยาณุสรณ์ระดับชั้นเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 ปีการศึกษา 2560

3.4 ขอบเขตด้านเวลา เก็บข้อมูลเดือน มิถุนายน – มีนาคม พ.ศ. 2561

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการโดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการคำนวณของทาร์ยามาเน่ ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 ดังสูตรที่ใช้ในการคำนวณดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทนขนาดของประชากร

e แทนความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{1,285}{1 + 1,285(0.05)^2}$$

$$n = 305$$

ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 305 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ เพื่ออธิบายลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) [7] และผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (key informant) ได้แก่ บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายสังกัดกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 คน และบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอน ที่สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 (นนทบุรี - พระนครศรีอยุธยา) จำนวน 6 คน รวม 8 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และสัมภาษณ์เชิงลึกครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 (นนทบุรี - พระนครศรีอยุธยา) จำนวน 10 คน โดยเลือกแบบเจาะจง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา หลังจากนั้นนำหลักสูตรฯ ไปทดลองใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 และประเมินผลการใช้หลักสูตรจากครูจำนวน 6 คนที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนอยุธยาณุสรณ์ระดับชั้นเรียน มัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 ปีการศึกษา 2560 ประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการให้คะแนน ผู้วิจัยกำหนดคะแนนเกณฑ์ออกเป็น 5 ระดับ สำหรับการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรนี้จะใช้เกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ [8]

5. ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการจัดทำเนื้อหาและพัฒนาหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย มีดังนี้

5.1 การจัดทำและพัฒนาหลักสูตรควรจัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรมโดยจัดทำหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มาเป็นแนวทางในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร มีองค์ประกอบดังนี้ คือ

- 1) ควรพัฒนาหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียน และสามารถหยิบนำไปใช้ได้ในทุกภาควิชาที่เกี่ยวข้องหรือต้องการศึกษา
- 2) หลักสูตรที่จะพัฒนานี้ควรเป็นหลักสูตรที่เทียบเคียงแบบหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมควรเป็นหลักสูตรที่เน้นกระบวนการ มีขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรประกอบด้วย การวางแผนหลักสูตร การออกแบบหลักสูตรการจัดระบบหลักสูตร และการประเมินหลักสูตร โดยมีเนื้อหา ดังนี้ ศึกษาความหมายแหล่งกำเนิดและประโยชน์ของขยะและของเสียอันตราย ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มและลดปริมาณขยะ เทคนิคในการแยกประเภทของขยะ การบริหารจัดการเกี่ยวกับขยะในครัวเรือน รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนการกำจัดขยะในครัวเรือน ในแหล่งชุมชน รวมถึงการลดปริมาณความสัมผัสของระบบนิเวศ การเปลี่ยนแปลงคุณภาพดินและน้ำ การใช้ประโยชน์ตลอดจนสภาพปัญหาของการจัดการขยะในโรงเรียนและชุมชน โดยใช้กระบวนการ

สิ่งแวดล้อมศึกษา รับรู้สนใจ ค้นหา สำรวจ ตรวจสอบ สืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ ตัดสินใจ ไตร่ตรอง ทดลองปฏิบัติ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะและสิ่งอันตราย สามารถเลือกวิธีการกำจัดได้ถูกวิธี เหมาะสมกับชนิดของ ขยะและการนำขยะไปบริหารสร้างคุณค่าเพื่อให้เกิด ประโยชน์ให้คิดเป็น ทำเป็น วางแผนการทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่มและนำเสนอสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้มีจิตสำนึก ตระหนักในคุณค่าใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงานปฏิบัติจน เป็นนิสัยทำได้เองโดยอัตโนมัติ และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะและร่วมมือ กับชุมชนในการดูแลทรัพยากรโดยยึดหลักตามแนวคิดปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนและท้องถิ่น อย่างยั่งยืน

5.2 ผลการประเมินการใช้หลักสูตรการจัดการขยะ มูลฝอยและของเสียอันตรายสำหรับนักเรียนในระดับ มัธยมศึกษาภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

6. การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรการจัดการขยะ มูลฝอยและของเสียอันตรายสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา คือมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนหรือการมีแบบ แผนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) การค้นหาความจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนใน รายวิชาเพื่อการแสวงหาความจำเป็นถึงเนื้อหาที่ต้องการ จะนำมาสอน และเรียงลำดับความสำคัญการสอน [9]
- 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ใน เนื้อหาที่ต้องการสอน คือการกำหนดเนื้อหาที่ต้องการจะ สอน โดยการนำหลักสูตรครั้งนี้ได้กำหนดเนื้อหาที่ ต้องการจะสอนคือการจัดการขยะมูลฝอยและของเสีย อันตราย [10,11]
- 3) การวิเคราะห์คุณลักษณะของ ผู้เรียน คือ การวิเคราะห์ถึงความพร้อมและธรรมชาติของ ผู้เรียน ประสบการณ์และพื้นฐานความรู้เดิม เพื่อที่ผู้สอน สามารถสอนหรือสามารถเลือกใช้สื่อ เนื้อหาการสอนได้ เหมาะสม [12]
- 4) เทคนิคการเรียนการสอนของผู้สอน หมายถึง กลยุทธ์เสริมต่างๆ เกี่ยวกับการสอนที่สามารถ ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะจาก ประสบการณ์ที่ได้รับในเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการขยะมูล ฝอยและของเสียอันตราย
- 5) การส่งเสริมการเรียนรู้ให้ เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้นักเรียน

เกิดการปฏิบัติตามการเรียนการสอนของผู้สอน เพื่อ ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความจำได้และสามารถ นำไปปฏิบัติใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และ 6) การ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรจากผู้เรียน คือการ สะท้อนกลับที่สามารถวัดระดับความรู้ ความเข้าใจ และ ทักษะจากประสบการณ์ที่ได้รับในเนื้อหาเกี่ยวกับการ จัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

7. บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้พบว่าหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายเป็นหลักสูตรที่เน้นกระบวนการ และการฝึกอบรมในบริบทและสถานการณ์จริงโดยสร้าง จิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับนักเรียนตลอดจนนำไปใช้จัดทำ แผนการจัดการขยะมูลฝอยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) การจัดทำหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ควรเน้นกระบวนการและการฝึกอบรมในบริบทและ สถานการณ์จริง

- 2) ควรพัฒนาหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายเป็นหลักสูตรฝึกอบรมโดยใช้สูตร ตามแกนกลางขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 เป็นแนวทางในการ พัฒนาหลักสูตร

- 3) การจัดทำเนื้อหาหลักสูตรการจัดการขยะมูล ฝอยและของเสียอันตราย ควรให้ความสำคัญกับการ กำหนดจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในเนื้อหา ที่ต้องการสอน การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของ เนื้อหา และเทคนิคการเรียนการสอนของผู้สอน

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) หลักสูตรที่จะพัฒนาขึ้นใหม่ควรเน้นการมี จิตสำนึก ตระหนักในคุณค่า ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการฝึก ปฏิบัติ

- 2) หลักสูตรที่จะพัฒนาขึ้นใหม่ควรให้ความสำคัญ ของการมีส่วนร่วมในการจัดการความร่วมมือกับชุมชนใน การดูแลทรัพยากรโดยยึดหลักตามแนวคิดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การพัฒนาโรงเรียนและท้องถิ่น อย่างยั่งยืน

3) หลักสูตรที่จะพัฒนาขึ้นใหม่ควรเน้นการสร้างเครือข่ายกับโรงเรียนอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] กรมควบคุมมลพิษ, รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ.ศ. 2560, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2560.
- [2] กระทรวงศึกษาธิการ, นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2558 การสร้างวินัยของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน - กิจกรรมการณรงคืประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างจิตสำนึก ความตระหนักในการจัดการขยะมูลฝอย, การกำจัดขยะมูลฝอยภายในสถานศึกษา และการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยให้นักเรียน, 2558.
- [3] รุ่งกิจ บุณย์เจริญ, “การจัดการขยะฐานศูนย์กรณีศึกษา โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์ อำเภอจอมพระ จังหวัดสุรินทร์,” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2554.
- [4] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (นนทบุรี - พระนครศรีอยุธยา) ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2557, นนทบุรี : พี.พี.เอส. กิจเจริญ, 2557.
- [5] Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis, 2d ed, Tokyo John Weatherhill, Inc, 1970.
- [6] ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : วี.อินเตอร์ พรินท์, 2550.
- [7] ศิริชัย พงษ์วิชัย, การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์เน้นสำหรับงานวิจัย, สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : กรุงเทพมหานคร, 2552.
- [8] Best W. John, Research in Education. Boston MA. : Allyn and Bacon, 1997.
- [9] McIlrath, D. and Huitt, W., The teaching learning process: a discussion, London: The United States of America, 1995.
- [10] พัชรินทร์ บางเขียว, “การพัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อจัดทำชุดการเรียนรู้ ด้วยตนเอง สำหรับการบูรณาการการสอนนักศึกษา กลุ่มเทียบโอนความรู้และประสบการณ์งานอาชีพ ตามหลักสูตรการอาชีวศึกษา,” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2557.
- [11] ทิศนา แคมมณี, ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ, (พิมพ์ครั้งที่ 10), กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- [12] Heineck, Molenda, Russell and Smaldino, Instructional media and the new echnologies of instruction. London: The United States of America, 1996.

การศึกษาพฤติกรรมการทำงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

A Study of the Work Behaviors According to the Performance Standards of the Teachers' Council of Thailand Among the School Administrators Working under the Secondary Educational Service Area Office 3 Phra Nakhon Si Ayutthaya province

อิระชา นกขุนทอง และ ปฤษณา ชนขวรรช

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : erachaoff@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมการทำงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน เพศ และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ประชากรในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 51 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2559 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ศึกษาพฤติกรรมการทำงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า ผู้บริหารมีพฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภามาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มากที่สุดที่เหลือน้อยในระดับมากที่สุด 2) พฤติกรรมการทำงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันทุกมาตรฐาน 3) พฤติกรรมการทำงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามเพศ พบว่ามีความแตกต่างกัน 4) พฤติกรรมการทำงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: พฤติกรรม, ครูสภา

Abstract

The objectives of this research were to study and compare the work behaviors according to the performance standards of the teachers' council of Thailand among the school administrators working under the Secondary Educational Service Area Office 3 (Phra Nakhon Si Ayutthaya) which were classified by size of school, gender, and term of office. The samples consisted of 51 school administrators working

under the secondary educational service area office 3 (Phra Nakhon Si Ayutthaya) in the academic year of 2559 . The research instrument was the 5-rating scale questionnaire and the obtained data were statistical analyzed by using computer program for frequency, percentage, mean, standard deviation and T, F Values. The results of the study were as follows : 1) the overall work behaviors according to the performance standards of the teachers' council of Thailand among the educational administrators under the secondary educational service area office 3 (Phra Nakhon Si Ayutthaya) were shown to be in the very high level and, when considering in each standard, the administrators could follow the 8th standard of the teachers' council of Thailand (Being a role model) at the highest level, and the rest of the standards at high levels; 2) the overall work behaviors according to the performance standards of the teachers' council of Thailand among the school administrators working under the secondary educational service area office 3 (Phra Nakhon Si Ayutthaya) that were classified by the size of school were found to be significantly different in all standards; 3) the work behaviors according to the performance standards of the teachers' council of Thailand among the school administrators working under the secondary educational service area office 3 (Phra Nakhon Si Ayutthaya) that were classified by their genders were also found to be significantly different; 4) the work behaviors according to the performance standards of the teachers' council of Thailand among the school administrators working under the secondary educational service area office 3 (Phra Nakhon Si Ayutthaya) that were classified by their terms of office were also shown to be statistically different as well.

Keywords: behavior, The Teachers' Council of Thailand.

วันที่รับบทความ : 12 มกราคม พ.ศ. 2562
วันที่แก้ไขบทความ : 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562
วันที่ตีพิมพ์บทความ : 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

1. ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

ในยุคโลกาภิวัตน์เป็นสังคมและเป็นเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based society and economy) ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว การบริหารจัดการทุกวิชาชีพจำเป็นต้องปรับตัวอย่างมาก จึงจะนำไปสู่ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาก็เช่นเดียวกัน จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการดำเนินการ จึงจะทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และเนื่องจากวิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูงวิชาชีพหนึ่ง ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูศึกษานิเทศก์ และบุคลากรทางการศึกษา จะต้องเป็นมืออาชีพ จึงจะทำให้เกิดการศึกษามีประสิทธิภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการบริหารการศึกษา ผู้บริหารคือกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มี

อำนาจและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจในระดับสถานศึกษาภายใต้เงื่อนไขของทรัพยากร คน เงิน วัสดุและการจัดการที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษาในทุกงาน ก็เพื่อส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพนักเรียน พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 ได้กำหนดให้ครูสภา [1] มีอำนาจหน้าที่ควบคุมมาตรฐานวิชาชีพ และบุคลากรทางการศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ และจะจัดให้มีการประเมินระดับคุณภาพของครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ ตามระดับของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ ดังนั้นครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และ

บุคลากรทางการศึกษาอื่น เมื่อได้รับการประกอบวิชาชีพ แล้วต้องปฏิบัติงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพที่ ครุสภากำหนด [1]

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานของครุสภา ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานของครุสภา ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดย จำแนกตามขนาดโรงเรียน เพศ และระยะเวลาในการ ดำรงตำแหน่ง

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐาน การปฏิบัติงาน ของครุสภา [1] สรุปได้ว่า มาตรฐานการปฏิบัติงานของ ครุสภา ประกอบด้วย 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิด ขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มตาม ศักยภาพ 4) พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติ ได้เกิดผลจริง 5) พัฒนาและใช้วัตรกรรมการบริหารจน เกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นไปลำดับ 6) ปฏิบัติงานของ องค์กรโดยเน้นผลถาวร 7) รายงานผลการพัฒนา คุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดี 9) ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่าง สร้างสรรค์ 10) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการ พัฒนา 11) เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ 12) สร้างโอกาสใน การพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ [2]

3.2 ประชากร

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 51 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

1 ขนาดโรงเรียน

2 เพศ

3 ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนา วิชาชีพการบริหารการศึกษา

2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะ เกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน

3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็ม ตามศักยภาพ

4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้ เกิดผลจริง

5 พัฒนาและใช้วัตรกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่ มีคุณภาพสูงขึ้นไปลำดับ

6 ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร

7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่าง เป็นระบบ

8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

9 ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์

10 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ

12 สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิด ของ สภาวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา (ครุสภา) สรุปได้ว่าพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหาร สถานศึกษาตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของครุสภา

ตัวแปรต้น

1. ขนาดโรงเรียน
 - ขนาดเล็ก
 - ขนาดกลาง
 - ขนาดใหญ่
2. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
3. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง
 - 0-5 ปี
 - 6-10 ปี
 - 11 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม

**พฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตาม
มาตรฐาน การปฏิบัติงานของครูสภา**

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษา
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มตามศักยภาพ
4. พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ
6. ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
9. ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์
10. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
11. เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ
12. สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

5.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 กลุ่มจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 51 คน

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยได้ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาเท่ากับ 0.80 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเชื่อมั่นมีความคงที่ภายใน (Internal consistency) สามารถนำไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

5.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถาม และหนังสือแจ้งความประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับผู้เกี่ยวข้องพิจารณาแสดงความคิดเห็นความตรงเชิงเนื้อหา และโครงสร้าง ด้วยตนเองและรอรับกลับ 51 ฉบับ คิดเป็นร้อยละร้อย

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.4.1. การจัดทำข้อมูล

5.4.1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคือมาตรวจสอบความครบถ้วนในการตอบ

5.4.1.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปลงรหัสและนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

5.4.2. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องขนาดโรงเรียน เพศ และ

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งด้วยการวิเคราะห์ค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการบริหารด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การแปรความหมายของค่าเฉลี่ย (μ) พฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาโดยใช้เกณฑ์ของ ลำพูน แสงกล้า [3]

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 พฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะเห็นได้ว่าผู้บริหารมีพฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยเรียงลำดับจากคะแนนที่มากที่สุด ไปหาน้อยได้ดังนี้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\mu = 4.77$) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับการพัฒนาของบุคลากร ผู้เรียน และชุมชน ($\mu = 4.70$) เป็นผู้นำและสร้างผู้นำ ($\mu = 4.68$) สร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ ($\mu = 4.65$) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ($\mu = 4.61$) ร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ ($\mu = 4.60$) ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร ($\mu = 4.60$) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ($\mu = 4.55$) พัฒนาแผนงานขององค์กรให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ($\mu = 4.54$) มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มตามศักยภาพ ($\mu = 4.50$) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ ($\mu = 4.49$) พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้นเป็นลำดับ ($\mu = 4.44$)

6.2 พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน

6.3 พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

6.4 พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่จำแนกตามระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง โดยรวมและรายมาตรฐานแตกต่างกัน

7. อภิปรายผล

พฤติกรรมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อร่าม กล้าวิจารณ์ [4] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามข้อบังคับของครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2548 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า สภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2548 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่มีพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภาแตกต่างกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา ที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกัน การเปรียบเทียบพฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา ที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันเมื่อพิจารณารายมาตรฐานพบว่า แตกต่างกัน ทุกมาตรฐาน เช่นกัน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

8.1.1 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 (พระนครศรีอยุธยา) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มาตรฐานที่ 5 พัฒนาและใช้นวัตกรรมการบริหารจนเกิดผลงานที่มีคุณภาพสูงขึ้น ดังนั้นควรจัดให้มีการอบรมการสร้าง ใช้ และพัฒนานวัตกรรมการบริหารอย่างสม่ำเสมอ

8.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขตอื่น ๆ

8.2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริหารในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตามความคิดเห็นของกลุ่มครูผู้สอน ผู้ปกครอง

8.2.3 ควรมีการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาของคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูสภา ของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของครูสภา

8.2.4 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของครูสภา

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546, พิมพ์ครั้งที่ 11 กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.
- [2] มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2548.
- [3] ลำพูน แสงกล้า, “การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาของครูสภา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2556.
- [4] อร่าม กล้าวิจารณ์, “การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามข้อบังคับของครูสภาว่าด้วย

มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2548 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1,” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์, 2550.

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อก้าวสู่ประเทศไทย 4.0

Human Resource MST Based on Sufficiency Economy Philosophy to step into Thailand 4.0

ภัทรนันท์ สุรชาตรี

สาขาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : surachatri@hotmail.com

บทคัดย่อ

การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อก้าวสู่ประเทศไทย 4.0 เป็นการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์สู่โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลภายใต้การนำของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว ในการขับเคลื่อนไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้วยการนำนวัตกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลมาเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานทักษะสูงที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และการจัดฝึกอบรมการเตรียมพร้อมของทรัพยากรมนุษย์สู่ประเทศไทย 4.0 ในการพัฒนาระยะสั้น โดยการนำร่องก้าวผ่านการเตรียมคนสู่ไทยแลนด์ 4.0 ด้วยการคัดสรรกลุ่มคนเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มทักษะความรู้ ความชำนาญ เพื่อส่งต่อถ่ายทอดให้กับบุคลากรในองค์กร เพื่อก้าวสู่มาตรฐานแรงงานระดับสากลสืบต่อไปอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การบริหารทรัพยากรมนุษย์, หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, ไทยแลนด์ 4.0

Abstract

The Human Resource Management Based on Sufficiency Economy Philosophy to Step into Thailand 4.0 is an application for Human Resource Management proposed by the administration of General Prayut Chan-o-cha Prime Minister and Head of the National Council for Peace and Order (NCPO). Who lead the Sufficiency Economy Philosophy to be main idea in the human resource development become the country development foundation in the long-term to drive toward into stability, prosperity and sustainability by the Human Resource Management Innovation change from low skilled labor to be a highly skilled labor, who be to have knowledge, an expertise and the human resource of preparation training to step into Thailand 4.0 in short-term development. By means of the navigation reach to prepare the people into Thailand 4.0 by selecting the right personnel for effective training courses. To increase skills, knowledge, ability to pass on to personnel in the organization, which move towards a sustainable the international labor standard.

Keywords: Human Resource Management, Sufficiency Economy Philosophy, Thailand 4.0

วันที่รับบทความ :12 มกราคม พ.ศ. 2562
วันที่แก้ไขบทความ :20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562
วันที่ตีพิมพ์บทความ :27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

1. บทนำ

ประเทศไทยปรับเปลี่ยนโมเดลเศรษฐกิจหลายครั้งเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจในขณะนั้นโดยเริ่มจาก “Thailand 1.0” ที่เน้นเกษตรกรรมแบบดั้งเดิมไปสู่ “Thailand 2.0” เน้นอุตสาหกรรมเบา ใช้ประโยชน์จากค่าจ้างแรงงานราคาถูก และทรัพยากร ธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มุ่งเน้นการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าเป็นสำคัญ ต่อจากนั้นประเทศไทยได้ก้าวสู่ “Thailand 3.0” ซึ่งเน้นอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น โดยดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อให้มาใช้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออกไปตลาดโลก อย่างไรก็ตามได้ “Thailand 3.0” ได้ทำให้ประเทศไทยมีเศรษฐกิจที่เติบโตเพิ่มขึ้น แต่ก็ต้องเผชิญ “กับดักประเทศรายได้ปานกลาง” “กับดักความเหลื่อมล้ำของความมั่งคั่ง” และ “กับดักความไม่สมดุลในการพัฒนา” ด้วยเหตุนี้รัฐบาลของนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคส่วนต่างๆ ของประเทศอย่างครอบคลุม สมดุลและยั่งยืน โดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์ใช้ในด้านบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่อก้าวสู่ Thailand 4.0

หลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยเป็นแนวทางการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนของชาวไทยทุกระดับชั้น ให้ดำเนินชีวิตทางสายกลาง ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมทั้งการมีระดับภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและมั่นคงในสังคมปัจจุบันได้นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เช่น การวางแผนคัดเลือกบุคลากร การฝึกอบรมและพัฒนาประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์เกิดความสมดุลยั่งยืนและพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่บริหารประเทศบนวิสัยทัศน์ที่

ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศ เพื่อปรับแก้จัดระบบปรับทิศทางสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 พรชัย เจดามานและคณะ [1] กล่าวว่าความเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการสู่การเปลี่ยนผ่านศตวรรษที่ 21: Thailand 4.0 เป็นการเตรียมคน การสร้างคน สร้างนวัตกรรม เชื่อมโยงและการเข้าถึงเทคโนโลยี เพื่ออยู่ให้ได้ในความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จำเป็นที่ต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพนำไปสู่การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการที่สามารถแปลงไปสู่ภาคปฏิบัติได้อย่างเป็นขั้นตอนที่ผ่านกระบวนการวิจัย แก้ปัญหาและพัฒนาปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ ปรับเปลี่ยนจุดเน้น ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมไปสู่โลกที่หนึ่ง

บทความนี้ต้องการนำเสนอ 1) แนวทางการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 ในขั้นตอนของกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ใน 2 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านนวัตกรรม และ (2) ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล ซึ่งเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและทักษะสูง 2) การฝึกอบรมและพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ยุคโมเดล Thailand 4.0 เพื่อเป็นแนวทาง การบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

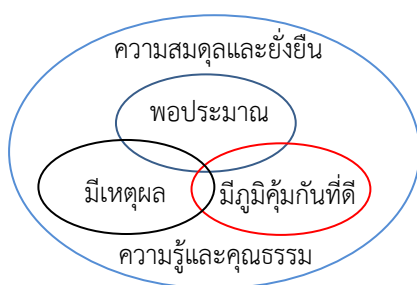
2. หลักพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้พระราชทานความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงว่า “เป็นปรัชญาชี้ถึงการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นจะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อ

ผลกระทบใดๆ อันที่จะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และในขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมในการดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางด้านวัตถุสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ [2]

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้อธิบายความหมายเพิ่มเติมขององค์ประกอบหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ดังนี้

1. ความพอประมาณ หมายถึงความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป ไม่สุดโต่งเกินไป ขณะเดียวกันความพอดีก็ต้องเป็นไปในลักษณะที่ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่นเดียวกัน
2. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล พิจารณา จากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยตลอด คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำ อย่างรอบรอบรู้จักประมาณ ตนและประมาณสถานการณ์ โดยใช้ความเป็นกลางอย่างเที่ยงตรง
3. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล เตรียมความพร้อมทุกๆ ด้าน ดังรูปที่ 1 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ [2]

รูปที่ 1 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากรูปที่ 1 พบว่า การคล้องเกี่ยวกันของ 3 ห่วงคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ที่มี ความสัมพันธ์กันส่งผลให้เกิดภูมิคุ้มกันที่ดี ดังนั้นการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญ ทำให้ความพอประมาณมีความเหมาะสมพอดี เพราะไม่ประมาณ มีการเตรียมพร้อมตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ระดับของความพอเพียง 2 เงื่อนไข คือ การอาศัยความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานควบคู่กันเงื่อนไขความรู้ คือ ความรอบรู้วิชาการต่างๆ ของการเรียนรู้รอบด้าน คือ การเรียนรู้ตั้งแต่รู้ เข้าใจ และประยุกต์ใช้ รู้ คือ รู้ในหลักวิชาการที่ได้ศึกษามาแล้วนำมาพิจารณาให้เกิดความเข้าใจเป็นองค์ความรู้ของตนเอง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง จนเกิดผลสำเร็จ ถือเป็นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง ที่มีความสอดคล้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันก็จะส่งผลให้เกิดความสมดุลที่ยั่งยืนสืบไป

3. แนวคิดประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0)

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา [3] กล่าวว่า Thailand 4.0 เป็นโมเดลเศรษฐกิจ-กิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำและกับดักความไม่สมดุล พร้อมๆ กับการเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ประเทศในโลกรุ่นใหม่ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในบริบทโลกยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 อย่าง เป็นรูปธรรมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ควบคู่กับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลกตามแนวคิด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ขับเคลื่อนผ่านกลไก “ประชารัฐ” สิ่ง ที่คนไทยคาดว่าจะได้รับจาก Thailand 4.0 ดังนี้

1. อยู่ใน “สังคมไทย 4.0” ซึ่งเป็นสังคมที่มีความหวัง (Hope) เป็นสังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และเป็นสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony) เป็นสังคมที่มีความพอเพียง มีคนชนชั้นกลางเป็นส่วนใหญ่ของประเทศ เกิดความเท่าเทียมกันในสังคม มีความเหลื่อมล้ำอยู่ในระดับต่ำ มีสิ่งแวดล้อมและสุขภาพที่ดี
2. เป็นคนไทย 4.0 ที่ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพดีและได้รับสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมตลอดทุกช่วงชีวิต เป็นคนทันโลกทันเทคโนโลยีสามารถอยู่บนเวทีโลกได้อย่างภาคภูมิใจ และสามารถมีส่วนร่วมกับนานาชาติเพื่อทำให้โลกดีขึ้นน่าอยู่ขึ้น
3. เป็นเกษตรกร 4.0 หลุดพ้นจากกับดักความยากจน โดยผันตัวเองจากเกษตรกรผู้ผลิตมาเป็นผู้

ประกอบการเกษตรสมัยใหม่ (Smart Farmers) การบริหารจัดการที่ดี ต้นทุนการผลิตต่ำ สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตรจากการแปรรูป

4. เป็น SME 4.0 สามารถสร้างหรือใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ ในการสร้างมูลค่าสินค้าและบริการ มีความสามารถทางการค้าขาย เข้าถึงตลาดในประเทศ ตลาดอาเซียน และตลาดโลก ทำให้มีรายได้สูงขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น และมีอนาคตที่สดใส

5. เกิดจังหวัด 4.0 มีการกระจายความเจริญทั่วประเทศ เศรษฐกิจขยายตัว สามารถทำงานในถิ่นฐานบ้านเกิดได้โดยไม่ต้องเข้ามาทำงานในกรุงเทพมหานครหรือเมืองใหญ่ เนื่องจากมีช่องทาง โอกาส และงานที่ดีกระจายอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ

สรุปได้ว่าลักษณะของ Thailand 4.0 เป็นลักษณะของการปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติที่มีลักษณะสำคัญคือการเปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบันไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้นและเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ เปลี่ยนจากแบบผู้ประกอบการดั้งเดิม หรือผู้ประกอบการที่มีอยู่ และรัฐต้องให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา เพื่อก้าวไปสู่การเป็นวิสาหกิจอย่างฉลาด และการเริ่มต้นของบริษัทที่เกิดขึ้นที่มีศักยภาพสูงขึ้น เปลี่ยนจากการบริการแบบดั้งเดิมซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำไปสู่การบริการที่มีมูลค่าสูงกว่า และเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและทักษะสูงขึ้น

การสร้างการแข่งขันจากภายในและการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก Thailand 4.0 เป็นโมเดลที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาประเทศ ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพระราชดำรัสหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ครั้งแรกในงานพระราชทานปริญญาบัตร ณ มหาวิทยาลัยเกษตร ศาสตร์ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2517 ไว้ ความตอนหนึ่งว่า

“การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ ของประชาชนเป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการนำอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้าง ค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับ หากมุ่งแต่ทุ่มเทสร้างความเจริญยกฐานะทางเศรษฐกิจขึ้นได้รวดเร็วแต่

ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชนโดยสอดคล้องด้วย จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่างๆ ได้ อาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวในที่สุด”

Thailand 4.0 น้อมนำพระราชดำรัสข้างต้นของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และถอดรหัสออกเป็น 2 ยุทธศาสตร์สำคัญ 1) การสร้างความเข้มแข็งภายใน (Strength from Within) คือความสามารถในการแข่งขัน และ 2) การเชื่อมโยงกับประชาคมโลก (Connect to the World) หรือการเชื่อมโยงกับโลกภายนอก คือการสร้างการเชื่อมต่อ ดังนั้นความสามารถในการแข่งขัน และการเชื่อมต่อเป็น 2 ปัจจัยสำคัญที่ต้องดำเนินควบคู่กันไปในการสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนให้ กับประเทศ Thailand 4.0 เพื่อมุ่งหวังปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจให้ทันกระแสโลก ด้วยการเตรียมก้าวเข้าสู่ยุค “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” Thailand 4.0 เป็นยุคที่ต้องแข่งขันกันด้วยความรู้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมเพิ่มขึ้น

แนวคิดของ สุวิทย์ เมษินทรีย์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ [4] ได้กล่าวถึง Thailand 4.0 ว่าเป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยหรือโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่เข้ามาบริหารประเทศบนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ที่มีการกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ ปรับแก้จัดระบบปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญ สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงในศตวรรษที่ 21 ได้ Thailand 4.0 เป็นยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมเป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจจากไปสู่ยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมโดยมีฐานคิดหลักคือ

1. เปลี่ยน จากผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม
2. เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม
4. เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่ภาคบริการมากขึ้น

และ Thailand 4.0 คือ ประเทศไทยต้องเปลี่ยนผ่านทั้งระบบมี 4 องค์ประกอบสำคัญ คือ

1. เปลี่ยนจากการเกษตรแบบดั้งเดิมในปัจจุบัน ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยี โดยเกษตรกรต้องร่ำรวยขึ้นและเป็นเกษตรกรแบบเป็นผู้ประกอบการ

2. เปลี่ยนจาก Traditional SMEs ที่มีอยู่และรัฐต้องให้ความช่วยเหลือตลอดเวลาไปสู่การเป็น Smart Enterprises และ Startups ที่มีศักยภาพสูง

3. เปลี่ยนจาก Traditional Services มีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำไปสู่ High Value Services

4. เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง

แนวคิดของ ธนิต โสรัตน์ [5] กล่าวว่า การเตรียมพร้อมทรัพยากรมนุษย์ 4.0 ของประเทศไทย ในการพัฒนาระยะสั้นโดย

1. การนำร่องก้าวผ่านการเตรียมคน 4.0 เป็นการคัดสรรกลุ่มคนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นกลุ่ม นวัตกรรม เช่น ผู้บริหารระดับกลาง-สูง และผู้นำแต่ละภาคส่วน ทั้งส่วนภาคราชการ เอกชน แรงงาน โดยเฉพาะ ครู อาจารย์ สถาบันการศึกษา ที่จะเป็นผู้นำร่องในลักษณะที่เป็น “Trainer For The Trainee” เป็นการสร้างคนที่จะไปสร้างมนุษย์ 4.0 ระยะเร่งด่วนจำเป็นต้องออกแบบหลักสูตรอบรม ควรเป็นหลักสูตรระยะสั้น ให้เหมาะสมกับแต่ละภาคส่วน และสอดคล้องกับลักษณะแต่ละคลัสเตอร์ของภาคอุตสาหกรรม โดยการพัฒนาคนกลุ่มคนนำร่องกลุ่มแรกซึ่งจะเป็นผู้วางรากฐานด้านการพัฒนาเพื่อก้าวผ่านเตรียมทรัพยากรมนุษย์แห่งอนาคต

2. การยกระดับขับเคลื่อนแรงงานกลุ่มด้อยโอกาส (Labor 2.0) เกี่ยวข้องกับการสร้างโอกาสของกลุ่มที่ด้อยโอกาสต่างๆ ตั้งแต่กลุ่มคนด้อยการศึกษาหรือกลุ่มแรงงานที่ถูกทิ้งไว้ด้านหลัง แรงงานชราภาพ หรือแรงงานที่ใช้ไม่เต็มศักยภาพ เป็นการสร้างคุณค่าให้กับแรงงานกลุ่มเหล่านั้น และยังสร้างเสริมมูลค่าทางเศรษฐกิจ

3. ส่งเสริมให้มีการบ่มเพาะทักษะ 4.0 ทั้งภาครัฐ เอกชน และกลุ่มจังหวัดทั่วประเทศ ในการมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะ และการเตรียมพร้อมสู่เศรษฐกิจใหม่ภายใต้ Thailand 4.0 เกี่ยวข้องทั้งพื้นฐาน วิสัยทัศน์ ทักษะใหม่ในการเพิ่มขีดความสามารถ โดยมีแนวทาง เช่น

3.1 การทำความเข้าใจ Thailand 4.0 ให้อยู่ในกรอบเดียวกัน โดยนำเป้าหมายและวัตถุประสงค์เป็นตัวตั้ง ปัจจุบันภาคนโยบายรัฐ ผู้บริหารในหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจ รวมทั้งผู้นำองค์กรที่เกี่ยวกับแรงงานโดยตรง มีความเข้าใจ Thailand 4.0 ไม่สอดคล้องกัน ก่อนจะปฏิรูปขับเคลื่อน จำเป็นต้องมีการปรับแนวคิด ทศนคติ และวิสัยทัศน์ให้อยู่ในกรอบที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด

3.2 ภาคเอกชนต้องมีการเตรียมพร้อมคน ส่วนใดสามารถเดินนำได้ก็ให้นำร่องเป็นศูนย์บ่มเพาะ หรือศูนย์การเรียนรู้ การดำเนินการต้องทำยุทธศาสตร์ร่วม กันทั้งภาครัฐและเอกชน ครอบคลุมไปถึงกลุ่มจังหวัด

3.3 การบ่มเพาะพัฒนารายบุคคลเตอร์ แยกเป็นประเภทอุตสาหกรรมคลัสเตอร์บริการ ซึ่งสนับสนุนอุตสาหกรรมเครือข่ายเอสเอ็มอี วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ ประเภทต่างๆ ต้องนำมาบ่มเพาะให้สามารถขับเคลื่อนด้วยเศรษฐกิจดิจิทัลนวัตกรรมและเทคโนโลยี

3.4 การบ่มเพาะทรัพยากรมนุษย์ในภาครัฐ ราชการ และภาคการศึกษา ต้องมีการบ่มเพาะคู่ขนานไปกับภาคเอกชน เพราะมีส่วนสำคัญที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนในระยะเร่งด่วน

3.5 การบ่มเพาะกลุ่มผู้นำองค์กรแรงงาน ต้องให้เห็นโอกาส ภัยคุกคาม และปัญหาภายใต้โอกาสใหม่แห่งการเปลี่ยนแปลงในทิศทางเดียวกัน ซึ่งองค์การเกี่ยวกับภาคแรงงานมีความสำคัญและจะต้องนำเข้ามาให้มีบทบาทในการพัฒนาของประเทศ

สรุปได้ว่าการพัฒนาประเทศไทยภายใต้ Thailand 4.0 เป็นโมเดลสำคัญในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิดหลักในการพัฒนา กำหนดเป็นนโยบายสำคัญในการวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนสืบไป

4. แนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์

วิลาวรรณ ทรัพย์พิศาล [6] กล่าวว่า แนวคิดพื้นฐานของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานขององค์กรที่มีขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ย่อมต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เป็นพื้นฐานสำคัญ เพื่อสามารถควบคุมการดำเนินงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม

ด้านการเมือง และเทคโนโลยี โดยต้องคำนึงว่ามนุษย์ไม่ใช่เครื่องจักร แต่เป็นผู้สร้างความสำเร็จให้องค์การ มนุษย์ย่อมต้องการขวัญกำลังใจ รวมทั้งแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน จึงจำเป็นที่จะให้บุคลากรในองค์กรได้แสดงความสามารถของตนเอง พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ต้องคำนึง ถึงค่านิยม วัฒนธรรม จริยธรรม และวินัย ในการปฏิบัติงานขององค์กรเป็นสำคัญ

ปัจจุบันแนวคิดดังกล่าวมาได้เน้นในเรื่องความรู้ความสามารถเพียงอย่างเดียว แต่มีการขยายแนวคิดในกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์แผนใหม่ให้มีขอบเขตกว้างยิ่งขึ้น ถือเป็นการส่งเสริมกระบวนการบริหารให้มีคุณธรรม โดยผู้รับผิดชอบงานด้านนี้จะต้องมีบทบาทเพิ่มขึ้น ในการใช้กลยุทธ์ที่ช่วยให้การบริหารงานด้านทรัพยากรมนุษย์ มีส่วนผลักดันให้องค์การหาจุดยืนและข้อได้เปรียบในการแข่งขัน เพื่อยกระดับการบริหารงานให้มีคุณภาพ โดยเน้นหลักปฏิบัติต่อไปนี้

1. มุ่งสร้างประสิทธิภาพบุคลากรจะต้องตระหนักว่าประสิทธิภาพของงานขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคลากรในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สำเร็จลุล่วงเป็นสำคัญ และต้องมองให้ไกลออกไปว่าบุคลากรที่มีประสิทธิภาพจะต้องรับรู้บทบาทและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน เพื่อผลประโยชน์ขององค์กรและสังคมที่สำคัญต้องรู้ว่าตนเองอยู่ในฐานะอะไร ต้องประพฤติปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะเหมาะสม แนวคิดเหล่านี้มุ่งเป้าหมายให้เห็นการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการปฏิบัติงานของบุคลากร ให้มีประสิทธิภาพและให้เป็นไปในทิศทางที่จะสนับสนุนเกื้อกูลต่อการพัฒนาองค์ การให้เติบโตก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป

2. มุ่งเสริมสร้างและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณค่าเป็นแนวคิดที่มองการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในแง่ที่เป็นคุณ (Positive Approach) คือมุ่งใช้บุคลากรให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ตระหนักว่าบุคลากรทุกคนมีโอกาสปรับปรุงและพัฒนาตนเองตลอดเวลา หากอยู่ในสภาพ แวดล้อมที่สนับสนุน ส่งเสริมขวัญกำลังใจในการปฏิบัติ งานโดยเท่าเทียมกัน ดังนั้นแนวคิดในเรื่องนี้จึงเป็นการพัฒนาบุคลากรด้วยการเสริมสร้างความรู้และพยายามทำให้บุคลากรทุกคนมีความอบอุ่นเกิดความมั่นใจ และรู้สึกมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ของตนเอง

3. เน้นการจัดองค์การให้อยู่ในฐานะเป็นศูนย์กลางของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เป็นแนวคิดที่เน้นในเรื่องประสิทธิภาพขององค์การเป็นสำคัญ ครอบคลุมไปถึงบทบาทและวิสัยทัศน์ของผู้นำในการบริหารจัดการ ที่จะทำให้องค์การเปรียบเสมือนศูนย์กลางที่คอยทำหน้าที่กระตุ้นและพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพ และพร้อมปฏิบัติการกิจให้ได้ทุกสถานการณ์ แม้ต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคที่ยากต่อการควบคุมก็ตาม

ปัจจุบันแนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนามากขึ้น แนวคิดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในศตวรรษที่ 20 เป็นการบริหารตามแนวคิดใหม่ ที่เน้นการบริหารเป็นระบบ โดยผู้บริหารหรือผู้เชี่ยวชาญงานด้านนี้ต้องเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยถือว่าการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่ดี จะช่วยเป็นแรงผลักดันให้องค์การมีข้อได้เปรียบในการแข่งขันและมีความก้าวหน้าอย่างมั่นคงท่ามกลางสภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจที่นับวันจะรุนแรงมากขึ้น เพื่อให้ฝ่ายบริหารและผู้เชี่ยวชาญสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นได้อย่างมั่นใจ จึงจำเป็นต้องพัฒนาแนวคิดหรือสมรรถนะใหม่ให้อยู่ในกรอบที่เสริมสร้างวิสัยทัศน์ใหม่ให้แก่องค์กร โดยจะมุ่งเน้นบุคลากรอย่างเดียวนั้นจะมีมุมมองที่กว้างขึ้นให้ครอบคลุมแนวคิดในเรื่องต่อไปนี้

1. แนวคิดด้านธุรกิจเป็นมุมมองที่มุ่งเน้นสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ โอกาสทางตลาด ข้อจำกัดในการแข่งขัน รวมถึงความรู้เชิงวิเคราะห์ด้านการเงินเทคโนโลยี จุดแข็งจุดอ่อนขององค์กร เพื่อแสวงหา กลยุทธ์ที่ดีในการดำเนินธุรกิจให้ก้าวหน้าและสู้คู่แข่งได้

2. แนวคิดด้านเทคนิคการบริหารทรัพยากรมนุษย์หมายถึงแนวคิดที่มุ่งเน้นความรู้ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ สามารถบริหารกิจกรรมต่างๆ อย่างมีเทคนิคที่สร้างสรรค์ โดยเฉพาะการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การจ้างงาน การฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร การประเมิน ผลการปฏิบัติงาน รวมถึงการพัฒนากระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามแนวคิดใหม่

3. แนวคิดด้านการบริหารการเปลี่ยนแปลงหมายถึง ความสามารถในการพัฒนาวิสัยทัศน์ขององค์การไปเป็นกลยุทธ์ ที่นำไปสู่การบริหารเชิงรุกที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม แก้ปัญหาและสนับสนุนบุคลากรให้มีความรู้ ความพร้อม ที่จะปฏิบัติงานที่ท้าทายและให้ความสำคัญต่อการจัดสรร

ทรัพยากรให้เหมาะสมกับงานขององค์กร และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

นอกจากแนวคิดพื้นฐานการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จำเป็นต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยส่งผลกระทบต่อการบริหารทรัพยากรมนุษย์เช่นกัน คือ

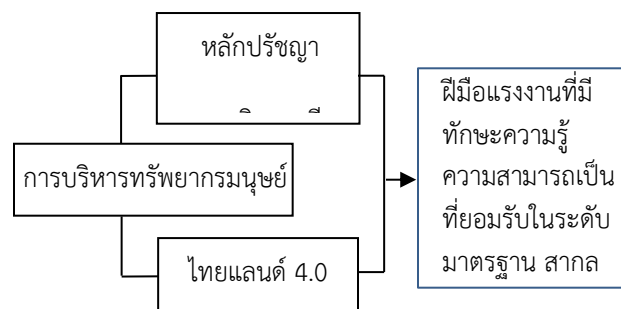
1. ปัจจัยภายในองค์กร (Internal Factors) ได้แก่ สภาพฐานะทางการเงิน การตลาด การผลิต การศึกษาค้นคว้าวิจัยทรัพยากรมนุษย์ ระบบการบริหารข่าวสาร ข้อมูล บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบขององค์กร วัฒนธรรม ค่านิยม และระเบียบวินัย ข้อปฏิบัติขององค์กร เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยภายนอกองค์กร (External Factors) ได้แก่ บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล ความก้าวหน้าทางวิทยาการเทคโนโลยี สภาพการแข่งขันในลักษณะเดียวกัน สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจสังคมการเมือง และปัจจัยอื่นๆ เช่น ภัยธรรมชาติ ภาวะสงคราม ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพ และสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

5. แนวทางการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่โมเดลประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0)

การบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อก้าวสู่ Thailand 4.0 โดยเลือกนวัตกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลโดยเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและทักษะสูงตามแนวคิดของ สุวิทย์ เมษินทรีย์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ และด้านการเตรียมพร้อมทรัพยากรมนุษย์ 4.0 ในการพัฒนาระยะสั้นตามแนวคิดของ ธนิต โสรัตน์ [5] โดยการนำร่องก้าวผ่านการเตรียมคน 4.0 เกี่ยวข้องกับการคัดสรรกลุ่มคนซึ่งจะเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงเป็นกลุ่มนำร่อง โดยนำผู้บริหารระดับกลาง-สูง และกลุ่มผู้นำในแต่ละภาคส่วนทั้งภาคราชการ เอกชน แรงงานที่เป็นผู้นำร่องในลักษณะที่เป็น “Trainer For The Trainee” เป็นการสร้างคนที่จะไปสร้างมนุษย์ 4.0 โดยระยะเร่งด่วนจำเป็นต้องมีการออกแบบหลักสูตรอบรม ซึ่งควรเป็นหลักสูตรระยะสั้น ให้เหมาะสมกับแต่ละภาคส่วน และสอดคล้องกับลักษณะของแต่ละคลัสเตอร์ของภาคอุตสาหกรรม โดยการพัฒนา

กลุ่มคนนำร่องกลุ่มแรกเป็นผู้วางรากฐานการพัฒนา เพื่อก้าวผ่านเตรียมทรัพยากรมนุษย์แห่งอนาคต โดยการคัดสรรบุคลากรตามสายงานต่างๆ ที่มีความรู้ ความสามารถ เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรเร่งรัด โดยมีระยะเวลางบประมาณ และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อเป็นต้นแบบที่มีประสิทธิภาพ และเป็นตัวนำร่องเพื่อสานต่อความรู้ความสามารถด้านทักษะฝีมือคุณภาพสูงให้กับบุคลากรรุ่นต่อไปทั่วทั้งองค์กร เพื่อก้าวเข้าสู่ยุค Thailand 4.0 แบบยั่งยืนโดยมีทักษะความรู้ ความสามารถ ด้านฝีมือแรงงานเทียบเท่ากับมาตรฐานสากล และเป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก ดังกรอบแนวคิดในการศึกษาที่ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดของสุวิทย์ เมษินทรีย์ และธนิต โสรัตน์ มากำหนดเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อก้าวสู่ประเทศไทย 4.0 ดังรูปภาพที่ 2

รูปที่ 2 การประยุกต์ใช้การบริหารทรัพยากรมนุษย์ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อก้าวสู่ประเทศไทย 4.0

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เหมาะสมกับสถานการณ์มีกระบวนการที่สำคัญคือ “กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของคนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย” เป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการพัฒนา เช่น หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาบุคลากร ต่างให้ความสำคัญต่อความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกัน ทั้ง 2 แนวทางเห็นพ้องต้องกันเรื่องความมั่นคงของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญ และส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรเต็มตามศักยภาพของตน การดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดผลสำเร็จโดยอาศัยหลักการสำคัญ 3 ประการ ในการประเมินความเป็นไปได้และการตัดสินใจ ดังนี้

1. พอประมาณ คือความพอดีไม่มากหรือน้อยเกินไป หมายถึง การรู้จักให้ออกาสแก่บุคคลในองค์กร ในสิ่งที่

สมควรได้ตามความสามารถของพนักงานอย่างแท้จริง และรู้จักให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองด้วยตนเอง เพื่อให้บุคลากรสามารถพึ่งตนเองได้

2. มีเหตุผล การคำนึงเหตุปัจจัยที่เกิดขึ้นอย่างรอบคอบ การใช้เหตุผลในการบริหารคน และการตัดสินใจต่างๆ มากกว่าใช้อารมณ์ส่วนตัว และมีความเป็นธรรม

3. มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง ได้อย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเกิดเหตุการณ์ หรือความเปลี่ยนแปลงในทางดีหรือร้าย แต่ก็ยังคงสามารถรักษามาตรฐานความเป็นกลางในการบริหารคนเอาไว้ได้

4. การให้คุณค่ากับบุคลากรและทุกคนมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นร่วมกันและเท่าเทียมกัน ทั้ง 2 แนวคิด มีเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคนบนฐานความเชื่อว่าการพัฒนาเป็นกระบวนการช่วยให้คนมีโอกาสปรับปรุงตนเองและพัฒนาศักยภาพให้มีชีวิตที่มีคุณภาพ สร้างสรรค์ มีเสรีภาพ และมีศักดิ์ศรี ที่สำคัญความพอเพียงคือความพอดี ซึ่งมีความเชื่อว่าการพัฒนาต้องมีความยั่งยืนเสมอภาค เคารพธรรมชาติ และใช้ทรัพยากร ธรรมชาติ ด้วยความระมัดระวังไม่มากหรือน้อยเกินไปในทุกเรื่อง มุ่งหวังประโยชน์ระยะยาวมากกว่าระยะสั้น

สังคมปัจจุบันองค์การภาครัฐและเอกชนได้น้อม นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการบริหารจัดการด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน รวมทั้งการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร- การถือเป็นกิจกรรมการบริหารที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กรและประเทศชาติ ประเทศที่พัฒนามีความมั่นคงและยั่งยืน จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน เพราะเป็นกระบวนการพัฒนาทุนมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า มีทักษะ และมีขีดความสามารถที่จำเป็นให้กับสังคม เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เป็นเงื่อนไขสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันและนำพาสังคมไปสู่การพัฒนาบนพื้นฐานของความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป อติศรี อิศรางกูร ณ อยุธยา [7]

ข้อดีในการนำแนวคิดแบบพอเพียงมาใช้ในการบริหารคน เป็นการให้ความพอดีทั้งองค์กรและตัวคนให้เกิดความสมดุลที่ยั่งยืนต่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมั่นคงและประยุกต์ใช้ร่วมกับกระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงใน

การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่โมเดล Thailand 4.0 เป็นการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้โดยมุ่งหลัก 3 ห่วง คือ ความพอประมาณ มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันกับ 2 เงื่อนไข คือ ความรู้และคุณธรรมนำไปสู่กระบวนการในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นระบบสำคัญ 3 ระบบ คือ

1. R-Recruitment (ระบบเสาะหาคน) เป็นการออกแบบและจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการเสาะหาคนที่ “ใช่” คือ คนดี คนเก่ง หรือบุคลากรที่เป็นเลิศ (Talent) มีขั้นตอนดังนี้ 1) การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ที่เหมาะสม 2) การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร และ 3) การสร้างวัฒนธรรมองค์การ

2. M-Maintenance (ระบบรักษาคคน) เป็นการบำรุงรักษาระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญกับการรักษาคคนดีคนเก่งไว้ในองค์กร มีการสร้างสภาพแวดล้อมในองค์การเพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตในการทำงาน มีขั้นตอนดังนี้ 1) การสร้างระบบคุณภาพชีวิตที่ดีในการทำงาน 2) การจัดระบบผลตอบแทนที่เป็นธรรม และ 3) ความเจริญเติบโตในตำแหน่งหน้าที่การงาน

3. D-Development (ระบบพัฒนาคน) เป็นการปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรและพัฒนาองค์การให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างทันสมัย อยู่บนพื้นฐานของความรู้คู่คุณธรรมจะทำให้องค์กรนั้นๆ มีภูมิคุ้มกันที่ดี พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายในและภายนอก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ [2]

จากบทความดังกล่าวเห็นได้ว่าผู้ศึกษาเลือกใช้แนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อก้าวสู่ประเทศไทย 4.0 โดยนำนวัตกรรมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล โดยเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและทักษะสูง เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการด้วยการเตรียมพร้อมของทรัพยากรมนุษย์ 4.0 ของประเทศไทย ในการพัฒนาระยะสั้นโดยการนำร่องก้าวผ่านการเตรียมคน 4.0 เกี่ยวข้องกับการคัดสรรกลุ่มคนซึ่งจะเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นกลุ่มนำร่อง 1) ออกแบบหลักสูตรอบรมที่เหมาะสมกับการฝึกทักษะการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการด้วยการบริหารทรัพยากรมนุษย์แบบยั่งยืน 2) ดำเนินการคัดสรรบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ เข้ารับการฝึก อบรมหลักสูตร และ 3)

จัดสรรระยะเวลา งบประมาณและตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อเป็นต้นแบบที่มีประสิทธิภาพและเป็นตัวนำร่องในการสานต่อความรู้ ความสามารถให้กับบุคลากรรุ่นต่อไปทั่วองค์กร

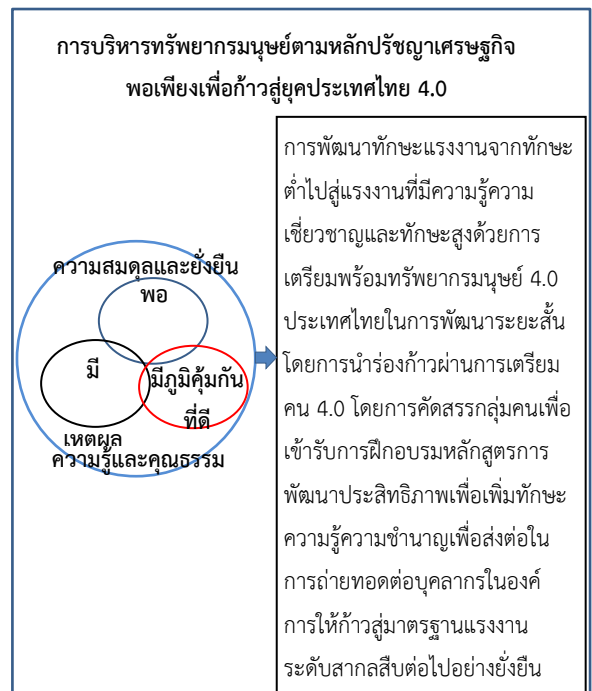
แนวทางการดำเนินการด้านการฝึกอบรม และพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ยุคโมเดล Thailand 4.0 เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ ดังนี้ การฝึกอบรมและพัฒนา เป็นกระบวนการเสริม สร้างความรู้ ความสามารถและศักยภาพของบุคลากรอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมาย เพื่อยกระดับขีดความสามารถการปฏิบัติงานในปัจจุบันและอนาคตให้สูงขึ้น โดยยึดหลักตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน

1. ด้านความพอประมาณของการจัดฝึกอบรมและพัฒนาในปริมาณที่เหมาะสมของตัวบุคคล และองค์กร เพื่อให้เกิดการสมดุลซึ่งกันและกัน

2. ด้านความมีเหตุผลในการฝึกอบรม และพัฒนาโดยใช้หลักของการวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรมและพัฒนา เพราะขั้นตอนนี้จะเป็นตัวบ่งชี้ให้ทราบว่าควรจะต้องให้มีการฝึกอบรมและพัฒนาหรือไม่อย่างไร

3. ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในการฝึกอบรมและพัฒนาเพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามโมเดลของ Thailand 4.0 คือการเตรียมก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมที่ต้องแข่งขันกันด้วยความรู้ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์เข้าสู่โมเดล Thailand 4.0 ด้วยการฝึกอบรมและพัฒนา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการ สรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

รูปที่ 3 การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อก้าวสู่ยุค Thailand 4.0

ที่มา : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ [2]

6. บทสรุป

การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพบุคลากรด้านการเพิ่มความสามารถ ทักษะความรู้ความชำนาญให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทย เป็นแนวทางการดำรงชีวิตและการปฏิบัติตนในทางสายกลางของทุกระดับชั้นมาประยุกต์ใช้ โดยมุ่งเน้นหลัก 3 ห่วง คือ ความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน กับอีก 2 เงื่อนไข คือ ความรู้และคุณธรรมซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการในการจัดการทรัพยากรมนุษย์เพื่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนสืบไป

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์สู่โมเดล Thailand 4.0 เป็นการพัฒนาประเทศภายใต้ Thailand 4.0 ที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเป็นรากฐานพัฒนาประเทศในระยะยาว เป็นจุดเริ่มต้นของการขับเคลื่อนไปสู่ความมั่งคั่ง

มั่นคงและยั่งยืนตามวิสัยทัศน์รัฐบาลด้วยการนำนวัตกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลเปลี่ยนแรงงานทักษะต่ำสู่แรงงานทักษะสูงที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และแนวทางการจัดฝึกอบรมการเตรียมพร้อมทรัพยากรมนุษย์ 4.0 ในการพัฒนาระยะสั้น โดยการนำร่องก้าวผ่านการเตรียมคน 4.0 โดยคัดสรรกลุ่มคนเพื่อเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มทักษะความรู้ ความชำนาญ เพื่อส่งต่อถ่ายทอดต่อบุคลากรในองค์การให้ก้าวสู่มาตรฐานแรงงานระดับสากลและส่งผลให้เกิดความสมดุลของฐานรากและเป็นการสร้างความเตรียมพร้อมของบุคลากรในการรองรับกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นสู่นวัตกรรมที่ทันสมัยยุคศตวรรษที่ 21 บนฐานรากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ยั่งยืนสืบไป

[7] อติศรี อิศรางกูร ณ อยุธยา, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย, กรุงเทพฯ มหานคร: ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2554.

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] พรชัย เจดามาน และคณะ, “ยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อการบริหารจัดการสู่การเปลี่ยน ผ่านศตวรรษที่ 21: ไทยแลนด์ 4.0.” วารสารหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ปีที่ 2, ฉบับที่ 1, 2559.
- [2] สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ, การบริหารทรัพยากรบุคคลตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, กรุงเทพมหานคร: สมาคมการจัดการงานบุคคลแห่งประเทศไทย, 2552.
- [3] กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, พิมพ์เขียว Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่นคงมั่งคั่งและยั่งยืน, กรุงเทพมหานคร, 2559.
- [4] สุวิทย์ เมษินทรีย์, ไชรทัส “ประเทศไทย 4.0” สร้างเศรษฐกิจใหม่ ก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง, ทีมเศรษฐกิจ: ไทยรัฐ ฉบับพิมพ์ 2 พ.ค. 2559.
- [5] ธนิต โสรัตน์, บทความการเตรียมความพร้อมทรัพยากรมนุษย์สู่ไทยแลนด์ 4.0, กรุงเทพมหานคร: องค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย, 2560.
- [6] วิลาวรรณ รพีพิศาล, ความรู้พื้นฐานในการบริหารทรัพยากรมนุษย์, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วิจิตรหัตถกร, 2554.

การเตรียมบทความสำหรับวารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ

Preparation of Manuscript for the Journal

บทความ วิจัย¹ และ บทความ วิชาการ²

¹สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

²สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

¹ Email : rs@aru.ac.th ; ² Email : rs_aru@hotmail.com

บทคัดย่อ

วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ เป็นวารสารสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้ทั้งบทความวิจัยและบทความวิชาการในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งทางสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา บทความที่จะผ่านการพิจารณาตีพิมพ์จะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 2 ท่าน บทความชุดนี้เป็นตัวอย่างในการจัดรูปแบบบทความเพื่อจัดพิมพ์ในวารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ ผู้เขียนบทความสามารถจัดรูปแบบบทความตามตัวอย่างที่แสดงในบทความนี้ ซึ่งทางวารสารได้ทำการตั้งค่าขนาดหน้ากระดาษ รูปแบบหน้าแรก รูปแบบและขนาดตัวอักษร คำอธิบายสำหรับการเขียนบทความ วิธีการเขียนเนื้อเรื่อง รวมถึงเอกสารอ้างอิง รูปแบบตัวอักษรต่าง ๆ วิธีการใส่รูปภาพ ตาราง ผู้เขียนบทความสามารถดาวน์โหลดเอกสารชุดนี้ได้จากเว็บไซต์ของวารสาร หรืออีเมลติดต่อกองบรรณาธิการที่ rs_aru@hotmail.com

คำสำคัญ: ข้อมูลสำหรับผู้แต่ง, ชนิดบทความที่รับพิจารณาลงพิมพ์, การส่งบทความเพื่อตีพิมพ์, การเตรียมและรูปแบบการพิมพ์

Abstract

ARU Research Journal is the public in the field of human and social science. The journal accepts both research and academic articles and be published double-annually (volume 1 in April, volume 2 in August, volume 3 in December) by Research and Development Institute, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. This manuscript is the sample and instruction for authors in order to prepare the manuscript submission to the ARU Research Journal. Please carefully follow the instructions provided to ensure uniformity of the journal. The contents included the page and text formats, guidelines for writing the manuscript contents including figures and tables and references. The author can download this manuscript as electronic template from internet <http://rdi.aru.ac.th/journal/scopes.php> or direct contact to Email-address rs_aru@hotmail.com

Keywords: Information for author, Types of manuscript for journal publication, Submission procedure, Preparation and format

วันที่รับบทความ :12 มกราคม พ.ศ. 2562

วันที่แก้ไขบทความ :20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

วันที่ตีพิมพ์บทความ :27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

1. คำแนะนำในการส่งผลงานเพื่อตีพิมพ์

บทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาตีพิมพ์จะต้องไม่เคยเผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน และไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น หากมีเนื้อหา ข้อมูลวิจัย บางส่วนเคยพิมพ์ในรายงานการประชุมวิชาการจะต้องมีส่วนที่เพิ่มเติมหรือขยายจากส่วนที่เคยตีพิมพ์และต้องมีความค่าทางวิชาการที่เด่นชัด โดยได้รับการกลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ

2. บทความที่รับพิจารณาลงพิมพ์

2.1 บทความวิจัย

มีความยาวไม่เกิน 8 หน้ากระดาษ B5 ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน (Title) สถานที่ทำงาน (Work place of author & co-authors) การติดต่อผู้เขียน (Contact address of correspondence) บทคัดย่อ (Abstract) และคำสำคัญ (Keywords ไม่เกิน 3-5 คำ) โดยเนื้อหา ดังกล่าวทั้งหมดข้างต้นต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามด้วยเนื้อเรื่อง กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง ภาคผนวก (ถ้ามี)

เนื้อเรื่องจะประกอบด้วย บทนำ (Introduction), ขอบเขตการวิจัย/วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการวิจัย/ทดลอง (Materials and Methods), ผลการวิจัย/ทดลอง (Results), วิจารณ์ อภิปรายผล (Discussion) บทสรุป (Conclusion) กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement, ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง (References)

2.2 บทความวิชาการ

มีความยาวไม่ต่ำกว่า 8 หน้ากระดาษ แต่ไม่เกิน 15 หน้ากระดาษ B5 เป็นบทความที่รวบรวมหรือเรียบเรียงจากหนังสือ เอกสาร ประสพการณ์หรือเรื่องแปล เพื่อเผยแพร่ความรู้ในสาขาต่าง ๆ หรือแสดงข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์มีคุณค่าทางวิชาการ

บทความวิชาการควรประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน สถานที่ทำงาน วิธีการติดต่อผู้เขียน บทคัดย่อ (Abstract) และคำสำคัญ (Keywords ไม่เกิน 5 คำ) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามด้วยเนื้อเรื่อง ซึ่งลักษณะองค์ประกอบของเนื้อเรื่องอาจจะคล้ายคลึงกับบทความวิจัย แต่ไม่มีเนื้อหาของ วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการทดลอง ผลการวิจัยหรือผลการทดลอง เป็นต้น

3. การส่งต้นฉบับ

ผู้เขียนต้องส่งต้นฉบับบทความพร้อมกรอกแบบฟอร์มนำส่งบทความวิจัย/บทความวิชาการ ซึ่งระบุวิธีการจัดส่งในเอกสารแบบฟอร์มดังกล่าว

4. รูปแบบบทความวิจัยและการพิมพ์เนื้อหาของเรื่อง

เพื่อความสะดวกในการแก้ไข ควรใช้โปรแกรม Microsoft Word for windows พิมพ์บนกระดาษ B5 โดยตั้งหน้ากระดาษดังนี้ ขอบกระดาษด้านบน – ล่าง 1.5 ซม. ขอบกระดาษด้านซ้ายและขวา 1.5 ซม. พิมพ์ 2 คอลัมน์ กว้าง 7.25 ซม. ระยะห่าง 0.7 ซม. ระยะหัวกระดาษ และ ท้ายกระดาษ 1.5 ซม.

4.1 รูปแบบและขนาดอักษร

ตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ใช้ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK สีดำเท่านั้นโดยกำหนดรูปแบบขนาด และรายละเอียดดังตารางที่ 1

4.2 หน้าแรก

หน้าแรกของบทความจะประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียนและผู้เขียนร่วม บทคัดย่อ และเชิงอรรถบ่งบอกตำแหน่งและสถานที่ทำงานของผู้เขียนและผู้เขียนร่วม ให้พิมพ์หน้าแรกทั้งแบบภาษาไทยและภาษาอังกฤษเรียงตามลำดับ โดยจัดหน้าเป็นแบบ 1 คอลัมน์ กว้าง 15.2 ซม. สำหรับส่วนอื่น ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 ชื่อเรื่อง

พิมพ์อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ เริ่มจากชื่อภาษาไทย แล้วตามด้วยชื่อภาษาอังกฤษ ขนาดและตัวพิมพ์อักษรตามที่ระบุในตารางที่ 1

4.2.2 ชื่อผู้เขียน

พิมพ์อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ใต้หลังชื่อเรื่อง และเว้น 1 บรรทัด ทั้งด้านบนและใต้ชื่อผู้เขียน ถ้ามีมากกว่า 1 คนให้พิมพ์คำว่า “และ” หน้าชื่อคนสุดท้าย ไม่ต้องใส่ค่านำหน้าชื่อใด ๆ ทั้งสิ้น และให้ใช้ตัวเลขอารบิกพิมพ์แบบตัวยกต่อท้ายชื่อ เพื่อแสดงความแตกต่างของสถานที่ทำงานดังตัวอย่างประกอบหน้าแรก

4.2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

พิมพ์หัวเรื่องคำว่า “บทคัดย่อ” สำหรับบทคัดย่อภาษาไทย และ “Abstract” สำหรับบทคัดย่อภาษาอังกฤษ โดยจัดให้อยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ สำหรับคำว่า “Abstract” เฉพาะตัวอักษร “A” เท่านั้นที่ใช้ตัวพิมพ์

ใหญ่ ส่วนเนื้อความให้จัดพิมพ์เป็นแบบ 1 คอลัมน์ โดยบรรทัดแรกให้ย่อหน้า 1.5 ซม. และมีอย่างละย่อหน้าเดียว ทั้งนี้บทคัดย่อไม่ควรใส่เอกสารอ้างอิงใด ๆ ทั้งสิ้น และมีจำนวนคำไม่เกินอย่างละ 300 คำ

4.2.4 คำสำคัญ (Keywords) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

พิมพ์หัวเรื่องคำว่า “คำสำคัญ” โดยพิมพ์ไว้ใต้บทคัดย่อภาษาไทย เว้น 1 บรรทัด และจัดชิดซ้ายของคอลัมน์ คำสำคัญในแต่ละบทความควรมีประมาณ 3-5 คำ ให้พิมพ์หัวเรื่องคำว่า “Keywords” (เฉพาะตัวอักษร “K” เท่านั้นที่ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่) โดยพิมพ์ไว้ใต้บทคัดย่อภาษาอังกฤษ และให้ใช้ตัวอักษรภาษาอังกฤษ ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะตัวแรกของคำแรกของแต่ละคำสำคัญเท่านั้น

4.2.5 ตำแหน่ง และสถานที่ทำงาน

ให้พิมพ์สถานที่ทำงานของผู้เขียนทุกคน โดยเรียงตามหมายเลข และ Email address ต่อจากชื่อผู้เขียน

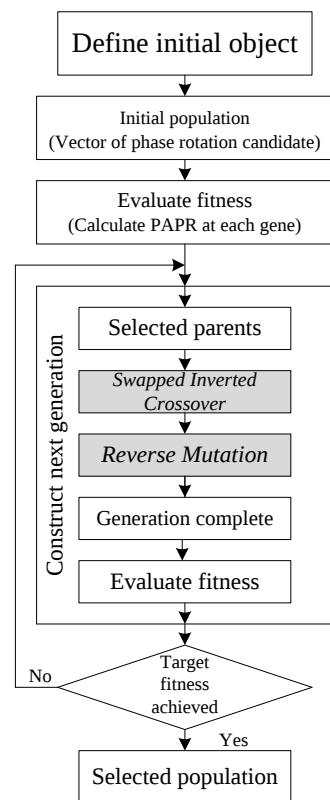
4.3 ส่วนอื่น ๆ ของบทความ

เนื้อเรื่อง ได้แก่ บทนำ ขอบเขตการวิจัย วัสดุ-อุปกรณ์และวิธีการวิจัย/ทดลอง ผลการวิจัย/ทดลอง วิจารณ์/อภิปรายผล บทสรุป กิตติกรรม-ประกาศ (ถ้ามี) เอกสารอ้างอิง และภาคผนวก (ถ้ามี) ให้พิมพ์เป็น 2 คอลัมน์ โดยไม่ต้องเว้นบรรทัด เมื่อจะขึ้นหัวข้อใหม่ให้เว้น 1 บรรทัด การพิมพ์หัวข้อให้พิมพ์ชิดซ้ายของแต่ละคอลัมน์ ส่วนของเนื้อเรื่องให้ย่อหน้า 0.5 ซม.

การลำดับหัวข้อในเนื้อเรื่อง ให้ใส่เลขกำกับ โดยให้บทนำเป็นหัวข้อหมายเลขที่ “1.” และหากมีการแบ่งหัวข้อย่อย ก็ให้ใช้ระบบเลขทศนิยมกำกับหัวข้อย่อย เช่น 1.1, 1.1.1, 1.2, 1.2.1 เป็นต้น

4.4 การจัดรูปภาพ ตาราง และการเขียนสมการ

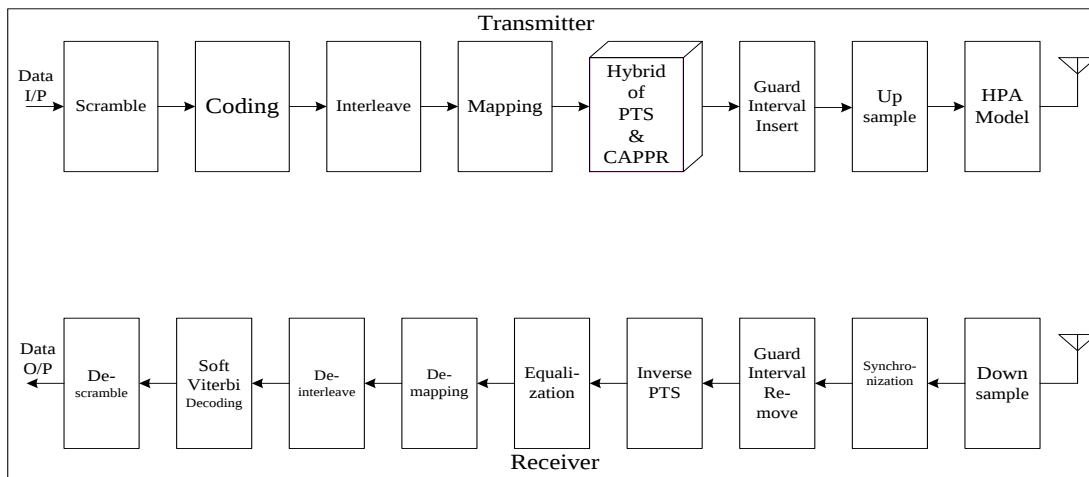
เนื้อหาและข้อมูลภายในรูปภาพและตารางให้ใช้ภาษาอังกฤษ รูปภาพทุกรูปและตารางจะต้องมีหมายเลขและคำบรรยายอย่างชัดเจน

รูปที่1 ตัวอย่างของรูปภาพที่มองเห็นชัดเจนเมื่อบทความถูกพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์ขาว-ดำ

4.4.1 รูปภาพ

รูปภาพที่เตรียมควรมีขนาดความกว้างไม่เกิน 15 ซม. และความละเอียดที่เหมาะสม โดยตัวอักษรที่ปรากฏในรูปภาพจะต้องมีขนาดใหญ่สามารถอ่านได้สะดวก และต้องไม่เล็กกว่าตัวอักษรในเนื้อเรื่อง และเมื่อย่อขนาดลงที่ความกว้าง 7 ซม. จะต้องยังสามารถเห็นรายละเอียดของภาพที่ชัดเจน ให้วางภาพข้อมูลทั้งหมดไว้ท้ายบทความถัดจากข้อมูลตาราง โดยทุกรูปภาพที่ใส่ไว้ท้ายบทความจะต้องมีการกล่าวอ้างในเนื้อหาบทความทุกรูปภาพ และรูปภาพทั้งหมดควรมองเห็นชัดเจนเมื่อบทความถูกพิมพ์ด้วยเครื่องพิมพ์

รูปที่ 2 บล็อกไดอะแกรมการทำงานของระบบสื่อสารโอเอฟดีเอ็ม

ตารางที่ 1 ข้อกำหนดรูปแบบตัวอักษรของวารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ

รูปแบบ (Types of texts)	บทความภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ (ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK)	
	ขนาด (Size)	ตัวพิมพ์อักษร (Typeface)
ชื่อบทความทั้งภาษาไทยและอังกฤษ (Title)	20	ตัวหนา (Bold)
ชื่อผู้เขียน (Author & co-authors)	16	ตัวหนา (Bold)
การติดต่อผู้เขียน (Contact address of correspondence)	12	ตัวธรรมดา (Normal)
หัวเรื่องบทคัดย่อ (Abstract heading)	16	ตัวหนา (Bold)
บทคัดย่อและเนื้อเรื่องหลัก (Abstract & main texts)	14	ตัวธรรมดา (Normal)
คำสำคัญ (Keywords)	14	ตัวหนา (Bold)*
หัวข้อเรื่องหลักและตัวเลข (Section heading & number)**	16	ตัวหนา (Bold)
หัวข้อเรื่องรองและตัวเลข (Subsection heading & number)	14	ตัวหนา (Bold)

* เฉพาะตัวอักษรแรกของคำเท่านั้นให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่

** ข้อกำหนดครอบคลุมทั้ง “กิตติกรรมประกาศ” “เอกสารอ้างอิง” และ “ภาคผนวก (ถ้ามี)”

การเขียนคำบรรยายได้ภาพ ให้ใช้ TH SarabunPSK ขนาด 14 โดยพิมพ์ตัวหนาสำหรับหัวเรื่องและหมายเลขของรูป และพิมพ์ตัวธรรมดาสำหรับคำอธิบายรูปภาพ จัดพิมพ์ไว้กึ่งกลางคอลัมน์ ตัวอย่างรูปภาพดังแสดงในรูปที่ 1 ถึง รูปที่ 2

รูปลายเส้นของรูปภาพจะต้องเป็นเส้นสีดำ ส่วนรูปถ่ายควรจะเป็นรูปขาวดำที่มีความคมชัด รูปสีอนุโลมให้ได้รูปภาพควรจะมีรายละเอียดเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และเพื่อความสวยงามให้เว้นบรรทัดเหนือรูปภาพ 1 บรรทัด และเว้นใต้คำบรรยายรูปภาพ 1 บรรทัด

4.4.2 ตาราง

ตารางทุกตารางจะต้องมีหมายเลข และคำบรรยายกำกับเหนือตาราง โดยปกติให้ใช้ตัวอักษร TH

SarabunPSK ขนาด 14pt โดยพิมพ์ตัวหนาสำหรับหัวเรื่องและหมายเลขของตาราง และพิมพ์ตัวธรรมดาสำหรับคำอธิบายตาราง ถ้ามีข้อมูลฟุตโน้ตด้านล่างของตารางให้ใช้ตัวหนังสือเป็นแบบเดียวกันหากแต่ขนาดตัวอักษรเป็น 12pt

ให้จัดพิมพ์ขีดซ้ายของคอลัมน์ เพื่อความสวยงาม ให้เว้นบรรทัดเหนือคำบรรยายตาราง 1 บรรทัด และเว้นบรรทัดใต้ตาราง 1 บรรทัด

ในกรณีที่จำนวนข้อมูลในตารางมีปริมาณน้อย ตารางควรมีขนาดความกว้างไม่เกิน 7 ซม. ตารางขนาดใหญ่อาจยอมให้มีความกว้างได้ไม่เกินขนาด 15×19 ซม. ในแนวนอน หรือขนาด 19×15 ซม. ในแนวอน

4.4.3 สมการ

ต้องพิมพ์อยู่กึ่งกลางคอลัมน์ หรือในกรณีที่มีสมการมีความยาวมากอาจยอมให้มีความกว้างได้เต็มหน้ากระดาษ และจะต้องมีหมายเลขกำกับอยู่ภายในวงเล็บ ตำแหน่งของหมายเลขสมการจะต้องอยู่ชิดขอบด้านขวาของคอลัมน์ ดังตัวอย่างนี้

$$\mathbf{X} = \sum_{m=1}^M \mathbf{X}_m$$

(1)

และเพื่อความสวยงามให้เว้นบรรทัดเหนือสมการ 1 บรรทัด และเว้นใต้สมการ 1 บรรทัด เมื่อจะกล่าวอ้างอิงถึงสมการที่ (1) ให้ใส่วงเล็บด้วยเสมอ

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การเขียนหน่วยต่าง ๆ ควรใช้ระบบ SI และเป็นสากล ถ้าหากต้องการย่อหน่วย ควรใช้ตัวย่อเป็นภาษาอังกฤษที่ถูกต้องและเป็นสากล การใช้ศัพท์วิทยาศาสตร์ให้ยึดคำบัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน ชื่อสถานที่ต่าง ๆ ให้ใช้ตามประกาศของสำนักนายกรัฐมนตรี

การเขียนคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ หากต้องการทับศัพท์เป็นภาษาไทย หรือต้องการแปลเป็นภาษาไทย การแปลหรือเขียนทับศัพท์ครั้งแรกควรใส่คำศัพท์เดิมไว้ในวงเล็บต่อท้ายคำแปลด้วย ซึ่งถ้าคำศัพท์ใดที่ไม่ใช่คำศัพท์เฉพาะ ก็ไม่จำเป็นต้องขึ้นต้นด้วยตัวใหญ่เช่น “เวเบอร์ (weber)” และเมื่อต้องการใช้คำแปลเดิมซ้ำอีก ให้ใช้ภาษาไทยโดยไม่ต้องใส่ภาษาอังกฤษกำกับ

6. เอกสารอ้างอิง

การอ้างอิงในเนื้อความให้ใช้การอ้างอิงแบบหมายเลข เช่น [1], [1, 3, 5-7] หรือ พันพิชร์ ปิ่นจินดา และคณะ [1] เป็นต้น ทุกการอ้างอิงที่ปรากฏในเนื้อหาจะต้องมีใน ส่วนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ และห้ามใส่เอกสารอ้างอิงโดยปราศจากการอ้างอิงในเนื้อหา

ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิง

6.1 ตัวอย่างการอ้างอิงบทความในวารสาร

- [1] พันพิชร์ ปิ่นจินดา และ ดิเรก วรรณเศียร, “รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบแฟรนไชส์,” วารสารวิจัย มสค., ปีที่ 7, ฉบับที่ 3, หน้า 161-175, 2554.
- [2] S. H. Han and J. H. LEE, “An overview of peak-to-average power ratio reduction

techniques for multicarrier transmission,” IEEE Wireless Communications Magazine, Vol. 2, No. 2, pp. 56-65, Apr. 2005.

6.2 ตัวอย่างการอ้างอิงจากหนังสือ

- [3] เพทาย เย็นจิตร์โสมนัส, เล่าเรื่องงานวิจัย (ไม่ยากอย่างที่คิด), พิมพ์ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2553.
- [4] R. V. Nee, and R. Prasad, OFDM wireless multimedia communications, 2th ed. Artech House, 2000.

6.3 ตัวอย่างการอ้างอิงจากรายงานการประชุมวิชาการ

- [5] วันทนา เนาว์วัน, “ปัญหาและความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของบุคลากรสายวิชาการตามพันธกิจมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา,” การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มศรีอยุธยา ครั้งที่ 3, ปทุมธานี, กุมภาพันธ์ 2556, หน้า 162-170.
- [6] Y. Xing, Z. Wang, J. Sun and W. Wang, “An improved genetic algorithm with recurrent search for the job-shop scheduling problem,” Proceeding of The 6th World Congress on Intelligent Control and Automation, China, June. 21-23, 2006, pp. 3386-3390.

6.4 ตัวอย่างการอ้างอิงวิทยานิพนธ์

- [7] รัตนา ทองเนื้อแปด, “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2,” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2556.

6.5 ตัวอย่างการอ้างอิงสิทธิบัตร

- [8] J. S. Rhee, S. W. Lee and J. lamchaturapatr, “Apparatus and Process for CO₂ Separation and Removal Using an Absorptive Solution Containing Calcium, ” Korean Patent KR1005957920000.

6.6 ตัวอย่างการอ้างอิงเว็บไซต์

- [9] อรวรรณ สัมฤทธิ์เดชขจร. (7 มิถุนายน 2555). ชูเปอร์ทราย. สืบค้นจาก <http://www.mtec>.

or.th/index.php?option=com_content&task=view&id=1653&Itemid=177.

6.7 ตัวอย่างการอ้างอิงจากคู่มือ/รายงาน

- [10] พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545, กระทรวงศึกษาธิการ, 2549.
- [11] คู่มือการดำเนินงานการควบคุมภายในเพื่อพัฒนาการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552.

วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University Research Journal

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2562 Vol.6 No.1 January - April 2019

Research Papers

1. Online Marketing Communication Strategies via Social Media that Affecting Consumer Behavior in Buying OTOP products in Kanchanaburi..... 1-8
2. Factors Influencing Research Engagement at Thailand Institute of Scientific and Technological Research 9-16
3. A Study of Relationship between Work Motivation and Internal Quality Assurance Performance of Teachers under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 2 17-24
4. Quality of Life of Transgender Adolescents in Suphanburi 25-32
5. Relationship between Accounting Software Selection and Accounting Information Quality : A Case Study of SMEs in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province 33-40
6. A Model of Integrated Development Aiming for the Excellence of Khao Din Sub-District, Bangpakong District, Chachoengsao Province 41-48
7. The Legal Problem of Thai Labor Law on ASEAN Economic Community 49-56
8. Guidelines for Implementing the Quality Cycle into Management Standards of Child Development Centers in Angthong Province 57-64
9. A Proposed Guideline for Administration of Information and Communication Technology for World-Class Standard Schools Under Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 3 in Phranakhon Si Ayutthaya Province 65-72
10. Guideline of Student Development as Standard Competency Framework of Information Technology Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi 73-80
11. Development of the Curriculum on Garbage and Hazardous Waste Management Suitable for Secondary School Students 81-86
12. A Study of the Work Behaviors According to the Performance Standards of the Teachers' Council of Thailand Among the School Administrators Working under the Secondary Educational Service Area Office 3 Phra Nakhon Si Ayutthaya province 87-98

Academic Papers

13. Human Resource MST Based on Sufficiency Economy Philosophy to step into Thailand 4.0 99-108

วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเก่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University Research Journal

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
Tel./Fax.: 035-322082 Website: <http://rdi.aru.ac.th/journal/>
Facebook: [rs.aru.ac.th](https://www.facebook.com/rs.aru.ac.th)